

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

55'inci Birleşim
17 Şubat 2022 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Samsun Milletvekili Bedri Yaşar'ın, Millî Mücadele'nin simge eserlerinden Samsun Atatürk Parkı'ndaki Onur Anıtı'na yönelik saldırıya ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Bursa Milletvekili Mustafa Esgin'in, Bursa'nın 2022 Türk Dünyası Kültür Başkenti olmasına ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.-Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, Türk Medeni Kanunu'nun kabul edilişinin 96'ncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 2.- Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, kadına yönelik şiddete ilişkin açıklaması
- 3.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Tarsus'a yapılan devlet hastanesinin çevre düzeninin bitirilmesi ve Adana-Mersin Hızlı Tren Hattı'nın yer altına alınması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 4.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla'nın Dokuzçam ve Göktepe Mahalleleri arasındaki yol sorununa ilişkin açıklaması
- 5.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, sigara bağımlılığına ilişkin açıklaması
- 6.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, emeklilere verilen bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması
- 7.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, Türk Medeni Kanunu'nun kabulünün yıl dönümüne ve ortak velayet hakkına ilişkin açıklaması
- 8.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, hain terör örgütü PKK'nın 17 Şubat 2016'da Ankara Merasim Sokak'ta gerçekleştirdiği saldırının yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 9.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan hayvan yemlerindeki indirimin piyasada uygulanmadığına ilişkin açıklaması
- 10.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Avrupa'nın göçmenlerle ilgili politikalarına ilişkin açıklaması
- 11.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, elektrik faturalarına ve Hatay'ın Hassa ilçesinde yaşanan doğal afete ilişkin açıklaması
- 12.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, seyahat acentelerinin sorunlarına ve Kuşadası esnafının kredi talebine ilişkin açıklaması
- 13.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, Konyalı çiftçilerin sorunlarının çözümü için atılması gereken adımlara ilişkin açıklaması
- 14.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, üniversite giriş sınavında baraj uygulamasının kaldırılmasına ilişkin açıklaması
- 15.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, Hükûmet desteklerine ilişkin açıklaması
- 16.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, esnafın sorunlarına ve beklentilerine ilişkin açıklaması
- 17.- Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu'nun, Türk Medeni Kanunu'nun kabul edilişinin 96'ncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 18.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, cezaevlerinin ölüm evlerine dönüştüğüne ilişkin açıklaması
- 19.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, aile sağlığı merkezi çalışanlarının sorunlarına ve taleplerine ilişkin açıklaması
- 20.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Hükûmetin dünyadaki gıda, emtia ve enerji fiyatlarındaki artışa karşı aldığı tedbirlere ilişkin açıklaması
- 21.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, Gaziantep'teki vatandaşların sorunlarına ilişkin açıklaması
- 22.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Eskişehirspor'un ve diğer Anadolu kulüplerinin desteğe ihtiyacı olduğuna ilişkin açıklaması

- 23.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün, Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın 54'üncü Birleşimde TMO'yla ilgili yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 24.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 25.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün, Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 26.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 27.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, Amasya'nın okullarından sürekli olarak karantina haberleri geldiğine ilişkin açıklaması
- 28.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Medeni Kanun'un kabul edilmesinin 96'ncı yıl dönümünü kutladığına, Ankara ve İstanbul Büyükşehir Belediyelerinin topladığı bağışlara el konulduğuna, şehit ve yardım paralarına el koyan AKP iktidarını kınadıklarına, Recep Tayyip Erdoğan'ın elektrik fiyatlarına ilişkin açıklamasına ve Uluslararası İstatistik Kurumunun TÜİK'le ilgili açıklamasına ilişkin açıklaması
- 29.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, alçak terör örgütünün altı yıl önce Ankara'da askerî servis aracına gerçekleştirdiği saldırının yıl dönümüne, Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Eşref Bitlis ve beraberindekilerin şehadetinin 29'uncu yıl dönümüne, Sıla Şentürk cinayetine, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve dün Mersin'de yerel bir gazeteye yapılan saldırıya ilişkin açıklaması
- 30.- Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'nun, Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Eşref Bitlis ve Sağlık Bakanı Lütfi Kırdar'ın vefatlarının seneidevriyesine, hain terör örgütü PKK-YPG'nin altı yıl önce Ankara Merasim Sokak'ta gerçekleştirdiği saldırının yıl dönümüne, Trabzon'un Akçaabat ile Tonya ilçelerinin ve Erzincan'ın Tercan ilçesinin düşman işgalinden kurtuluş yıl dönümüne, Kosova'nın bağımsızlık ilanının yıl dönümüne, Sıla Şentürk cinayetine, ilaç zamlarına, Kiğı Barajı'na, elektriğin devlet eliyle dağıtılması gerektiğine, İznik Gölü'nün kurumakta olduğuna ve Merkez Bankasının Ankara'da olması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 31.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, HDP Parti Meclisi üyesi Seçkin Kır'ın vefatına, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının esnafın indirimli tarifieden yararlanacağına ilişkin açıklamasına, AK PARTİ Genel Başkan Vekili Binali Yıldırım'ın dolardaki ritim bozukluğuna ilişkin açıklamasına, AK PARTİ Genel Başkanının faiz-enflasyon tezinin bilimsellik ile ilgisi olmadığına ve Konrad-Adenauer-Stiftung Vakfının gençler hakkında yaptığı araştırmaya ilişkin açıklaması
- 32.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa ve diğer güneydoğu illerindeki vatandaşların elektrik hususunda mağdur olduklarına ilişkin açıklaması
- 33.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in 76 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 34.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in 76 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 35.- Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, MHP Kayseri eski İl Başkanı Zeynel Temur'un vefatına ilişkin açıklaması

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

- 1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Şentop ve beraberindeki Parlamento heyetinin Gürcistan Parlamentosu Başkanı Shalva Papuashvili'nin vaki davetine icabetle 21 Şubat 2022 tarihinde Gürcistan'a resmî bir ziyarette bulunmasına ilişkin tezkeresi (3/1861)

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

- 1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, ülkemizde çalışan motorkuryelerin mesleki sorunlarının tespit edilmesi, sektör çalışanlarının hayatlarını tehlikeye atan kötü çalışma koşullarına son verilip insani çalışma şartlarının sağlanması için gerekli önlemlerin alınması, bu vatandaşlarımızın sigortalı ve güvenceli çalıştırılması için gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla 17/2/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Şubat 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Betaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, bütün üreticilerinin sorunlarının araştırılması amacıyla 17/2/2022 tarihinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Şubat 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan esnaf ve sanatkarların sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/1250) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Şubat 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 76)

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Karayolları İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesi, Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşması ve Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşmasına Ek Karayolu Yatay İşaretleme Protokolüne Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3178) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 273)

3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve İsviçre Federal Konseyi Arasında Diplomatik Misyon, Konsolosluk ve Daimi Temsilcilik Mensuplarının Refakatçilerine İlişkin Kazanç Getirici Faaliyetler Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2223) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 125)

4.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 194)

5.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2058) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 290)

6.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 291)

7.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 190)

8.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 172)

9.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 98)

10.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Zimbabve Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1455) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 205)

11.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 25)

12.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 31)

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, bundan sonraki birleşimlerde kürsüdeki hatibe selamlama için ek süre vermeyeceğine ilişkin konuşması

IX.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 76) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

2.- (S. Sayısı: 273) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Karayolları İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesi, Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşması ve Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşmasına Ek Karayolu Yatay İşaretleme Protokolüne Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

3.- (S. Sayısı: 125) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve İsviçre Federal Konseyi Arasında Diplomatik Misyon, Konsolosluk ve Daimi Temsilcilik Mensuplarının Refakatçilerine İlişkin Kazanç Getirici Faaliyetler Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

4.- (S. Sayısı: 205) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Zimbabve Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, üniversitelerde akademisyen olarak görev yapan veya dil eğitimi için yurt dışına gönderilen personele ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadı Bilgiç'in cevabı (7/57620)

2.- İzmir Milletvekili Sevdâ Erdan Kılıç'ın, İzmir ve ilçelerindeki okullarda karantinada bulunan sınıf sayıları ile Covid-19 vakalarına,

- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, seçmeli ders seçimlerinde bazı yerlerde Kürtçenin bulunmamasına,
 - Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in, okullarda seçmeli ders olarak Kürtçenin seçilmesine ve Kürtçe öğretmeni atamalarına,
 - İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, sözleşmeli öğretmenlere eş durumundan dolayı tayin hakkı verilmesi talebine,
- İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/57845), (7/58115), (7/58116), (7/58117)

3.- Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Birim Faaliyet Raporu'nda yer alan bazı hedeflerin gerçekleştirilememesine,

- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2012-2022 yılları arasında Kürtçeyi seçmeli ders olarak seçenlere ve Kürtçe öğretmeni atamalarına,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/58119), (7/58222)

17 Şubat 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Emine Sare AYDIN (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 55'inci Birleşimini açıyorum.^(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Millî Mücadele'nin simge eserlerinden Samsun Atatürk Parkı'ndaki Onur Anıtı'na yönelik saldırı hakkında söz isteyen Samsun Milletvekili Sayın Bedri Yaşar'a aittir.

Buyurun Sayın Yaşar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Samsun Milletvekili Bedri Yaşar'ın, Millî Mücadele'nin simge eserlerinden Samsun Atatürk Parkı'ndaki Onur Anıtı'na yönelik saldırıya ilişkin gündem dışı konuşması

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Samsun ilimizde Atatürk Onur Anıtı'na yapılan saldırıyla ilgili konuşma yapmak üzere gündem dışı söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 3 Şubat tarihinde Samsun'umuzun sembollerinden biri olan Atatürk Onur Anıtı'na menfur bir saldırı gerçekleşmiş, 2 kişi Atatürk Anıtı'na halat bağlayıp çekmeye çalışmıştır ancak çevredekilerin tepkisi üzerine kişiler kaçmış ve daha sonra bu kişiler yakalanarak tutuklanmıştır. Üstelik, bu saldırı öncesi şahısların parkta keşif yaptıkları da ortaya çıkmıştır. Kişilerin suç dosyası da hayli kabarıktır. Ortada planlı bir saldırı olduğu aşîkârdır. Olayın üzerine detaylı olarak gidilmesi şarttır. Sadece bu kişilerin tutuklanmasıyla kalınmamalı, ardından bu eylemi azmettiren kişilerin olup olmadığı da sorgulanmalıdır. Aksi takdirde, bu tür eylemler farklı illerde de görülür ve bunun toplumun huzurunu bozacağı aşîkârdır. Nitekim, bu olayın peşi sıra Edirne'de Adalet Anıtı'na bir saldırı gerçekleşmiştir. Öncelikle şunu belirtmeliyim ki bu yapılan saldırı, ortak değerlerimize yapılan bir saldırdır; bu saldırı, Ata'mızın fikir ve düşüncelerine yapılan saldırdır.

Değerli milletvekilleri, hemen hemen birçok şehrimizin düşman işgalinden kurtuluş günü vardır ve her yıl bu günler de coşkulu törenlerle kutlanmaktadır ancak Samsun'un bir kurtuluş günü yoktur çünkü Samsun kurtulan değil, kurtaran şehirdir ve bu özelliğiyle diğer vilayetlerden farklılaşmıştır.

Başkomutan Mustafa Kemal Atatürk Samsun'a dair bakın ne söylemiş: "Ben, Samsun'u ve Samsun halkını gördüğüm zaman, memlekete ve millete ait bütün düşünce ve kararlarımın yerine getirilebileceğine dair bir defa daha kuvvetle inanmıştım. Samsunluların hâl ve durumlarında gördüğüm, gözlerimden okuduğum vatanseverlik ve fedakârlık ümit ve tasavvurlarımı olumlu bir inanca götürmeye yetmişti." Aynı zamanda, Ulu Önder Atatürk "19 Mayıs 1919, benim doğum tarihimdir." diye vurgulamıştır ve Atatürk Anıtı da işte bu noktada çok önemlidir. Bu anıt, Başkomutanımız Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Millî Mücadele'yi başlattığı noktayı simgeleyen bir anıttır. Bu anıt bir tarihtir. Bu anıt Samsun'umuzun şerefidir, onurudur, gururudur. Bu anıtı yapan ünlü heykeltıraş Krippel'in ifade ettiği gibi "Bu anıtta, azim dolu gözleriyle şahlanan atın üzerinde Gazi Mustafa Kemal Atatürk dimdik bir şekilde oturuyor. Bu oturuşta korkusuzluk, kolun kılıca uzanışında ise Türklüğün gücü vardır." Türklüğün millî birlik ve beraberliğinin en güzel örneği bu anıttır. Bu coğrafyada millî birlik ve beraberliğimizi, millî duygularımızı yıkmak, sarsmak ya da ülkemizde huzursuzluk yaratan gündem dışına çıkmak adına, zaman zaman bu tür provokatif eylemler ne yazık ki olmaktadır, olacaktır da. Ancak, burada bizim önemli görevimiz sağduyuyu korumaktır. Provokasyona gelmediği için Samsun halkına, Samsun yöneticilerine, tüm siyasi partilere buradan teşekkür etmeyi bir borç biliyorum. Samsun bu eyleme en güzel cevabı birlik ve bütünlüğüyle, gösterdiği tepkiyle ortaya koymuştur. Gündüzü karartmak isteyenlere inat, geceyi aydınlatan, anıt önünde nöbet tutan tüm Samsunlu hemşehrilerime minnet duygularımı iletmeyi bir borç biliyorum. Yapılan bu alçak saldırıyı Samsunlu vatandaşlarım adına kınıyorum. Kurtuluş Savaşı'nın gururu olan Samsun'da böyle bir provokatif eylemin olmasını tekrar buradan telin ediyorum, tutuklanan şahısların, yaşanabilecek provokatif eylemler için de caydırıcı olması adına, en ağır şekilde cezalandırılmalarını Samsun adına buradan talep ediyorum. Samsun'umuzun Atatürk'ün açtığı bu onurlu yolda, gösterdiği hedefte, durmadan yürüyeceğine inancımızı ifade etmek istiyorum.

^(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren, coronavirus salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, İzmir'in sorunları hakkında söz isteyen İzmir Milletvekili Sayın Bedri Serter'e aittir.

Buyurun Sayın Serter. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

BEDRİ SERTER (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

İzmir'in sorunları üzerine söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Toprağına çomak diksene meyve ağacı, zeytin ağacı fışkıran, Körfezi'nde çipura, levrek, kaya balıkları, yunus balıklarının yüzdüğü, tarihî kimliği sekiz bin beş yüz yıla dayanan ve kazmayı vurduğunuz her yerden tarih fışkıran, Cenevizlilerden beri liman kenti ve Ege'nin ticaret merkezi olan, yaşayanların hangi kentten gelirlerse gelsinler kendilerini kısa bir süre içinde parçası hissettiği, tüm dünyada ve Türkiye'de yaşayan vatandaşların gıptaıyla baktığı ve herkesin ister turist olarak geldiği isterse yerleştiği, kendine münhasır, huzurlu, özgür, sosyal ve demokrat bir kent İzmir. Yirmi yıldır iktidar olan AKP zihniyetinin oy alamadığı ve başarılı olamadığı için böylesi bir kente, şaşı bile değil, kör bakan zihniyetini hatırlatmak için çıktım bu kürsüye. İzmirli, AKP'nin baktığı her yeri oy ve beton olarak görmeye devam ettiğini bildikleri için yaşadıkları tüm engellere göğüs gererek "Kendi yağımızla kavruluruz." diyerek, dayatmalara karşı koyup itaat etmeyi kabul etmeyerek son yirmi yıldır yapılan seçimlerde AKP zihniyetine paye vermemişlerdir ve bugün gelinen noktada, ülkenin birleştirici gücü olan Cumhuriyet Halk Partisine karşı her türlü iftiraya rağmen, AKP'ye karşı dimdik durmaya devam etmektedirler.

Ey iktidar, Samos depremi sonrasında yaşadığımız kayıplar ve gerçekleşen hasarlar sonucunda her yaptığınız işte olduğu gibi depremi de siyasete alet ettiniz. "Betona dayalı politikalarınıza mahkûm ettiğiniz ve depremde evleri ağır ve orta hasar gören bina sahiplerini düşürdüğünüz durumun sonucu ne oldu?" diye soruyor İzmirli. Ben söyleyeyim: Siyasi şovlarınız bir işe yaramadı, İzmir'de size inanana da kalmadı. "Yıllardır Gediz'den geleceğini söylediğiniz su ne oldu? Yine mi sorumlusu Cumhuriyet Halk Partisi?" diye soruyor İzmirli. "2014 seçimlerinde son Başbakan Binali Yıldırım'ın sözünü verdiği 35 projenin sonucu ne oldu?" diye soruyor İzmirli. "On beş yıldır 1 kilometre ray döşeyemediğiniz, on beş yılda 4 defa ihale düzenlediğiniz Ankara-İzmir Hızlı Tren Hattı Projesi'nde bugüne kadar boşa giden on milyonlarca liraya ne oldu?" diye soruyor İzmirli. "Merkezî Hükûmete yılda 100 milyar 700 milyon TL vergimi ödüyorum, bu gönderdiğimin karşılığında bana bu gelirin 1,78'i hibe gibi gönderiliyor, neden?" diye soruyor İzmirli. İşin öz Türkçesi "Merkezî Hükûmete 10 veriyorum, 1 alabiliyorum, 9'u nereye gidiyor?" diye soruyor İzmirli. (CHP sıralarından alkışlar) "Bu yapılanlar Türkiye'nin umudu olan bir şehrin geleceğine, yaşayan insanlarına reva değil, günahı ve sizin ayıbınızdır, unutmayacağız." diyor İzmirli. "İzmir Büyükşehir Belediyesinin kendi başına tedarik ettiği ve kentin beklediği yatırımlara temel olacak yurt dışı kredilerine neden AKP imza atmıyor?" diye soruyor İzmirli. Yine, duyumlara göre, 2018 yılında kapalı kapılar ardında yapılan ikinci çevre yolu ihalesi neden saklanmaktadır? Nereden geçeceği, nerede biteceği, hangi adımlarda tarihî eserlerin çıkacağı ve kaç mal olacağı açıkça belirlenmeyen ihalenin kimlere verildiğini soruyor İzmirli. "Sekiz yıldır şehrin tepesinde şehir hastanesi denilen heyula bina şehir efsanesine döndü, neden açılmıyor?" diye soruyor İzmirli. "Daha nice irili ufaklı işler birilerinin masasında duruyor, bekliyor Ankara'da, neden?" diye soruyor İzmirli. "Mesela limanların kapasitelerinin artırılması gibi, mesela tarıma dönük yatırımların acilen gündeme alınması gibi, mesela İzmirli'lerin kesilen vergileriyle bir daha yaşamak istemediğimiz yangınlarda uçak niye almıyoruz?" diye soruyor İzmirli. Mesela yıllardır bekleyen tarım ve endüstri OSB'lerinin kurulması gibi, İzmirli'ler soruyor "Bunlar neden olmuyor." diye. Zannetmeyin ki AKP zihniyeti tarafından yapılması engellenen veya kapalı kapılar ardından yandaşa peşkeş çekilen projeler İzmirli'lerin oylarıyla iktidar olan Cumhuriyet Halk Partisine fatura edilecek, hepsi size dönecektir. İzmir'in kime oy verdiği de milletin gerçek hizmetkârlarının ortaya koyduğu hizmetler de ortada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

BEDRİ SERTER (Devamla) - Teşekkür ederim.

Demokrasinin kalesi İzmir'de yaşayan bütün İzmirli dostlarım, her şeyi, İzmir'in hak ettiği gibi, kentimize yakışan şekliyle de çözüyoruz. Belediyelerimizin bütün engellemelere rağmen gerçekleştirdiği ve yurttaşlarımızın hizmetine sunduğu projeler yapmamız gereken işlerimizdir; üç gün önce temeli atılan ve tarihî bir yatırım olan Buca metrosu gibi. İzmir için attığımız her adım boynumuzun borcudur. İktidarımız çok yakında. Az kaldı, İzmir'de doğan güneş İzmir'i çok daha güzel aydınlatacak, Türkiye'ye baharı getirecek. İktidarımız yakın, heyecanımız yüksek. Geliyor gelmekte olan.

Teşekkürler ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, Bursa'nın 2022 Türk Dünyası Kültür Başkenti olması hakkında söz isteyen Bursa Milletvekili Mustafa Esgin'e aittir.

Buyurun Sayın Esgin (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Bursa Milletvekili Mustafa Esgin'in, Bursa'nın 2022 Türk Dünyası Kültür Başkenti olmasına ilişkin gündem dışı konuşması

MUSTAFA ESGİN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi selamlayarak sözlerime başlıyorum.

Bugün sizleri köklü tarihi ve kültürüyle tüm zamanların güzel şehri Bursa'ya götüreceğim. Ertuğrul Gazi'nin hayali ve rüyası, Osman Gazi'nin inancı ve vasiyeti, Orhan Gazi'nin fethi ve mirası olan bir şehirdir Bursa. Bursa, Anadolu'nun özeti, birlik ve beraberliğin odak noktasıdır. Yaşadığı şehre sevdalı insanlar vardır bir de sevdalı insanların yaşadığı şehirler. İşte, bu iki tanıma da uyabilen bir şehirdir Bursa. Ne diyor Ahmet Hamdi Tanpınar "Bursa'da Zaman" şiirinde: "Başındayım sanki bir mucizenin..." Tarihî sokaklarında o yaşanmışlığı hissedebileceğiniz, duvarların hatta mezar taşlarının sizinle konuştuğu, hayallerinize sığmayacak kadar büyük ama her an bir yerinde kendinizi bulabileceğiniz bir şehirdir Bursa. Ecdat, bu şehri ilk başkent yapmakla kalmadı, aynı zamanda medeniyetin başkenti de yaptı; hanlar, çarşılar, bedestenler, hamamlar, çeşmeler, camiler, medreseler ve ilk vakıf eserleri bu ulu şehirde inşa edildi; ilk ticari sözleşme bu şehirde imzalandı; ilk hastane ve ilk bedesten yine burada kuruldu. Ayrıca dünyanın ilk hayvan hastanesi yine Bursa'da yapıldı. İşte, o merhametli ve kalbi güzel insanların şehridir Bursa.

Değerli milletvekilleri, "gönül coğrafyası" diye bir tabir var, benim de çok sevdiğim bir tabir. Bizim gönül coğrafyamız, fiziki coğrafyamızdan çok daha geniş ve derindir. Kültür dünyasının UNESCO'su olarak tanımlanan Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) gönül coğrafyamız ve aynı zamanda kardeşlerimiz olan Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanları tarafından 1993 yılında kurulmuştur. TÜRKSOY, ortak kültürümüzü gelecek nesillere aktarmak ve dünyaya tanıtmak için çalışmaktadır. Bursa'mız TÜRKSOY tarafından 2022 Türk Dünyası Kültür Başkenti olarak seçilmiştir. Kadim tarih ve kültürümüzü yıl boyunca düzenlenecek etkinliklerle dünyaya tanıtmaya gayretiyle Sayın Valimiz, Büyükşehir Belediye Başkanımız ve kent dinamikleriyle birlikte çalışmaktayız. Tarihî Baharat Yolu ve İpek Yolu'nun kesiştiği, sekiz bin beş yüz yıllık tarihiyle farklı medeniyetlerin izlerini taşıyan, zengin bir kültüre ev sahipliği yapan Bursa'mız,

ekonomik ve sosyal dokusunun yanı sıra doğal güzellikleri, şifalı suları, yaz ve kış turizmi imkânları gibi zenginliklerle harmanlanmış olan bir şehirdir. Aynı zamanda, Cumalıkızık, Tarihî Çarşı ve Hanlar Bölgesi, Sultan Külliyesiyle UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer almaktadır. Tüm bu ayrıcalıkların yanı sıra, çini ve Bursa ipeğinin ön planda olduğu zanaat ve halk sanatları dalında Yaratıcı Şehirler Ağı'na dâhil olan şehrimiz, Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Dönem Başkanlığına da seçilmiştir.

Kıymetli milletvekilleri, insanlığın hafızası şehirlerdir, medeniyetin ömrü şehirlerin ömrü kadardır. Türklerin büyük tarihi yürüyüşünde medeniyet atlasına armağan ettiği 3 büyük oyun kurucu şehir vardır: Gönül kuran Buhara, imparatorluk kuran Bursa ve insanlık kuran Bosna. Bursa'nın Türk Dünyası Kültür Başkenti olması, Türk tarihine ve dünyaya kazandırdıklarını Bursa hafızasından, dilinden, tecrübesinden dinlemek anlamına gelmektedir. Bugün Bursa'mızda Osmanlı'nın 6 padişahı ruhaniyetiyle varsa, 5 külliyesiyle medeniyetin boyundaki gerdanlık olarak diziliyse ve cumhuriyetin kurucu sanayi ve tarım şehri olarak modern zamanların kültürünü de inşa edici tecrübesi varsa o zaman Bursa'mız tayin edilmiş Kültür Başkenti değil, kültür şehirlerinin tarihteki başkenti olma hikâyesini bu yıl paylaşacağımız "kültürün irade şehri" olarak tanımlamakta elbette yarar vardır.

Bursa, AK PARTİ iktidarıyla birlikte büyük ve güçlü bir yatırım ve hizmet ağıyla buluşmuştur. Ulaşımdan sağlığa, eğitimdten tarıma, gençlik ve spor yatırımlarından daha birçok alanda büyük yatırımları hizmete kazandırdık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MUSTAFA ESGİN (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Yapılan yatırımlar saymakla bitmez fakat özellikle birine burada değinmek istiyorum: Bursalıların her zaman içinde bir ukde olan, Ulu Cami ve çevresindeki Tarihî Çarşı ve hanlarımızı bir duvar gibi kapatan örtü yapılaşmayı ortadan kaldırıyoruz ve Çarşıbaşı Meydan Projemizle geleceğimiz ile geçmişimizi buluşturuyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İşte "eski Bursa" diye tabir edeceğimiz bölge Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız ile Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığımız tarafından yeniden Bursa'ya kazandırılıyor. Bu anlamlı hizmet tamamlandığında Balıbey Han'a sırtınızı dayadığınızda ve Hanlar Bölgesi'ne baktığınızda tarihin vazgeçilmez kültür başkenti Bursa'yı yeniden göreceksiniz.

Öyleyse şimdi Bursa zamanıdır. Tüm milletvekillerimizi ve aziz milletimizi kadim başkent Bursa'ya beklediğimizi ifade ediyor, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Helal olsun!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Bravo!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

Sayın Ersoy...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.-Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, Türk Medeni Kanunu'nun kabul edilşinin 96'ncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türk Medeni Kanunu'nun Türk toplumuna kazandırdığı en önemli yeniliklerden biri kadın-erkek eşitliğini getirmiş olmasıdır. Bir ülke, eğitim, hukuk ve istihdam gibi önemli toplumsal alanlarda kadın-erkek eşitliğini kabul eder, cinsiyet eşitsizliğini ortadan kaldırırsa kültürel, ekonomik gelişimini hızlandırmış olur.

Doksan altı yıl önce bugün kabul edilen Türk Medeni Kanunu, çağdaş medeniyet yolunda atılan en önemli adımlardan biridir. Kadın ile erkeği eşit kılan Medeni Kanun'un kabul edilmesiyle kanun önünde kadın-erkek eşitliği sağlanmış, kadınların ve toplumun ilerlemesinin önü açılmıştır. Bu vesileyle, Mustafa Kemal Atatürk'ü ve Medeni Kanun'un oluşmasında emeği geçen herkesi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Alban...

2.- Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, kadına yönelik şiddete ilişkin açıklaması

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Birisi 19, diğeri 16 yaşında, daha çocuk yaşlarda sayılacak 2 kızımız üç gün içerisinde katledildi.

19 yaşında, kendisi çocukken karnında taşıdığı dört aylık bebeğiyle birlikte imam nikâhlı eşi tarafından 20 yerinden bıçaklanarak katledilmiştir.

İstanbul Sözleşmesi'ni yırtıp atan Erdoğan ve AKP yönetimi, şiddetin önüne geçecek önlemleri almak yerine, bunları uygulamak yerine kadınların ölümünü izliyor.

Kadın hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği, bir ülkenin demokrasisinin temel ölçüsüdür. Demokrasiyi amaç olarak değil, araç olarak görenler kadına yönelik şiddeti önleyemezler.

İstanbul Sözleşmesi, Millet İttifakı tarafından yeniden bu Mecliste kabul edilecek, kadına yönelik şiddet ve cinayetlerin önüne geçilecek ve bunlar son bulacaktır.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

3.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Tarsus'a yapılan devlet hastanesinin çevre düzeninin bitirilmesi ve Adana-Mersin Hızlı Tren Hattı'nın yer altına alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Tarsus'a yakışan bir devlet hastanesi yapılmış ve inşaatı tamamlanmıştır. Yalnız, çevre düzeniyle ilgili eksikliklerden dolayı hastanenin açılışı gerçekleşmemektedir. Bununla ilgili de ihaleler yapılmakta ama piyasadaki dengesizlikten dolayı firmalar iş bırakmaktadır. Buranın acilen pazarlık usulüyle ya da acele iş yaptırma tekniğiyle yapıp çevre düzeninin bitirilmesi ve 350 bin nüfuslu kentin devlet hastanesinin hemen hizmete açılması gerekmektedir.

Bir de Adana-Mersin Hızlı Tren Hattı'nın yer altına alınması Tarsus'ta yaşayan hemşehrilerimizin beklentisidir. Buranın mutlaka yer altına alınarak demir yolunun geçtiği mevcut güzergâhın ve üzerinin de yeşil alan olarak değerlendirilmesi ve kent içi trafiğin rahatlatılması Tarsuslu hemşehrilerimizin beklentisidir.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Girgin...

4.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla'nın Dokuzçam ve Göktepe Mahalleleri arasındaki yol sorununa ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına: Karayolları Genel Müdürlüğü Muğla 26'ncı Şube Şefliğine bağlı Dokuzçam Mahallesi ile Göktepe Mahallesi arasında kalan 9 kilometrelik bağlantı yolu oluşan heyelanlar ve yolun çökmesi sonucu ulaşıma tamamen kapatılmıştır. Özellikle Çamoluk, Göktepe, Esençay, Günlüce, Avcılar, Kuzluk, Bozyer, Dokuzçam, Sungur Mahalleleri, ulaşımlarda mesafeleri büyük ölçüde kısalttığı için bu yolu tercih etmektedirler. Göktepe Mahallesi bölgesinde yukarıda adı geçen mahalleler, bu yol ağı üzerinden Sungur Mahallesi'ne ulaşarak Kavaklıdere ilçesine, Yatağan ilçesine ve İzmir yoluna

varabilmektedirler. Söz konusu yolun bakım ve onarımı için ilgili bir çalışma var mıdır? Çift yönlü trafik akışının sağlanması için, bu yolun genişletilmesi ve standartlara uygun hâle getirilmesi için bir çalışma bulunmakta mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

5.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, sigara bağımlılığına ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Her yıl milyonlarca insanın hastalanmasına ve ölümüne yol açan bir bağımlılık olan sigara, dünyada ve ülkemizde önemli bir halk sağlığı sorunudur. Dünyada 1 milyarın üzerinde kişi sigara içiyor ve bu kişilerin yüzde 80'i az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde yaşıyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo!

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Sigara kullanımı nedeniyle dünyamızda her yıl 7 milyon insan doğrudan, 1,2 milyon insan ise pasif içici olması sebebiyle hayatını kaybediyor. Türkiye'de 15 milyondan fazla kişi sigara tüketiyor ve her sene ortalama 100 bin kişi tütün kullanımına bağlı hastalıklar sebebiyle hayatını kaybediyor.

Türkiye, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde sigarayla mücadele konusunda 2002 yılından bu yana elde ettiği başarılarla dünyada örnek bir ülke konumundadır.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Helal olsun!

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Tüm vatandaşlarımıza öldürücü madde olan sigaradan uzak durmalarını tavsiye ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gürer...

6.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, emeklilere verilen bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ekonomik krizden en çok etkilenen toplumsal grupların başında gelen emeklilerimize Ramazan ve Kurban Bayramlarında verilen bayram ikramiyesinin 1.100 liradan 4.253 liraya çıkarılması için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına kanun teklifi verdim. Eğer 2008 yılında katsayı oranı düşürülmeseydi, bugün en düşük emekli maaşı asgari ücret düzeyinde olacaktı. Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun önerisi doğrultusunda başlayan bayram ikramiyelerinin emeklilerin içinde bulunduğu koşullarda yaşadıkları sorunlara karşı 4.253 liraya çıkarılması onlara nefes aldıracaktır. Ramazan ve Kurban Bayramlarında en düşük bayram ikramiyesi 4.253 lira olmalı. Ayrıca, özel bankalarda çalışanlara da emekli bayram ikramiyesi verilmelidir diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

7.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, Türk Medeni Kanunu'nun kabulünün yıl dönümüne ve ortak velayet hakkına ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, bugün, Türk Medeni Kanunu'nun kabulünün yıl dönümüdür, kanunun kabulünü kutluyorum. Kadına verilen haklar, aile yapımızla ilgili düzenlemeler nedeniyle Mustafa Kemal Atatürk'ü rahmet ve minnetle anıyorum.

Türk Medeni Kanunu, kabul edildiği yıllarda çağına göre ve diğer ülkelere göre çok ilericiydi. Bugün, aile kurumumuzda sorunlar vardır; maalesef, boşanmalar hızla artmaya devam etmektedir. Her boşanma yeni sorunlara ve çatışmalara neden olmaktadır. Keşke boşanmalar olmasa ama çare yoksa da süreyi uzatmanın kimseye faydası yoktur. Adil bir şekilde hızlıca sonlandırmak, çatışmayı önlemek gerekir. Boşanma sonrasında en büyük çatışma, yoksulluk nafakası ve çocuk velayeti konusundadır. Çocuğun ortak velayeti çatışmayı önleyecektir, çocuk için de anne için de baba için de ortak velayet haktır ve bu hak korunmalıdır.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Sayın Kaya...

8.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, hain terör örgütü PKK'nın 17 Şubat 2016'da Ankara Merasim Sokak'ta gerçekleştirdiği saldırının yıl dönümüne ilişkin açıklaması

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Birilerinin "barış meleği" diye göstermeye çalıştığı eli kanlı teröristler Ankara'nın ortasında 29 masum vatandaşımızı şehit etmişlerdi, üzerinden tam altı yıl geçti. Hain terör örgütü PKK, 17 Şubat 2016'da Ankara Merasim Sokak'ta askerî personel taşıyan servis araçlarını hedef almıştı. Bomba yüklü otomobille saldırı gerçekleştiren PKK, aralarında sivillerin de bulunduğu 29 vatandaşımızın ölümüne, 75 kişinin de yaralanmasına sebep oldu. Türkiye'yi yasa boğan bu saldırıda bugün altı yılı geride bıraktık. PKK'nın üst yönetiminin talimatlarıyla gerçekleştirilen saldırıları unutmadık, asla unutmayacağız.

Bu vesileyle, tüm şehitlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum. Türkiye'de son terörist de etkisiz hâle getirilinceye kadar kararlı mücadelemiz sonuna kadar devam edecektir diyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Sümer...

9.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan hayvan yemlerindeki indirimin piyasada uygulanmadığına ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı Hayvancılıkla uğraşan vatandaşlarımızın girdi maliyetini düşürmek amacıyla hayvan yemi yüzde 12 indirimle satılmaya başlanacaktır." açıklamasında bulundu. Hemen ardından tüm yandaş basın kuruluşları "çiftçiye büyük destek" diye haber yaptı ancak işin aslı öyle değil. Besi yemi torba başına 230 liraya satılıyordu, yüzde 12'lik indirim sonrası 200 liraya inmesi hesaplanmıştı. Bugün, Adana'da besicilikle uğraşan vatandaşlarımız Tarım Kredi Kooperatiflerinden yem almak istediklerinde indirimin torba başına sadece 10 lira olarak yansıtıldığını söylüyorlar. Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan indirim bile piyasada uygulanmıyor. Çiftçinin, besicinin, bu ülkenin temel gıda üreticisinin kandırılmasına toplumun her kesimi artık çok sıkıldı. Ya bir yol açın ya da üreticinin ve tüketicinin sorunlarına çare bulun.

BAŞKAN – Sayın Çakır...

10.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Avrupa'nın göçmenlerle ilgili politikalarına ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, acının rengi var mıdır bilemem. Dünyanın sahte insanlık havarisi kesilmesinin tiyatrodan başka bir şey olmadığını her yeni olayda yeniden yaşıyoruz. "Medeniyet merkezi" diye yutturulmaya çalışılan Avrupa'nın göçmenlerle ilgili politikalarının, tarihin en karanlık sayfalarından biri olarak anılacağı inkâr edilemez bir gerçektir.

Duyduklarımız ve gördüklerimiz acınası acizyetlerinin, zorbalık ve faşist zihniyetlerinin sadece basit bir tezahürüdür. Göçmenlerin kıymetli eşyalarına el konulduğunu, aç susuz, tel ve duvarların arkasına mahkûm edildiklerini, farklı muamelelere tabi tutulduklarını, botlarının zıpkınlılandığını tüm dünyanın gördüğünü ve sustuğunu biliyoruz. Birkaç gün önce, Yunanistan sınırında elbisesiz bir şekilde 19 göçmenin donmaya mahkûm edilmelerinin dünyanın umurunda olmamasına üzülmek elde değil elbette ama galiba asıl üzülmemiz gereken şey hâlâ onların bu yüzünü görmek istemeyenlerin hâlipürmelalidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo!

BAŞKAN – Sayın Topal...

11.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, elektrik faturalarına ve Hatay'ın Hassa ilçesinde yaşanan doğal afete ilişkin açıklaması

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İktidara bir kez daha sesleniyorum: Elektrik faturaları vatandaşımızın cebini çarpmaya devam ediyor. Bu, soygun değil de nedir? Bakın, Hataylı bir hemşehrimin bir faturası; önceki ay 303 lira, bu ay 1.246 lira, tam 4 katı. El insaf, el vicdan ya! Yeter artık! Böyle bir şey olamaz arkadaşlar, biraz da vatandaşımızı düşünün. Allah şahit, gün gelir çarpılırsınız, günaha girersiniz.

Ayrıca, Hatay ilimizin Hassa ilçesinde doğal afet yaşanıyor, vatandaşımız mağdur oluyor, doğal afet bölgesi ilan ediliyor. Neden arkadaşlar? Hassa ilçemizdeki vatandaşlarımız mağdurdur. Bir an önce doğal afet bölgesi ilan edelim, o vatandaşlarımızın mağduriyetini birlikte giderelim.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yıldız...

12.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, seyahat acentelerinin sorunlarına ve Kuşadası esnafının kredi talebine ilişkin açıklaması

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Türkiye'de, 2019 yılında turizmde 35 milyar ciro yapan 14 bin seyahat acentesi var. Maalesef, 2020'den beri fatura kesmeyen seyahat acentelerimiz var. Hükûmet olarak bütün umudu turizme bağlayan iktidar, maalesef, bu seyahat acentelerini ikinci plana atıp hiçbir kredi sunmadı. Ben buradan özellikle Turizm Bakanına ve Maliye Bakanına seslenmek istiyorum: Bu 14 bin acenteye destek vermediğiniz takdirde, uzun vadeli kredi vermedikten sonra önümüzdeki sezonda yani bu sezonda kesinlikle ve kesinlikle hiçbir beklentiniz olmasın.

İkincisi, yine Aydın bölgemizde, Kuşadası turizm bölgesinde hem otelcilerle hem restorancılarla hem kafelerle, herkesle konuştuğumuzda "Bu enerjiyle bizim otel açma şansımız yok. Bir an önce Hükûmet bize uzun vadeli kredi versin ki otellerimizi, kafelerimizi, restoranlarımızı açalım, aksi takdirde hizmet edemeyiz." diyorlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ünver...

13.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, Konyalı çiftçilerin sorunlarının çözümü için atılması gereken adımlara ilişkin açıklaması

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Geçtiğimiz günlerde, Konya Karapınar İlçe Başkanlığımızın düzenlediği programda Karapınar'a bağlı İslık, Hasanoba ve Hotamış köylerimizi ziyaret ederek vatandaşlarımızla buluştuk. Tüm ülkede olduğu gibi burada da çiftçimiz, elektrik ve akaryakıt başta olmak üzere, tarımsal girdi maliyetleri altında ezilmekte, tarlasından kaldıracağı ürünün hak ettiği değeri bulamayacağı düşüncesiyle kara kara düşünmektedir. TÜİK'e göre bile Tarım-ÜFE aylıkta yüzde 14,80'e, yıllıkta yüzde 52'ye yükselmiştir. Bu maliyeti karşılayabilmesi için çiftçimizin desteklenmesi, Tarım Kredi ve banka borçlarının faizlerinin silinmesi gerekmektedir. Çiftçimiz Karaman ve Konya Ovası'nın tarımsal sulama sorununun çözülmesini, bu kapsamda Göksu Nehri'nin sularının bir an evvel verimli topraklarıyla buluşmasını beklemektedir. Buradan iktidara sesleniyorum: Acilen KOP projesini bitirin, Konya ve Karaman Ovası'nı bir an önce Göksu'yla buluşturun. O gün gelinceye kadar da çiftçimizin enerji maliyetlerini düşürme tedbirlerini alın. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Barut...

14.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, üniversite giriş sınavında baraj uygulamasının kaldırılmasına ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, AKP yirmi yıllık iktidarı boyunca eğitimi âdetâ yapboz tahtasına çevirirken toplumda yükselen haklı eleştirileri hep görmezden geldi. Başına buyruk kararlarla geleceğimizin teminatı çocuklarımızın yarınlarına hep darbe vurdu. Bilimsel, laik, demokratik, nitelikli, herkese eşit ve parasız eğitim taleplerine kulak tıkayanlar şimdi yine bildiğini okumayı sürdürüyor. Bu vahim uygulamalardan biri de üniversite giriş sınavında baraj uygulamasının kaldırılması oldu. Yine, milyonlarca gencin yaşamını etkileyecek bir konuda tek bir gencimize ve uzmanlara sormadan adım atıldılar. Genç işsizlik rakamlarını az gösterebilmek için, öğrencilerden müşteriymiş gibi kâr etmek için bu kararı aldılar. Milyonlarca gencimiz bilimsel, erişilebilir, demokratik ve nitelikli bir üniversite istiyor. Tabeladan ibaret üniversiteler kapatılmalıdır. Bilim üreten, akademik özgürlüklere sahip, rektörünü ve yönetici kadrosunu kendi bileşenleriyle seçen üniversite istiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karaman...

15.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, Hükûmet desteklerine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ olarak yirmi yıldır halkımızın hizmetindeyiz. Birçok sıkıntının üstesinden geldik ve Allah'ın izniyle hep birlikte, dünyada olduğu gibi ülkemizde de etkisini gösteren küresel, sosyal, ekonomik sorunların da üstesinden geleceğiz. Genel Başkanımız ve Cumhurbaşkanımızın liderliğinde bakanlarımız, milletvekilllerimiz hep birlikte "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." anlayışıyla devlet-millet el ele çalışıyoruz. Elektrik desteğini 2,1 milyon haneden 4 milyon haneye çıkarıyoruz. Öğrencilerimize beslenme yardımını 570 TL'den 750 TL'ye çıkarıyoruz. Tarımda destekleri artırıyoruz; üre, çay, CAN, amonyum sülfat gübrelerinde yüzde 30, karma hayvan yeminde yüzde 12... Pancar üreticisine ödemeler bir ay öne çekildi. Pancar alımında ton başına 15 TL prim ödenecek. Gıda ürünlerinde KDV yüzde 8'den yüzde 1'e düşürüldü.

Destekler için Sayın Cumhurbaşkanımıza ve Bakanlar Kuruluna teşekkür eder, saygılar sunarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Serter...

16.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, esnafın sorunlarına ve beklentilerine ilişkin açıklaması

BEDRİ SERTER (İzmir) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Pandemi boyunca imdat çıgıkları duymadığınız, boğulurken son nefeste minik minik destekler verdiğiniz esnafımız artık dayanamıyor. Pandeminin başladığı yirmi üç aylık süreçte dağ gibi biriken kredi borçları yetmezmiş gibi, artan maliyetler ve ödenemez hâle gelen elektrik ve doğaı gaz faturaları esnafı tek tek kepenk indirme noktasına getirdi. Sadece son bir yılda kapanan esnaf sayısı 102 bin. Ekmeksiz, aşsız kalan insan sayısı 1 milyonu geçti. Etnaf acilen enerji tüketim bedellerinde özel tarifeler uygulanmasını, taşımacı esnafı ise akaryakıtta ÖTV'nin alınmamasını istiyor. Etnaf acilen faizsiz ve uzun vadeli kredi desteği bekliyor. Ülkenin bel kemiğini çatlattınız, ayakta duracak hâl bırakmadınız; yeter artık, duyun bu sesleri. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Hancıoğlu...

17.- Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu'nun, Türk Medeni Kanunu'nun kabul edililişinin 96'ncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Sayın Başkan, bugün toplumsal, ekonomik ve siyasal hayatta kadın-erkek eşitliğini esas alan, cumhuriyet devrimlerimizin temelini oluşturan Medeni Kanun'un Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulünün 96'ncı yıl dönümü. Medeni Kanun, bu yüce Meclisin altına imza attığı en değerli hukuk metinlerinden biridir. Medeni Kanun, kadınlara tanıdığı haklar açısından toplumun aydınlık yüzü olmuş, biz kadınlara eşit ve özgür bireyler olarak toplumsal ve kamusal yaşamda yer alma imkânı tanımıştır. Başta bu büyük devrimin mimarı, ulusumuzun ebedî lideri Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, çağımızın en başarılı çağdaşlaşma, aydınlanma atılımının mimarlarını ve devamındaki süreçte bu mücadeleye emek veren herkesi şükran, saygı ve minnetle anıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Eksik...

18.- İğdır Milletvekili Habip Eksik'in, cezaevlerinin ölüm evlerine dönüştüğüne ilişkin açıklaması

HABİP EKSİK (İğdır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye'de cezaevleri âdeta ölüm evlerine, âdeta nazi kamplarının ölüm evlerine dönüşmüştür. Yaşları 70'den fazla olan İğdırli Kerim Boran, Hacı Ferzende Elbi, Ehettin Kaynar, Abdullah Ateş, Mecit Baştaş cezaevinde kalamayacak kadar yaşlıdır ve hastalıklara sahiptirler ama bütün bunlara rağmen hâlâ cezaevinde tutulmaktadır. Kerim Boran'la ilgili, Meclis İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvurudan sonra gelen cevap şöyle diyor: "Cezaevinde tek başına kalabilir." Ve birçok rahatsızlığı sayılmasına rağmen maalesef "Kalabilir." diyor. Yine, İğdır S Tipi Cezaevinde hukuksuz bir şekilde tutuklular tek başlarına, tekli odalarda tutuluyorlar. İğdır'da, İHD'nin hazırladığı rapora göre, birçok usulsüzlük ve aynı zamanda işkenceye varan uygulamaların olduğu ortaya konulmuştur. Bu nedenle, Meclisin bu konuda İnsan Hakları İnceleme Komisyonunu İğdır Cezaevine, İğdır S Tipi Cezaevine göndermesi elzemdir ve bu yaşlıların derhâl tahliyesi için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bulut...

19.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, aile sağlığı merkezi çalışanlarının sorunlarına ve taleplerine ilişkin açıklaması

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Aile sağlığı merkezleri, ekonomik kriz ve fahiş zamlardan en çok etkilenen kurumların başında gelmektedir. Ekonomik kriz ortamında giderlerin olağanüstü artması yanında maaşlarda yapılan sözde artışlar yeterli olmamış, ASM'lerin işleyişini zora sokmuştur. Çalışma koşullarının ağırlaşması, artan şiddet olayları, güvencesiz çalışma, angaryalar ve ceza yönetmeliğinin dayatılması ASM çalışanlarında mutsuzluğa ve umutsuzluğa gitmiştir. Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası, ASM'lerin, sağlık çalışanlarının sorunlarının giderilmesi için 17-18 Şubat tarihlerinde iş bırakma kararı almıştır. Talepleri; emekliliğe yansıyacak temel ücretler, cezalandırma yönetmeliğinin geri çekilmesi, ASM çalışanlarının kadrolu güvenceye alınması, şiddete karşı etkileyici, caydırıcı bir yasa, ASM'lerin elektrik ve doğaı gaz giderlerinden ücret alınmaması. Sağlık Bakanlığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Güneş...

20.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Hükümetin dünyadaki gıda, emtia ve enerji fiyatlarındaki artışa karşı aldığı tedbirlere ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son iki yıldır dünyada yaşadığımız Covid salgını neticesinde tüm dünyada gıda fiyatları, emtia fiyatları, enerji fiyatları önemli ölçüde artmıştır. Bundan ülkemiz de maalesef etkilenmiştir. Bu etkilenmeyi en aza indirmek için Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan önderliğindeki Hükümetimiz, temel gıdada KDV'yi yüzde 8'den yüzde 1'e indirmiştir. Tarım Kredi Kooperatiflerinde gübre fiyatlarında yüzde 30 indirimle gidilmiştir. Elektrik fiyatlarında yaşanan sıkıntılarla ilgili yeni çözüm önerileri getirilecektir. Yurtlarda kalan öğrencilerimizin yemek ücretleri artırılmış, internet kotalarının 2 katına çıkarılması gibi pek çok kolaylık hayata geçirilmiştir.

Şimdiye kadar "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." prensibiyle halkımızın yanında olan Adalet ve Kalkınma Partisi, bundan sonra da halkımızın yanında olmaya ve halkımızın sorunlarını çözmeye devam edecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Filiz...

21.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, Gaziantep'teki vatandaşların sorunlarına ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçen hafta, seçim bölgem Gaziantep'te esnafı ve bazı meslek odalarını ziyaret ettim. Fahiş elektrik ve doğaı gaz faturaları, tonu 4.500 lirayı aşan kömür fiyatıyla vatandaş, ısınma ve geçim derdine düşmüş. Semra Öğretmen "Maaşım anca kira ve faturaları karşılayabiliyor." diyor. Berber Cuma, faturaların yüksekliğinden dolayı BAĞ-KUR'unu yatıramıyor, dükkân kirasını ödeyemiyor; tıraş parasını ödeyemeyenler için "Askıda tıraş başladı." diyor.

Çiçeğin Patileri Hayvan Barınağını ziyaretimizde görevliler, hayvan yemi olarak kullandıkları tavuk kırıntısını artık vatandaşın yemeklerde kullanmak için satın almaya başladığını ve kırıntının kilo fiyatının 1 liradan 7 liraya çıktığını anlattılar.

Oto ve Makina Sanatkarları Etnaf Odasını ziyaretimizde Başkan, çırak ve kalfa bulamadıklarını, zanaatkarlığın ölmekte olduğunu içi yanarak anlattı. Gaziantep'ten farklı kesimlerin durumlarını iktidarın dikkatine sunuyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kabukcuoğlu...

22.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Eskişehirspor'un ve diğer Anadolu kulüplerinin desteğe ihtiyacı olduğuna ilişkin açıklaması

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Eskişehirspor, kurulduğu günden bugüne futbolcularıyla, taraftarıyla Türk futboluna önemli katkılar sunmuştur; 60'ların sonu ve 70'lerin başında Süper Lig şampiyonluğunu 3 kez kıl payı kaybetmiştir, Türk futbolunda Anadolu devriminin simgesi olarak görülür.

Eskişehirspor bugünlerde maalesef ki büyük çapta borçlarla boğuşmaktadır. Anadolu kulüplerine başarılarıyla öncülük eden Eskişehirspor'unumuz olduğu gibi diğer Anadolu kulüplerinin de desteğe ihtiyacı vardır. Yarım asrı aşan emeklerle bugüne gelmiş Anadolu kulüpleri bir başına bırakılmamalıdır. Devletimiz, uygun mevzuatla kulüplerin sağlıklı yönetilmelerini sağlamalı ve onların ayakta kalmasına imkân tanıyacak maddi destekte bulunmalıdır.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN – Sayın Öztürk...

23.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün, Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın 54'üncü Birleşimde TMO'yla ilgili yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Dün, Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya Bey Toprak Mahsulleri Ofisinin fındık satışıyla ilgili bir açıklamada bulundu. Burada eksik ve doğru olmayan bilgiler var, onları düzeltmek istiyorum.

Toprak Mahsulleri Ofisi düzenleyici bir kuruluş olarak fındık mübayaası yapmıştır. Aldığı fiyatlar da Sayın Kaya'nın dediği gibi değil... 26,5 lira Levant kalite ve 27 lira Giresun kalite fiyat ilan etmiştir. Açıkladığı satış fiyatı ise 39 lira olarak 20 bin ton ihaleye çıkmış. Aradaki kredi maliyetleri, diğer bütün maliyetler dikkate alındığında ve özellikle de fındığın ihraç ürünü olması hasebiyle piyasa düzenleyicisi kurum olarak TMO'nun bu fiyatı uygun bir fiyattır. Buradan üreticinin mağduriyeti söz konusu değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Öztürk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bu konu önemli Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ama böyle bir usulümüz yok. Daha sonra belki. Şimdi, Ahmet Bey de söz istedi. Oradan belki bir şey çıkar, bakalım.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Tamam, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

24.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Dün yaptığım açıklamada verdiğim rakamları Cemal Bey de ifade ettiler. Üreticimiz 26,5-27 lira olarak açıklanan fındığını bu sene 23-24 lira ortalamayla sattı, yani -ben de fındık üreticisiyim- randımanındır, nemidir, şuyudur, buyudur derken bir de TMO'nun almamak için yaptığı bir sürü işler var. Hepsini üst üste koyduğumuz zaman fındığı 23-24 lira ortalamadan aldı ve yapılan hesaplamalarda fındığın 1 kilosunun üretim maliyeti bu yıl 23-24 lira civarındaydı zaten. Toprak Mahsulleri Ofisi üreticiden ortalama bu fiyatlara aldığı fındığı toptan olarak 39 liradan satıyor. 1 kilogram fındıktan üretici 1 lira kazanmazken TMO'nun bu kadar para kazanması Allah'tan reva mıdır? Dün ben, bunu söyledim, yineliyorum yine. Bizim TMO'nun kuruluş amacına baktığımız zaman TMO üreticiyi korumak, piyasayı regüle etmek amaçlı kurulmuş bir kurum.

BAŞKAN – Sayın Öztürk, buyurun.

25.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün, Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, Ahmet Bey'in dediği ifadelerde eksiklikler var. Çünkü 50 randıman üzerinde fındık alıyorsa Toprak Mahsulleri Ofisi, doğrudur ama Türkiye fındık ihracatında ve üretiminde dünyada 1 numaradır. Dolayısıyla bu ürünün fiyatlarının belirlenmesi de Türkiye'ye aittir, olmalıdır. O bakımdan, açıklanan 39 lira fiyat piyasa şartlarına göre 3 doların da altına düşmüş durumdadır. Aslında bizim istediğimiz, Türk fındığının 3 doların altına asla ve asla düşmemesidir. Dolayısıyla 26,5 ve 27 lira ilan edilen fiyatlar ya da Ahmet Bey'in dediği gibi 24 liraya fındık satılması farklı bir olay. Burada Toprak Mahsulleri Ofisini yıpratıcı bir lisan kullanmamalıyız diye düşünüyorum çünkü Türkiye aynı zamanda uluslararası piyasayı da regüle eden, düzenleyen bir durumdadır. Toprak Mahsulleri Ofisinin zaten 20 bin ton ihalesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Öztürk.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Toprak Mahsulleri Ofisi ithalatçı kurum oldu.

BAŞKAN – Sayın Kaya, size de bir söz vereceğim, ikinize de ikişer kez söz vermiş olacağım, bir daha üçüncü sözü vermeyeceğim. Böyle bir usul yok, ilk kez yapıyoruz.

Buyurun Sayın Kaya.

26.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, meram anlaşılmıştır aslında. Cemal Bey'in de ifade ettiği gibi TMO kuruluş amacına uygun iş yapmıyor. TMO'yu rencide etmek için, tenkit etmek için ben bunu söylemiyorum, sadece bir tespitte bulunuyorum. Kuruluş amacı ne? Piyasayı düzenlemek, üreticiyi korumak ama ortaya çıkan tablo TMO'nun yüksek oranda kâr ettiğini, üreticinin zarar ettiğini gösteriyor. Fındık 3 doların altına elbette düşmemeli, TMO fındığı hemen hemen 3 dolar civarında satıyor şu anda ama üreticiden aldığı fiyat düşüktür. Biz sezon başında bütün bunları öngörerek fındığın fiyatının en az 35 lira olarak açıklanması gerektiğini ifade ettik. Keşke 35 lira olarak açıklanmış olsaydı, üretici de zarar etmemiş olsaydı; bizim derdimiz budur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Son bir söz istiyorum efendim.

BAŞKAN – Cemal Bey, Ahmet Bey; bir araya gelin, fındık üreticisi kazansın; biz de fındık yiyelim, biz de fındık bekliyoruz sizden.

Sayın Tuncer...

27.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, Amasya'nın okullarından sürekli olarak karantina haberleri geldiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Millî Eğitim Bakanı, 22 sınıflı Amasya Lisesinde 20 sınıf karantinada. Mart 2020 tarihinden bu yana pandemi gerçeğiyle yaşıyoruz. Geçen günlerde açıklanan verilere göre vaka sayıları bakımından Türkiye'de en ön sıralarda yer almaktadırlar.

olan Amasya'nın okullarından sürekli olarak karantina haberleri gelmektedir. Amasya'nın en büyük okullarının birkaçında bile durum çok vahim boyutlara ulaşmıştır. 22 sınıfı bulunan Amasya Lisesinde 20 sınıf, 19 sınıflı 12 Haziran Lisesinde 11 sınıf, Amasya Anadolu Lisesindeyse 10 sınıf karantina nedeniyle kapalıdır. Yine, ilkokul ve ortaokullardaki durum hiç de iç açıcı değildir. Erken ve test yapmadan sonlandırılan karantina süreçleri, durumu daha vahim hâle getirmiştir. Gelişmiş ülkelerde uygulanan hızlı test yöntemi acilen ülkemiz okullarında da uygulanmaya başlanmalıdır. Öğrencilerimizin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Şimdi, söz talep eden Sayın Grup Başkan Vekillerimizin söz taleplerini karşılayacağım.

Engin Özkoç, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili.

Buyurun Sayın Özkoç.

28.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Medeni Kanun'un kabul edilmesinin 96'ncı yıl dönümünü kutladığına, Ankara ve İstanbul Büyükşehir Belediyelerinin topladığı bağışlara el konulduğuna, şehit ve yardım paralarına el koyan AKP iktidarını kınadıklarına, Recep Tayyip Erdoğan'ın elektrik fiyatlarına ilişkin açıklamasına ve Uluslararası İstatistik Kurumunun TÜİK'le ilgili açıklamasına ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Medeni Kanun'un kabulü cumhuriyetin temelini oluşturan laik, demokratik devlet sisteminin yapılması açısından çok önemlidir. Medeni Kanun'un kabul edilmesinin 96'ncı yıl dönümünü kutluyorum.

Pandemide ekonomik zorluk yaşayan vatandaşlarımıza destek için Ankara Büyükşehir Belediyesi ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından başlatılan kampanyalarda İstanbul Büyükşehir Belediyesi 6,2 milyon TL, Ankara Büyükşehir Belediyesi ise 3,5 milyon TL para toplamıştır. Bunlar, Belediye Başkanlarımıza olan güven ve elinde imkânı olan vatandaşımız ile mağdur olan vatandaşımızın birbiriyle iletişimi sağlanarak mağdur olan vatandaşımıza refah noktasına getirmek için yapılan girişimler neticesinde toplanan paralardır. Bu paralara maalesef bugün usulsüzce el konulmuştur, Defterdarlık hesaplarına geçirilmiş; milletin, mağdur olan insanlarımızın cebine gitmesi gereken, ailesinin evdeki çorbasını kaynatacak olan bu miktara el konulmuştur. Bugün, bu el konulan bağışların İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait olan kısmının İstanbul Defterdarlığına aktarıldığı haberini de aldık.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, 15 Temmuz kalkışmasında şehit yakınları için toplanan 300 milyon lira para ile Beşiktaş'ta terör saldırısına uğrayan polislerimiz için toplanan paralar da kamuoyunun çok iyi bildiği gibi maalesef bu vatandaşlarımıza aktarılmamıştır. Aradan uzun süreler geçtikten sonra, Cumhuriyet Halk Partisinin muhalefeti doğrultusunda vakıf kurarak ayda bin lira gibi verdikleri para, vatandaşımız için toplanan paralar açısından kesinlikle çözüm değildir. Şehit parasına el koyan, yardım parasına el koyan AKP iktidarını Cumhuriyet Halk Partisi olarak sonuna kadar buradan kınıyoruz.

Vatandaşın maaşına yüzde 25-30, elektrik fiyatlarına yüzde 127 zam yapan AKP Genel Başkanı ve AKP iktidarı "Türkiye, vatandaşlarına en uygun fiyatla elektrik hizmeti sunan 3'üncü ülke durumundadır." demiş. Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye'nin, Avrupa'nın en düşük asgari ücretini veren ülkesi olduğunu saklıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Türkiye'de brüt 328 euro olan asgari ücretin Almanya'da 1.658 euro, Hollanda'da 1.725 euro olduğundan söz etmiyor. Türkiye'de asgari ücretle çalışan bir saatlik çalışması karşılığında sadece 19 kilovatsaat elektrik alabiliyor ancak asgari ücretli örneğin Fransa'da 49 kilovatsaat, Almanya'da 24 kilovatsaat, Hollanda'da 50 kilovatsaat elektrik kullanabiliyor. AKP ve Erdoğan'ın ekonomideki yalanlarının sonu gelmiştir. Vatandaşımız mağdurdur; vatandaşımızın gözünün içine baka baka ilk önce doları, döviz 18 liraya, 20 liraya çıkartıp ondan sonra "13,6 liraya biz indirdik." diyerek övünen bir anlayış ancak vatandaşımızla dürüst bir şekilde iletişim kurmayan bir anlayıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Vatandaşlarımızın bugün de çok iyi bildikleri gibi Cumhurbaşkanlığı sistemi daha Türkiye'nin başına bela olmadan önce dolar 4,5 liraydı ve o zamanlar AKP Genel Başkanı söz konusu dövizle ilgili diyordu ki: "Dolar 10 lira olacak, siz Cumhurbaşkanlığı sistemiyle gerektiği gibi bu yetkiyi bana verin, dolar kaç liraya inecek görsünüz." Şimdi, biz buradan soruyoruz: Dolar 13 lira 60 kuruşa geldiği hâlde siz nasıl bir indirimden bahsediyorsunuz, bunu açıklayın. Elektriğe yüzde 127 zam yapıp, ondan sonra "Biz yüzde 27'sini kaldırırız." deyince elektriğe yapılan yüzde 100 zam yok olmuş mu oluyor? Milleti kandırarak milleti özgür, refah bir düzeye çekemezsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Onun için bir kere daha söylüyoruz: Demokratik toplumlarda demokrasinin çaresi her zaman vardır. Türkiye'yi yönetemiyorsunuz. Yangın çıkıyor, uçağınız yok; doğal gaz sıkıntısı var, üretim yapamıyoruz, doğal gaz kısıntısına gitmek zorunda bırakıyorsunuz ülkeyi. İnsanları soğuktan tir tir titreyerek akşamları evlerinde huzur içerisinde yaşamalarını sürdüremez bir hâle getirdiniz, artık marketlerden değil pazar artıklarından geçinen bir duruma düşürdünüz.

Bugün de Uluslararası İstatistik Kurumu TÜİK'le ilgili açıklama yapıyor, Türkiye'ye diyor ki: "Biz size güvenmiyoruz, size güvenebilmemiz için bize güvence verin."

Millet AKP iktidarına güvenmiyor, bir an önce sandık diyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Bülent Turan.

Buyurun Sayın Turan.

29.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, alçak terör örgütünün altı yıl önce Ankara'da askerî servis aracına gerçekleştirdiği saldırının yıl dönümüne, Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Eşref Bitlis ve beraberindekilerin şehadetinin 29'uncu yıl dönümüne, Sıla Şentürk cinayetine, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve dün Mersin'de yerel bir gazeteye yapılan saldırıya ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Altı yıl önce bugün Ankara'da en kara günlerden biri yaşanmıştı, askerî servis aracının geçişi esnasında alçak terör örgütünün düzenlediği bombalı saldırı sonucunda asker ve sivillerimizden oluşan 29 kardeşimiz şehit olmuştu. Ben tüm şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi saygıyla anmak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yirmi dokuz yıl önce bugün Jandarma Genel Komutanımız Orgeneral Eşref Bitlis Paşamızı, 3 subayımızı, 1 astsubayımızı ve 1 PTT çalışanımızla beraber şehit olmuştu, hem Paşamıza hem de ekibine Allah'tan rahmet diliyorum.

Aynı şekilde, dün, 16 yaşındaki Sıla Şentürk'ün canice katledilmesi hepimizi derinden sarstı. 16 yaşındaki bir çocuğun

yaşı nişan yaşı değil, okul yaşı olması gerekir. Sıla evladımıza ölümü reva gören herkesin adalet önünde, karşısında en ağır derecede hesap vermesini, caninin adalet önünde hak ettiği cezayı almasını yakından hep beraber takip edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şehit ve gazilerimiz için kurulan vakfın para meselesini Genel Kurulda çok uzun tartışmıştık, bu konuyu tekrar polemik olmasın diye açmayacağım; tüm bilgileri, belgeleri vermiştik. Şehitlerimizin ailelerinin ve gazilerimizin yanındayız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; basın özgürlüğü esastır, basının bizim gibi düşüneni, bizim gibi düşünmeyeni olmaz; hepsinin mesleğine eşit derecede saygı duyma görevimiz var. Dün, maalesef, Mersin'de bir yerel gazeteye yapılan çok dehşet bir saldırıyla sarsıldık; elimde fotoğraflar, görüntüler var; bunları arzu edenlerle paylaşmak isterim. Mersin'de bir siyasi partinin gençlik kollarının, maalesef, yoğun bir şekilde yumurtalar, taşlar, hakaretler, tehditlerle beraber basına saldırdığını görmüş olduk. Bir daha, basının hür ve özgür olması gerektiğini, gerekli tedbirlerin alınması gerektiğini ama en öncesi tüm siyasi partilerimizin bu konuyu kınamasını yürekten diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – İYİ Parti Grup Başkanı Sayın İsmail Tatlıoğlu.

Buyurun Sayın Tatlıoğlu.

30.- Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'nun, Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Eşref Bitlis ve Sağlık Bakanı Lütfi Kırdar'ın vefatlarının seneidevriyesine, hain terör örgütü PKK-YPG'nin altı yıl önce Ankara Merasim Sokak'ta gerçekleştirdiği saldırının yıl dönümüne, Trabzon'un Akçaabat ile Tonya ilçelerinin ve Erzincan'ın Tercan ilçesinin düşman işgalinden kurtuluş yıl dönümüne, Kosova'nın bağımsızlık ilanının yıl dönümüne, Sıla Şentürk cinayetine, ilaç zamlarına, Kiğı Barajı'na, elektriğin devlet eliyle dağıtılması gerektiğine, İznik Gölü'nün kurumakta olduğuna ve Merkez Bankasının Ankara'da olması gerektiğine ilişkin açıklaması

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bütün Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Bugün, 32'nci Jandarma Genel Komutanı Eşref Bitlis'in şehit edilmesinin yıl dönümünü ve aynı zamanda Sağlık Bakanı Lütfi Kırdar'ın ölüm yıl dönümünü idrak ediyoruz. Merhum Bitlis'e ve merhum Kırdar'a vefatlarının seneidevriyesinde bir kez daha Allah'tan rahmet diliyor, mekânları cennet, ruhları şad olsun diyoruz.

Altı yıl önce bugün, Ankara Merasim Sokak'ta Türk Silahlı Kuvvetlerimize ait askerî servis araçlarının geçişi sırasında hain terör örgütü PKK-YPG tarafından bomba yüklü aracın patlatılması sonucu 29 asker ve sivil vatandaşımız şehit edilmiştir. Şehitlerimize Allah'tan bir kez daha rahmet diliyoruz; ruhları şad olsun, mekânları cennet olsun.

Bugün, Trabzon'un Akçaabat ile Tonya ilçelerinin ve Erzincan'ın Tercan ilçesinin düşman işgalinden kurtuluş yıl dönümünü idrak ediyoruz. Hem Trabzonlu hem de Erzincanlı vatandaşlarımızı tebrik ediyor, en içten duygularımızla selamlıyoruz. Bağımsızlık için mücadele eden aziz milletimizi ve toprakları vatan yapan aziz şehitlerimizi rahmet ve minnetle yâd ediyoruz.

Bugün, aynı zamanda Kosova'nın bağımsızlık ilan yıl dönümü ve bunu da kutluyoruz.

Dün, 16 yaşındaki kızımız Sıla Şentürk'ün vahşice öldürüldüğü haberini büyük bir üzüntüyle okuduk ve öğrendik. Ne yazık ki ülkemizde kadın cinayetleri durdurulamıyor, her geçen gün gittikçe artıyor. Hukuk eksik kalıyor, cezalar yeterli gelmiyor ve kadınlarımız, hem de gençce kadınlarımız, kızlarımız her gün ölüyor; kadınlar ve kız çocukları fiziksel, duygusal, cinsel şiddete ve istismara maruz kalıyor. Kadına karşı şiddet cezaları artırılmalı, iyi hâl indirimi muhakkak kaldırılmalıdır. İYİ Parti olarak çocuklara ve kadınlara yaşanacak özgür bir Türkiye'yi sağlayana dek mücadelemize yılmadan devam edeceğiz.

Bugün Türkiye'nin önemli bir konusu var, o da tüm ilaçlara euro kuru güncellemesi nedeniyle yaklaşık yüzde 37,43 oranında zam gelmesi. Gerçekten Türkiye'yi yönetenler, temel ürünlere ve ilaçlara gelen zamlarla milletimizi enflasyona karşı ve sağlık hizmetlerinin alımı ve tedavi konusunda hem ezdirmişler hem de güç duruma düşürmüşlerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Özellikle elektrik faturaları milletimizi perişan ederken 2,4 milyara mal olan Kiğı Barajı yapılan hatalar nedeniyle tam yirmi aydır üretim yapamamaktadır ve anlaşılmıştır ki burada da bir yandaş müteahhit söz konusudur. Zarar, iki yıldır duran üretimle beraber 1 milyar lirayı bulmaktadır. İşte bu yönetim anlayışı hem milyarlarca lira zarara neden olmakta hem de ihtiyaç zamanında vatandaşımızı elektriksiz bırakmaktadır. Özelleştirilen elektrik şirketleri ve elektrik üreten barajlar yandaş müteahhitlere para kazandırırken aziz milletimiz de mağdur edilmiştir. Elektrik temel insani bir ihtiyaçtır ve elektrik dağıtımı ise millî bir politika olup devlet eliyle dağıtılması daha doğrudur ve geçtiğimiz süreç bu özelleştirmelerin nasıl bir yanlış kurguyla yapıldığını ortaya koymuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bu nedenle, iktidarı daha fazla yandaş firmalara değil milletimize hizmet etmeye davet ediyoruz.

Bursa'da, Marmara ve Bursa'mızın değerli su kaynağı, Türkiye'nin 5'inci büyük gölü, İznik Gölü kurumaktadır. İklim şartları ve çevresel etkenler nedeniyle İznik Gölü 30 metre çekilmiş durumdadır. Aynı zamanda buradan milyonlarca metreküp suyun firmalara satılması ve bunun düzensiz yapılması ayrı bir garabet olarak karşımıza çıkmaktadır. Kamu yönetimini İznik Gölü'ne ve doğaya hassasiyetle sahip çıkmaya davet ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Saygıdeğer Genel Kurul, son olarak da merkez bankaları başkentlerin kurumlarıdır. Dolayısıyla, büyük ülkelerin büyük kurumları vardır ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası da Türkiye'nin büyük kurumudur ve başkentte olmalıdır. Bugün artık bankacılıkta operasyonlar bankanın nerede olduğuna bakılmaksızın yapılabilir ama Merkez Bankası gibi siyasetin bir bütünlüğünde de yürüyen bankanın Ankara'da olması daha doğrudur. Özellikle, bugünlerde, İstanbul'daki Merkez Bankası personeline, taşıma süreci içerisinde istifa baskıları gerçekten manidardır ve bu işin sahibi olunmalıdır.

Saygılar sunarım, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Hakkı Saruhan Oluç.

Buyurun Sayın Oluç.

31.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, HDP Parti Meclisi üyesi Seçkin Kır'ın vefatına, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının esnafın indirimli tarifieden yararlanacağına ilişkin açıklamasına, AK PARTİ Genel Başkan Vekili Binali Yıldırım'ın dolardaki ritim bozukluğuna ilişkin açıklamasına, AK PARTİ Genel Başkanının faiz-enflasyon tezinin bilimsellik ile ilgisi olmadığına ve Konrad-Adenauer-Stiftung Vakfının gençler hakkında yaptığı araştırmaya ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Vekiller, bugün maalesef çok üzücü bir haber aldık, Parti Meclisi üyemiz Seçkin Kır'ı sağlık sorunları nedeniyle kaybettik. Ailesine, arkadaşlarına, sevenlerine başsağlığı ve sabır diliyoruz; mekânı cennet olsun diyoruz. Seçkin Kır, 12 Eylül 1980 öncesinde Karadeniz DEV-GENÇ Genel Sekreterliği yapmış bir Samsunlu arkadaşımızdı. 12 Eylül darbesi sonrasında bütün devrimcilerin, sosyalistlerin ağır baskılara maruz kaldığı gibi Seçkin Kır da yargılamalarla ve cezaevi yaşamıyla karşı karşıya geldi. 80'li yılların son döneminde "Yeni Öncü" ve "İşçi Dünyası" dergi ve gazetelerinde yayın kurulu üyesi yaptı. Seçkin Kır kararlı bir sosyalist ve devrimci olarak işçi ve emekçilerin mücadelesine olan inancıyla faaliyetlerini sürdürdü ve son dönemde de Halkların Demokratik Partisi Parti Meclisi üyesiydi. Gerçekten çok üzgünüz ve bir kez daha ailesine, arkadaşlarına ve sevenlerine başsağlığı diliyoruz; mekânı cennet olsun diyoruz.

Şimdi, sayın vekiller, Enerji Bakanınız var -iktidara sesleniyorum- bugün açıklamalar yaptı ve esnafın indirimli tarifieden yararlanabilir hâle geleceğini söyledi "Yüzde 25 gibi bir indirim olacak elektrik fiyatlarında." dedi. Hakikaten bazen sizin bakanlarınızın şaka gibi konuşması çok etkileyici oluyor yani akıl sağlığımızı korumak gerektiğini her gün bir kez daha söylüyoruz, niye? Ya, siz buraya bir kanun teklifiyle geldiniz ve elektrik için dediniz ki: "150 kilovatsaat üzerinde kullanma bedeli... Bu bedelleri kademeli olarak belirliyoruz." Biz o zaman, muhalefet olarak size dedik ki: "150 kilovatsaat yanlış." Önerge verdik, sizin bir vekiliniz kalktı -adı da lazım değil- çok ilginç konuşmalar yaptı bu 150 kilovatsaat üzerine. Aradan bir hafta geçti, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı dedi ki: "Ya, bu 150 kilovatsaat olmadı, onu 210'a çıkartıyoruz." Hani, o vekiliniz kalkıp burada demedi "Ya, ben yanlış demişim." diye; onu da geçtik. "210 kilovatsaat olmaz." dedik, bu da tutmadı. Şimdi diyorsunuz ki: "Esnafa yüzde 25 indirim yapacağız." Neden yüzde 25 indirim yapıyorsunuz? Yüzde 127 elektrik zammından yüzde 25'ini indiriyorsunuz yani esnaf gine yüzde 102 zamlı olarak elektriğini ödeyecek çünkü zaten esnafın 210 kilovatsaat üzerinde elektrik harcaması; çok açık herkes bunu biliyor. Yani siz hakikaten halkı aldatmaya çalışıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Bu Enerji Bakanı, çok önemli bir şeymiş gibi bu açıklamayı bugün yaptı. Tabii, esnaf biliyor durumu yani bunu yutacak durumda değil. Mesele, o yaptığınız yüzde 127 zamdan yüzde 25'ini indirmek değil, esnaf açısından bu zamların geçerli olmadığını ilan etmektir esas itibarıyla, bunu yapacak durumda değilsiniz.

Şimdi, böyle, ekonomideki bu durum karşısında ilginç açıklamalar yapıyorsunuz ya hep -dün de söylemiştim- bugün de bir ilginç açıklamayla karşılaştım. Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkan Vekili Binalı Yıldırım dolardaki bu ritim bozukluğu üzerine demiş ki: "Bunun bilimsel bir izahı yok." Zaten biz de hep bunu söylüyorduk, dolardaki o ritim bozukluğunun bilimsel bir izahı gerçekten yok. İzahı çok açık, izah şuradan kaynaklanıyor: Bir zırva tez ortaya attı sizin Genel Başkanınız, faiz-enflasyon ilişkisi üzerine.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bu faiz-enflasyon zırva tezinin bilimsellikte bir ilgisi olmadığını hep söyledik, şimdi Binalı Yıldırım da söylemiş oldu. Örneği yok bunun dünyada, herhangi bir ülkede de örneği yok, yaşanmış bir örneği de yok. Ama zaten bu tez yüzünden her şey bu hâle geldi, bunun bilimsellikte açıklanabilir hâli yok, çok doğru söylemiş Sayın Binalı Yıldırım.

Bakın, Eylül 2021'de faiz 19'du, bugün 14'e indirdiniz. Bugün Merkez Bankası toplantı yaptı, "14'te tutuyoruz faizi." dedi. Hani, bu tez doğru idiyse niye indirmeye devam etmiyor Merkez Bankası yüzde 14'ten, niye korkuyorsunuz? Ya, o gün, Eylül 2021'de enflasyon 19,58'di, bugün enflasyon TÜİK'in sahte rakamlarına göre bile yüzde 49'a varmış vaziyette, değil mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum efendim.

Şimdi, dolar o zaman 8,4 liraydı, şimdi olmuş 13,60; ihtiyaç kredisi o gün 23,5'muş, şimdi 31'e gelmiş faizi. Yani bu, bilimsellikte açıklanacak bir durum değil gerçekten ve bunu siz yaptınız.

Bakın, son bir şey söyleyeceğim. Bu, Almanya merkezli bir vakıf var, Konrad-Adenauer-Stiftung. Hani, bu, sizin çok yakın dostunuz vardı, Merkel, Almanya Şansölyesi, bu vakıf ona bağlı olan bir vakıftır yani Hristiyan Demokrat Partiye. Evet, toparlıyorum efendim. Şimdi, bu vakıf bir araştırma yapmış -sizin yol arkadaşınız olanlar- 18-25 yaş kuşağı gençler için, Türkiye'deki Z kuşağı için. O araştırmada öyle ilginç sonuçlar çıkmış ki mesela bu gençlerin yüzde 82,9'u demiş ki: "Türkiye'de gelir dağılımı çok dengesiz." Görüyorlar ve bunu kimin yaptığını da biliyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Yine, bu gençlerin yüzde 87,3'ü demiş ki: "Büyük işsizlik var Türkiye'de." Ve bunun birinci nedeni olarak "adam kayırmacılık ve torpil" demiş, "Kamuya, işe alımlarda ehliyet ve liyakate göre davranılmadığını düşünüyoruz." demiş gençlerin çok büyük bir kısmı; kimin yaptığını biliyorlar. "Bu politikacılara hiç güvenmiyoruz." demiş gençlerin çok önemli bir kısmı. "Siyasi partilere de güvenmiyoruz." demişler, "Bunu kimin bu hâle getirdiğini de biliyoruz." demişler. Ee, "Cumhurbaşkanına da hiç güvenmiyorum." diyenlerin oranı yüzde 48, "Güvenmem." diyenlerle birlikte bu oran yüzde 58,8'e çıkmış. Gençler gerçekleri görüyorlar yani. "Bu ülkenin bugünkü yönetiminden hiç memnun değilim." diyenler yüzde 62,5. "Memnunum." diyenlerin oranı ne biliyor musunuz? 5,9 bu gençler arasında. Şimdi, bütün bu durumu göz önünde bulundurarak son bir rakam daha verip biteceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Son cümlem, evet.

BAŞKAN – Evet, son rakamı alalım lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Son rakam da şu: Gençlerin, Z kuşağının yüzde 72,9'u "Fırsat verilse veya imkânım olsa Türkiye dışındaki bir ülkede yaşamak istiyorum." diyor. Neden? Bu iktidar bu hâle getirdiği için bu ülkeyi. Ve bunlar nereye gitmek istiyorlar? Almanya'ya, İngiltere'ye, Fransa'ya, Avrupa ülkelerine, ABD'ye, Kanada'ya, İskandinavya'ya gitmek istiyorlar ağırlıklı olarak. Yani mesela Afganistan'a, Suudi Arabistan'a, Kuveyt'e, İran'a filan gitmek isteyen yok aralarında. Şimdi, bunları niye söylüyoruz? Size yakın vakfın araştırması da aslında bu iktidarın Türkiye'yi nereye getirdiğini gösteriyor, hani bir kez daha hatırlatmış olalım dedik.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Enerji Bakanımızın da Binalı Bey'in de takibini yapsınlar böyle, çok yakından takip ediyorlar. Başarılarımızı görecekler Sayın Başkan.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Tanal...

32.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa ve diğer güneydoğu illerindeki vatandaşların elektrik hususunda mağdur olduklarına ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

Diyarbakır, Şanlıurfa, Batman, Siirt, Şırnak ve Mardin illerindeki elektrik sayaçları ya direklerle dikiliyor veya kapalı, kilitli bir dolabın içerisine alınıyor. Burada 81 ilimizden milletvekili arkadaşlarımız var.

Mesela, AK PARTİ Grup Başkan Vekili Sayın Turan, Çanakkale'de sizin elektrik sayaçları direklerle dikiliyor mu, kapalı dolapların içerisine konuluyor mu? Şanlıurfa'ya siz niye böyle bir muamele yapıyorsunuz?

Yani hem Şanlıurfalılardan oy alıyorlar hem belediyeyi alıyorlar hem milletvekillerini alıyorlar ama onlara hırsız muamelesi yapıyorlar Sayın Başkanım. Burada Urfa milletvekilleri yok mu AK PARTİ'nin? Ya, Allah rızası için, bunlar kavurma sofralarından kalsınlar, artık o vatandaşa hizmet için bu kürsüde konuşsunlar. Şanlıurfalılar elektrik hususunda mağdur, perişan. Hepsini bu kürsüden söyledik ama maalesef dile getiren yok. Burada Şanlıurfa milletvekillerini, Diyarbakır, Batman, Siirt, Şırnak milletvekillerini halka şikâyet ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Gelsinler, burada halkın hukukunu, hakkını, özgürlüğünü savunsunlar. Halkımız perişan, mağdur. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Mahmut Bey, iyi ki yoklar çünkü hepsine birer dakika söz vermek zorunda kalırdım.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının bir tezkeresi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Şentop ve beraberindeki Parlamento heyetinin Gürcistan Parlamentosu Başkanı Shalva Papuashvili'nin vaki davetine icabetle 21 Şubat 2022 tarihinde Gürcistan'a resmi bir ziyarette bulunmasına ilişkin tezkeresi (3/1861)

17/2/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Mustafa Şentop ve beraberindeki Parlamento heyetinin Gürcistan Parlamentosu Başkanı Sayın Shalva Papuashvili'nin vaki davetine icabetle, 21 Şubat 2022 tarihinde Gürcistan'a resmî bir ziyarette bulunması hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, ülkemizde çalışan motokuryelerin mesleki sorunlarının tespit edilmesi, sektör çalışanlarının hayatlarını tehlikeye atan kötü çalışma koşullarına son verilip insani çalışma şartlarının sağlanması için gerekli önlemlerin alınması, bu vatandaşlarımızın sigortalı ve güvenceli çalıştırılması için gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla 17/2/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Şubat 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

17/2/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 17/2/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan Usta
Samsun
Grup Başkan Vekili

Öneri:

İktidarın başarısız politikaları nedeniyle genç iş gücümüz etkin bir şekilde değerlendirilememekte, gençlerimiz sigortasız ve güvencesiz olarak motokuryelik yapmak zorunda bırakılmaktadır. Bu meslek için ise gerekli düzenlemeler yapılmamakta ve gençlerimizin çalışma koşulları e-ticaret şirketlerinin insafına bırakılmaktadır. Ülkemizde çalışan motokuryelerin mesleki sorunlarının tespit edilmesi, sektör çalışanlarının hayatlarını tehlikeye atan kötü çalışma koşullarına son verilip insani çalışma şartlarının sağlanması için gerekli önlemlerin alınması, bu vatandaşlarımızın sigortalı ve güvenceli çalıştırılması için gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla Samsun Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Erhan Usta tarafından 17/2/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 17/2/2022 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - İYİ Parti grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere söz talep eden Mersin Milletvekili Sayın Behiç Çelik.

Buyurun Sayın Çelik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi üzerinde konuşma yapmak için söz aldım. Grup önerimizin dayanağı olan Meclis araştırması önergesi Sayın Erhan Usta tarafından verilmişti, bunu hatırlatmak istiyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu, halkımızın ihtiyaçlarına koşarken zamanla yarışan motosikletli kurye çalışanlarını saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, grup önerimizin söz konusu olan motosikletli kuryeler içinde bulunduğumuz devlet krizinden en çok etkilenen mesleklerden biridir. İşsizliğin, umutsuzluğun kol gezdiği; kamu kaynaklarının hoyratça kullanıldığı, yamalandığı; ülke zenginliklerinin bir bir peşkeş çekildiği ülkemizde üniversite mezunu gençlerimiz, bu ülkenin aydınlık yarınları, motokuryeliğe

zorlanıyor. 15 yaşından büyük işsiz sayımız 4 milyona yaklaşırken yandaşlara, rantçılara, vurguncu ve talancılara oluk oluk kaynak aktarılıyor.

Açıkça ifade etmek istiyorum ki bu ülkenin gençlerini işsizlik belasından kurtarmadan kamu düzeni ve iş hayatı işletilemez; umutsuzluk, gerginlik artar, istikrar bozulur. Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in dün yaptığı grup toplantısında ifade ettiği gibi, biz, dünyanın en eğitimli motokurye ağına sahibiz arkadaşlar; bu, modern dünyada hem ayıptır hem de utançtır. Ülkemizin dinamizm kaynağı olan genç nüfusumuza daha iyi bir gelecek, daha müreffeh bir kariyer planlaması sunamayanlar da bu ayıbın mimarıdır. Kadrosuz, sigortasız, hiçbir yasal güvencesi olmadan karın tokluğuna çalışan bu insanları e-ticaret şirketlerinin insafına bırakanlar da bu utançın sorumlusudur.

Değerli arkadaşlar, içinde bulunduğumuz pandemi süreci motokuryelerin durumunu daha da zorlaştırdı. Dijital platformlara yönelik talepler arttı. Böylece e-ticaret şirketleri kârlarını katlarken motokuryelerin hayati risklerinde belirgin bir artış gözlemlendi; kazalar ve ölümler çoğaldı. "Ürün depodan çıktıktan sonra beni ilgilendirmesin." diyen bu şirketler bütün yükü motokuryelerin üzerine yıkmaya devam ediyor. Sayıları toplamda 1 milyon civarında olduğu tahmin edilen motokuryeler, daha güvenli ve daha adil bir çalışma düzenini hak etmiyor mu arkadaşlar? Hiçbir sosyal güvencesi, sağlık sigortası olmadan çalışan bu insanlar için yapılabilecek hiçbir şey yok mu? Arkadaşlar, elbette var, yeter ki niyet olsun, yeter ki gayret olsun, yeter ki biraz vizyon, biraz da vicdan olsun.

Değerli arkadaşlar, konuya ilişkin bazı verileri de burada sizlerle paylaşmak isterim. Her yıl 100'ün üzerinde can kaybı söz konusu. Sadece 2019 yılında ölümlerle sonuçlanan 103 kazanın 75'inde motokuryelerin varlığı acı gerçeğe işaret etmektedir. Ülkemizde Covid-19'un ilk ortaya çıkışından bugüne kadar motokuryeler 63 binden fazla kazaya karışmıştır. Bu süre zarfında 190'ın üzerinde motokurye trafik kazaları sonucunda hayatını kaybetmiştir. Buradan anlaşılıyor ki fizik kanunlarına ve mevzuata aykırı olarak 10 kilometre mesafeyi beş dakikada katetme zorlamasına ve on dört-on altı saate varan fazla çalışma, aşırı çalışma dayatmasına ve hukuk dışılığı, güvencesizliğe, gayriinsani ve gayriahlaki işleyişe son vermek bizim Parlamentonun boynunun borcu olsa gerektir, iktidarın boynunun borcu olsa gerektir. Bizim buna seyirci kalmamız da mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, bu konuda bir soru önergesi de vermiştik. İş güvenliğini düzenlemek, erken teslimat zorlamasına yönelik hususlar ve mesai başlangıç bitiş saatlerine ilişkin soruları Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına verdik, maalesef iki aydır en ufak bir cevap gelmedi.

Değerli milletvekilleri, temel mesele, ülkede kendini geniş ölçekte hissettiren bir devlet krizinin varlığıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Biz buna "Erdoğan krizi" diyoruz. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi Türk tarihine acı bir tecrübe olarak geçmiştir, bedeli çok ağır olmuştur. Allah'tan dileğimiz, en az hasarla bu ucube sistemden bir an önce kurtulmaktır. Bakınız, hiçbir soruna çözüm bulunamıyor, 1 milyon kişinin çalıştığı sektöre de ilgilenen yok. Değerli arkadaşlar, bu gerekçelerle buradan bir çağrıda bulunuyoruz: Gelin, motokuryelerin mesleki sorunlarını tespit edelim; gelin, yeni hukuki düzenlemeler yapalım; gelin, bu sektör çalışanlarının hayatlarını tehlikeye atan kötü çalışma koşullarına son verelim diyoruz.

Hepinize saygılar sunarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden İzmir Milletvekili Sayın Serpil Kemalbay.

Buyurun Sayın Kemalbay. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sayın Başkan, sayın vekiller; DİSK-AR'a göre 15-24 yaş geniş tanımlı genç işsizliği erkeklerde yüzde 35 iken, genç kadın işsizliği yüzde 51'lerdedir. Türkiye'de 10 kişiden sadece 3'ü kayıtlı ve tam zamanlı istihdam edilebiliyor. Gençler gerçek bir iş bulma konusunda büyük bir umutsuzluk yaşıyor. Gençlerin ülkeden kaçmak için birbirini çiğnediği bu ortamı AKP yarattı, son yirmi yılda bunu başardınız, kendinizle gurur duyabilirsiniz. Gençlerimizin üçte 1'i ne işte ne de okulda; sayenizde hepsi depresyonda.

Bugün Medeni Kanun'dan da bahsedildi; Medeni Kanun var ama kadınlar çalışma yaşamında ayrımcılığa uğramaya devam ediyor, kadınlar daha fazla işsiz. Ucuz emek rejimi kadın emeğini esnek, güvencesiz işlere yönlendiriyor ve kadını eve hapsediyor. Evlerde sarf edilen, görünmeyen kadın emeğinden de fayda sağlanıyor ve bu şekilde kadınlar daha da işsiz bırakılıyor.

Sizin genç işsizliğine sunduğunuz çözüm barajsız üniversitedir. Bu barajsız üniversite modeli özel üniversitelerin boş kontenjanlarını doldurarak aslında özel üniversitelerin sorunlarını çözmeye yarıyor. Bize göre, gençleri diplomalı işsizler yapan, eğitim kurumlarını AKP'nin arka bahçesi yapan ticarileşen eğitim sistemimiz çöpe atılmalıdır. Çözüm olarak gençleri diplomalı işsiz olmaktan çıkaracak, hayata hazırlayacak, meziyetlerle donatacak bilimsel, demokratik, laik, politenik eğitim altyapısını oluşturmamızdır. Birazdan çıkıp burada afaki nutuklar atacaksınız. Çocuklarımıza güvenceli bir gelecek sağlamadıkten sonra patlattığınız ihracatlar olsa olsa sizlerin kasalarınızı dolduracaktır. Elektrik zamlarıyla çarpılan 84 milyon buna tanıklardır. Siz, gençlere güvenceli bir gelecek sağlama peşinde değilsiniz; sizin bütün derdiniz, 5'li çeteleriniz, yandaş sermayedarlarınız. Sayenizde gençler ya işsiz ya da kötü koşullarda boğaz tokluğuna çalışmak zorunda. Güvencesizlik, işsizlik, kötü çalışma koşulları, iş cinayetleri, meslek hastalıkları, uzun iş saatleri, motokuryelerde olduğu gibi esnek istihdam modellerini gençler nasıl beğensinler? Hepsisi ucuz emek rejiminin bir sonucu olan bu politikarlardan artık vazgeçilmelidir. Bazıları çıkıp diyebilir ki: "Gençler iş beğenmiyor." Bu koşullar nasıl beğenilsin? Ucuz emeğe dayalı sermaye birikim modeli iktidarınızın bilinçli bir tercihidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Sadece ve sadece Mart 2020'den Mayıs 2021'e kadar geçen süre içerisinde, bakın, bizim elimizdeki verilere göre, 237 motokurye işçisi iş cinayetinde yaşamını yitirdi, 63 bin motokurye işçisi kazaya karıştı. Bu nasıl bir çalışma düzenidir? Bakan çıkıp bunu açıklamalıdır; önergelerimize cevap vermiyor. İktidarınız bu ölümlerden direkt sorumludur. Aynı şekilde, Aliağa gemi söküm işçileri şu anda kötü çalışma koşullarına karşı grevdedirler. Niye Türkiye'de Türkiyeli işçiler hayatları pahasına çalışmak zorunda, bu kadar kötü koşullar yaratılıyor, işçilerin çalışma koşulları bu kadar kötü oluyor? Genç işsizlerin sorunları böyle mi çözülecek diye sormak istiyoruz.

Zaman kısıtlı, ancak bu kadar aktarabildim.

Sağ olun. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden İstanbul Milletvekili Sayın Yüksel Mansur Kılınç.

Buyurun Sayın Kılınç. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin motokuryelerin sorunlarının araştırılmasıyla ilgili önergesi üzerinde söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, binlerce Yemeksepeti çalışanı motokuryenin eylemleri bugün 17'nci gününde. Önceki gün Meclisimizin çatısı altında ağırladığımız motokurye kardeşlerimiz çok ağır koşullarda çalıştırılıyorlar, çok ağır biçimde sömürülüyorlar. Pandemi koşullarında canları pahasına çalışarak hayatın akışını sağladılar, çalıştıkları şirketler ise değerlerine

katbekat değer kattılar, değerlerini katbekat artırdılar. Ama motokuryeler sefalet ücretiyle çalışmaya zorlanıyor. Bir gecede binlerce motokuryenin iş kolu değiştirilerek sendikaya üye olma hakları ellerinden alındı. Ülkemizde yaklaşık 900 bin motokurye yaşam savaşı veriyor. Yaşam savaşı veriyorlar çünkü sefalet ücretleriyle ağır sömürü koşullarında çalıştırılıyorlar; yaşam savaşı veriyorlar çünkü erken teslimat baskısıyla trafikte âdeta ölüme gönderiliyorlar. 2020 yılında 280 motokurye trafik kazalarında yaşamını yitirdi, vücutlarının bir yerinde kaza izi olmayan motokurye neredeyse yok.

İktidar, yüz binlerce motokuryeyi e-ticaret sektörünün devasa çarklarının arasına terk etmiş durumda. Ticaret Bakanlığı, motokuryelere ölümüne baskı kuran şirketlerin erken teslimat kampanyalarına karşı sessiz. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, yüz binlerce motokuryenin kayıt dışı çalıştırılmasına, iş sağlığı ve güvenliğinin ihlal edilmesine karşı sessiz. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, yüzlerce motokuryenin ölümüne neden olan katil bariyerlerin düzenlenmesi, motokuryelerin köprü ve tünellerden güvenli şekilde geçişlerinin sağlanması taleplerine karşı sessiz. Maliye Bakanlığı, motokuryelerin koruma ekipmanlarının ÖTV, KDV ve gümrük vergilerinin kaldırılması taleplerine karşı sessiz. İçişleri Bakanlığının, MOBESE kameralarıyla bütün görüntüler elde edilebildiği hâlde motokuryelerin trafikte yaşadığı kazaların ve sorunların azaltılması için gözleri kapalı.

Peki, bunca zor koşullarda canı pahasına çalıştırılan motokuryelerin talepleri nelerdir? En temel, en insanca haklarını istiyor motokuryeler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, motokurye ve Yemeksepeti çalışanlarından bir grup temsilci, Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'yla Mecliste görüşerek sorunlarını anlattı. Genel Başkanımız, motokurye temsilcilerine sorunlarına sahip çıkacağımızı ifade etti. Motokuryelerin sorunlarının Mecliste araştırılmasını sağlayarak öncelikle sahipsiz olan, her gün onlarca kazanın yaşandığı motokurye alanını can pazarı olmaktan çıkarabiliriz.

Önergeyi destekliyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Ankara Milletvekili Sayın Orhan Yegin.

Buyurun Sayın Yegin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani aslında Orhan Bey arkadaşımız adaletli bir arkadaşımız ama... Herhâlde destek verecek gibime geliyor.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Öyle görünüyor; yürüyüşü öyleydi, yürüyüşünden öyle anlaşılıyor.

BAŞKAN – Mahmut Bey iltifatlarda bulunuyor sizin için Orhan Bey, Mahmut Bey iltifat ediyor size.

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN YEGIN (Ankara) – Sağ olsunlar, teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubunun vermiş olduğu öneri üzerinde grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Aziz milletimizi ve onu temsil eden Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli milletvekilleri, günümüzde giderek artan dijitalleşme, bunun yaygınlaşması, internet üzerinden yapılan işlemlerin, alışverişlerin hızla büyümesi yeni iş alanlarını ve yeni iş modellerini de beraber getirirken bu yeni oluşan alanlara ilişkin problemleri, sıkıntıları ve mağduriyetleri de beraberinde çalışma hayatının içerisine getirmiş oldu.

Hepimizin şahit olduğu üzere, özellikle Covid-19'un dünya genelinde yaygınlaşmasıyla beraber insanların hayatlarında birçok değişiklik olurken bunlardan biri de bizim de kendi tüketim alışkanlığımızda, alışveriş alışkanlığımızda ortaya çıkan değişiklikler ve özellikle pandemi şartlarında e-ticaretin hızla yaygınlaşmasıyla ortaya çıkan bir istihdam biçimi veya ihtiyacı tüm dünyada hızla büyüyen bir iş kolunu da, iş alanını da beraberinde doğurmuş oldu. Türkiye'de pandemiyle beraber on-line alışveriş ve siparişlerin artması, aynı zamanda evrak ve eşya taşıma sektöründeki büyüme nedeniyle kargo faaliyetleri ve motosikletle kuryelik hizmetinde de ciddi bir artış oldu.

Tabii ki yeni ve giderek artan bu iş alanıyla ilgili yeni hukuki düzenlemelere de kesinlikle ihtiyaç duyulmaktadır. Bu hizmet alanında çalışanların statüsü, hukuki hakları, ücretleri ve daha farklı sorunlarıyla ilgili olarak da bütün alanlarda karşımıza çıkan gündemler olmaya başlamaktadır. Bu iş modeline göre çalışanların, özellikle de motokuryelerin iş ve sosyal güvenlik hukukuna göre statülerinin belirlenmesi, bu statüleri kapsamındaki hakların öğrenilmesi ve hayata geçirilmesi gerçekten büyük önem arz etmektedir. Evet, bu iş kolunda bazı riskli ve sorunlu alanların olduğu kesinlikle ortadadır ve aşikârdır. Bu alanda çalışan vatandaşlarımızın çalıştığı süre boyunca sürekli motor üzerinde ve trafikte zamanla yarışarak siparişlerin hızlı yetiştirilmesine ilişkin ortaya koydukları çaba, siparişin hızla teslim edilmesi ve belki de müşterilerinden şikâyet almamak için sürecin onları trafikte belli problemlere zorlaması, motorlarının bakım ve benzeri ihtiyaçlarının belki de aksatılmak zorunda kalınması, güvencesiz çalışma, sigortasız ve kayıt dışı çalışma, fazla çalışma, işsizlik primiyle ilgili sorunlar, problemler, düşük ücretle veyahut da gelirle çalıştırılmaya zorlanması gibi benzeri alanlarda sorunlar oluşurken diğer taraftan sipariş süreçlerine ilişkin hususlar hem kurye olarak çalışanlarımızı -bunu yetiştirmeye çalışan çalışanlarımızı- hem de trafikte bulunan diğer kişileri de bir riskin içerisine, bir riskin altına sokmaktadır.

Kıymetli milletvekilleri, gelişen ve büyüyen bu alanda riskleri ve sorunları görüp buna yönelik bir adımı ilk defa belki de 29 Kasım 2017 tarihinde attık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

ORHAN YEGIN (Devamla) – Başkanım, teşekkür ederim.

Bu konudaki ilk adımımızı 29 Kasım 2017 tarihinde attık. Mesleki Yeterlilik Kurumumuz, uluslararası standartları da dikkate alarak, çalışmasını ve hazırlığını yaparak motosikletli kuryelik mesleğini Resmî Gazete'de yayımlanan Motosikletli Kurye Ulusal Meslek Standardı'yla tanımladı. Bilindiği üzere, bir kişinin motosikletli kuryelik mesleğinde mesleki yeterlilik belgesi alabilmesi için MYK tarafından yetkilendirilmiş sınav ve belgelendirme kuruluşlarında teorik ve pratik sınava girerek başarılı olabilmesi de gerekmektedir. Bu alanda çalışan emekçi kardeşlerimizin hem can güvenliği hem de sosyal güvenliği açısından alınması gereken tedbirleri alacağımızdan, atılması gereken adımları atacağımızdan endişeniz olmasın. Zaten tüm bunlara ilişkin olarak gerek Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımız ve ona bağlı ve ilgili kuruluşlar olan Mesleki Yeterlilik Kurumu, SGK, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü ve Çalışma Genel Müdürlüğüyle beraber İçişleri Bakanlığımız ve Ticaret Bakanlığımızda bu alanda, hem ücretler, sosyal güvence, sosyal haklar, ücret hakları, çalışma hakları hem de diğer alanlarda bir çalışma yürütmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayın lütfen Sayın Yegin.

ORHAN YEGIN (Devamla) – Sürem doldu.

Başkanım, çok teşekkür ediyorum selamlama süresi de verdiğiniz için.

Değişen hayat, değişen koşullar yeni sorunlar, yeni problemler getiriyor. Bu sorunlara kör kalmak hiçbirimizin

yapabileceği bir şey değil. Hep beraber, el ele verip, bu sorunları tespit edip kurumlarımıza yardımcı olarak, onların düzenlemekte yetersiz kaldığı hususlarda biz de Meclis olarak onlara destek olarak en iyisini hayata geçirmeye ve sürekli takip ederek güncellemeye devam edeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

AHMET KAYA (Trabzon) – Arada bizim dediklerimizi de dikkate alın ama, hep sizin dediğiniz olmasın, arada söz dinleyin.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Tam zamanı, tam zamanı.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, burada kabul edenlerin sayısı reddedenlerin sayısından fazla.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – 22'ye 17 Sayın Tanal, 22'ye 17.

AHMET KAYA (Trabzon) – Nerede ağabey? 22 nerede?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Siz kaç kişisiniz, biz kaç kişiyiz? Ya, ağabey, sayar mısınız; siz 13 kişisiniz, biz burada muhalefet partileri olarak 50 kişiyiz.

Başkanım, AK PARTİ 13 kişi; 13 kişiyle nasıl reddediliyor Başkanım ya?

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayı sayma konusunda sıkıntın var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, canım ağabeyciğim, şu anda AK PARTİ 13 kişi.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Mahmut ağabey, senin sayı sayma konusunda sıkıntın var; sana sataşıyorum ağabey.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, bütün üreticilerinin sorunlarının araştırılması amacıyla 17/2/2022 tarihinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Şubat 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

17/2/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 17/2/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

17 Şubat 2022 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından (16915 grup numaralı) bütün üreticilerinin sorunlarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 17/2/2022 Perşembe günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, ben bunun üzerine konuşmak istiyorum, bunun üzerine söz almak istiyorum ben.

BAŞKAN – Buyurun Mahmut Bey.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu önerge üzerine söz almak istiyorum.

BAŞKAN – Anlayamadım...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu önerge üzerine söz almak istiyorum.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – CHP adına kim konuşacak?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Erken başlamış Başkanım.

BAŞKAN – Nasıl yani, anlayamadım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Biz de anlamadık.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN – İç Tüzük'ün hangi maddesine göre bu önerge üzerine söz alacaksınız?

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – İç Tüzük mü değişti bu arada?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet, söyleyeceğim, İç Tüzük'e göre.

Başkanım, biraz önce kuryelerin sorunlarının araştırılmasıyla ilgili öneriyi oylamaya sundunuz. AK PARTİ sıralarında şu anda 13 kişi var, muhalefet partilerinin sırasında 50 kişi var.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Ya, oyladıktan sonra çıktılar arkadaş ya!

BAŞKAN – Mahmut Bey...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani bu 13 kişinin oyu nasıl bizden üstün oluyor, ben onu anlamak istiyorum ya.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Aday olsun, Kâtip Üye olsun Başkanım.

BAŞKAN – Mahmut Bey, bir soru soracağım, tek bir soru soracağım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Buyurun, dinliyorum Başkanım.

BAŞKAN – Bana güveniyor musunuz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet Başkanım.

BAŞKAN – Nokta, bitti.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kâtip Üye olsun Başkanım, aday olsun da.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere İğdır Milletvekili Sayın Habip Eksik.

Buyurun Sayın Eksik. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HABİP EKSİK (İğdır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

2017 yılında bir torba yasayla bütün üreticisini ve ticaretini yapan yüz binlerce kişiyi mağdur edecek bir yasa çıkarıldı, sarmalık bütün üreticileriyle ilgili. Bu yasayla ilgili çok sayıda protesto yapıldı ve eylem yapıldı; hatta bununla ilgili Adıyamanlı bir çiftçimizin "Tırşıkçı kapitalistlere hayır!" sözü gündeme damga gibi oturdu ve hepimizin kulaklarında çınladı. Bunun üzerine bu yasa 1 Ocak 2022'ye kadar defalarca ertelendi ve maalesef ama maalesef, 1 Ocak 2022 tarihinde bu yasa yürürlüğe girdi ve yüz binlerce insanın mağdur edilmesine sebep oldu. Çünkü bu sarmalık bütün üretimini yapan en az 200 bin aile Adıyaman'da

yaşamaktadır. Bakın, Malatya'da, Çanakkale'de, Artvin'de, Bitlis'te, Düzce'de, Mardin'de, Muş'ta, Bingöl'de, Batman'da, Diyarbakır'da, Hakkâri'de, Hatay'da yüz binlerce aile bu tütün sayesinde geçimini sağlamaktadır. Öyle çok uçuk rakamlar da kazanmıyorlar, 1-2 dönümlük arazilerde 20-30 bin TL kazanabilecekleri bir paradan bahsediyoruz ama maalesef, iktidar gerçekten bu insanların son geçim kalesi olan, son geçim noktası olan alanı da ellerinden aldı ve binlerce çiftçi mağdur edildi. Bugün bu çiftçilerin birçoğu eğer ürettikleri bu tütünleri satsalarsa üç ile altı yıl arasında ceza yiyecek. Bakın, kokain, eroin, esrar satışı değil; tarlasında ürettiği tütünü satmaya götürürse üç ile altı yıl arasında ceza yiyecektir maalesef iktidarın çıkardığı yasa yüzünden. Sadece üreticiler, çiftçiler mağdur değil, aynı zamanda atölyelerde tütünü işleyen binlerce insan bu işten dolayı işsiz kalacaktır ve mağdur olacaktır.

Baktığınız zaman çıkarılan yasaya o kadar absürt düzenlemeler var ki aklınız hayaliniz şaşar. Bakın, çıkarılan yasada şunu diyor: "Kooperatif olmadan tütünü satamaz." Tamam, çiftçiler kooperatif kurabilir, 4 ile 7 kişi arasında rahatlıkla bir kooperatif kurulabilir ama iktidar diyor ki: "Yok, sen, üretici olarak, en az 250 üretici bir araya geleceksin ve aynı zamanda bu tütünü işleyecek fabrikayı kuracaksın." Yani her çiftçi oraya en az 100 bin TL para koymak zorunda kalacak. Zaten o kadar parası olsa, sermayesi olsa o işi yapmaz, emin olabilirsiniz ama maalesef böyle bir düzenleme.

Bununla bitmiyor, çıkarılan yasada bir de şöyle bir düzenleme var: Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı olması gerekirken, tarımsal bir işlem olmasına rağmen Ticaret Bakanlığına bağlıyor kooperatifi. Niçin? Çünkü tarımsal desteklemelerden faydalanılmaması için. Biz kooperatifçiliğe karşı değiliz ama bu şekilde, insanların tamamıyla geçim kaynaklarından edilmesine karşıyız. O açıdan da biz, bu tırşıkçı kapitalistlere yarayacak olan yasanın derhâl geri çekilmesini, ertelenmesini ve hatta Mecliste yeni bir düzenlemeyle iptal edilmesini talep ediyoruz Halkların Demokratik Partisi olarak çünkü bu düzenleme yüz binlerce insanın aç kalmasına, yoksul kalmasına sebep olacaktır; açıklıkla biraz daha karşı karşıya kalmasına sebep olacaktır. Bu açıdan, bu düzenleme derhâl ertelenmeli ve sonrasında da bir düzenlemeyle geri çekilmelidir.

Bakın, daha önce, 2008 yılında TEKEK özeleştirildi ve özeleştirildikten sonra da bunun ülke için büyük bir olanak olduğu, üretimin artacağı söylendi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

HABİP EKSİK (Devamla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

2008 yılında TEKEK'in özeleştirilmesinden sonra geçen yıllara baktığınız zaman, Türkiye'de tütün üretiminin oranı yüzde 42'den yüzde 11'e düştü, tütün üreticilerinin sayısı da 405 binden 57 bine düştü. Kısacası, şunu net bir şekilde belirtelim: Bugün sarmalık tütün üreticileri için çıkarılan, mecburi kılınan yetki belgesi düzenlemesi de ulusal yani yerel ve aynı zamanda uluslararası emperyal şirketlere yarayacak bir düzenlemedir. Türkiye'nin üretimden uzaklaştırılması, Türkiye halklarının kendi toprağını işleyememesi, açlığa, yoksulluğa ve sefaletle sevk edilmesi için yapılan bir düzenlemedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HABİP EKSİK (Devamla) - Selamlama için Sayın Başkan...

BAŞKAN - Selamlayalım lütfen.

HABİP EKSİK (Devamla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Kısacası, Türkiye'yi büyük bir pazar hâline dönüştürmenin devamıdır. O açıdan, biz tekrar söylüyoruz: Tırşıkçı kapitalistlere hayır! Gelin, bu düzenlemeye karşı "evet" verin araştırma önergemize ve biz bu kapitalistlere "hayır" diyelim, halklarımızın yanında yer alalım diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına söz talep eden, Konya Milletvekili Sayın Fahrettin Yokuş.

Buyurun Sayın Yokuş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tütün mamulleri, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de yoğun olarak tüketilmektedir. Siyasi iktidar, 1 Ocak 2022'de çıkarmış olduğu bir yasal düzenlemeyle üreticilerimizi maalesef mağdur etmiştir, yetki belgesi almayan tütün üreticilerine üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası öngörmüştür. Bu yasal düzenlemeyle kendi üreticimizi korumak yerine uluslararası şirketleri korumayı tercih etmişlerdir. Uluslararası büyük şirketlerin ve tekellerin önünü sonuna kadar açmışlardır. Kendi tütünümüzü üreten çiftçimiz de mağdur edilmiş, edilmeye de hâlen devam edilmektedir. Hükümetimizin çiftçiye maalesef faydası yok. Şimdi, "Ekim yaparsanız ceza keserim, hapse atarım." diyorsunuz; yerli çiftçimiz ve tütünümüzü korumuyorsunuz, sonra da çıkıp "Hem yerli hem de milliyiz." diyorsunuz.

Bir diğer konu, vergide yapılan zam nedeniyle sigara fiyatlarındaki artış. Sigara üzerindeki ÖTV maktu vergilerini yüzde 47 artırdınız. Şu anda sigaradan toplamda yüzde 63 vergi alıyorsunuz. Sadece ocak ayı sigara vergisi 9 milyar 200 milyon Türk lirası. Vatandaşlarımızdan, sigara için vatandaşlarımızdan yıllık 100 milyar lira vergi alıyorsunuz; insaf, vicdan nerede?

Değerli milletvekilleri, iktidarın uyguladığı yanlış politikalar tütün üreticimize can çekiyor, binlerce TEKEK işçimiz perişan. Yılda yaklaşık 500 milyon dolar ihracat yapılırken şu anda bu bedele yakın ithalat yapıyoruz, döviz ödüyoruz. TAPDK'nin de kapatılmasıyla Tarım ve Orman Bakanlığı iç piyasayı çok uluslu şirketlere peşkeş çekmekten başka bir işe yaramıyor, resmen tütünde de kapitülasyonları sonuna kadar uyguluyorsunuz. Biz, Türkiye olarak ihracat yaparken ithalat yapar konuma geldik. 1988 yılında yalnızca 600 ton olan tütün ithalatımız, 2020 yılında maalesef 115 bin tona yükselmiştir. Ülkemizde üretilen tütünün yüzde 75'i ihraç edilmekteydi ve bu ihracattan 500 milyon dolar elde ediyorduk.

Değerli milletvekilleri, TEKEK özeleştirilmiş, tütün üreticileri tüccarın insafına bırakılmış, yerli tütünü koruma anlamında en önemli faktörlerden biri olan kilogram başına ithalatla Tütün Fonu kaldırılmış ve Türk tütünü maalesef uluslararası tütün tröstlerine teslim edilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) - Teşekkür ederim.

Şu anda TAPDK'nin kapatılması, Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığına tamamen siyasi kadroların yerleştirilmesi, TAPDK kapatıldıktan sonra da denetleme ve düzenleme sisteminin bu hususta tamamen ortadan çıkması, maalesef Türk tütününe yapılan en büyük yanlışlık idi. Eskiden dünyaca ünlü sigara markalarının üzerinde "Türk tütününden üretilmiştir." yazardı; şimdi, maalesef "Amerikan Virginia tütünü" sloganlı tütün paketlerinden sigara içiyor bizim vatandaşlarımız. Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener'in dediği gibi, Türkiye'de tütünü ortadan kaldırarak Virginia tütünü yaydılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Selamlayalım lütfen.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) - Size söz veriyoruz ki araçları kaldıracağız, Adıyaman tütününü dünyada marka yapacağız ve inşallah o günler yakındır diyor, hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden, Adıyaman Milletvekili Sayın Abdurrahman Tutdere.

Buyurun Sayın Tutdere. (CHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tütünün esas sahibi geldi; tütüncülerin hakkını hukukunu savunacak.

CHP GRUBU ADINA ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Peşin olarak şunu ifade ediyoruz: Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak tütün üreticilerinin sorunlarının araştırılmasına ilişkin önergeyi destekliyoruz. 1 Ocaktan bu yana, özellikle 2017 yılında çıkarılan kanunla getirilen hapis cezası yürürlüğe girdi, 1 Ocaktan bu yana Türkiye'nin her tarafında tütün işi yapan, üreten, satan ve hatta tüketen insanlarda ciddi bir karamsarlık ve ciddi bir bekleyiş devam ediyor. Millet'in gözü Mecliste, millet'in gözü hukukta, adalette ve vicdanda yeri olmayan bu hapis cezasının ortadan kaldırılması için Meclisin yapacağı çalışmada. Bugün, ben, buradan bütün gruplara ve bütün grupların vicdanına sesleniyorum: Türkiye'de üretilen, bu toprakların tanığı, Türkiye'nin uluslararası piyasalardaki marka değeri olan bir ürünün satılmasına üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası getiren bir düzenlemeyi öyle inanıyorum ki hiçbir vicdanlı milletvekili kabul etmeyecektir.

Bu konuya ilişkin Milliyetçi Hareket Partisinin geçenlerde açıklamış olduğu bir rapor vardı. Diğer muhalefet milletvekilleri zaten bu konunun ve bu cezanın kaldırılması için gruplar bu konuda çalışma yaptılar. Aslında AK PARTİ'nin içinde de geçen kamuoyuna yansıyan özellikle Malatya milletvekillerinin yapmış olduğu bir çalışma vardı. Hazır bu çalışmalar yapılmışken, hazır Parlamentodaki bütün gruplar bu işe gerçekten yanaşmışken gelin, hep beraber gerçekten hukuk tarihimize bir kara leke olarak düşen bu yasayı yerli tütün için tamamen kaldıralım ve üreticilerimiz rahat bir nefes alsınlar.

Şimdi, iktidar biraz sonra gelecek, diyecek ki: "Biz kooperatiflerin önünü açtık. Biz efendim, tütünün önünü açtık." Değerli milletvekilleri, ben bu kürsüden defalarca söyledim; sizin getirmiş olduğunuz bu kooperatifleşme modeliyle yerli tütün üreticilerinin büyük uluslararası sigara şirketleri karşısında kalma şansı, dayanma şansı yoktur. Bir kez daha söylüyorum: Bu işi tekrar masaya yatırmakta fayda var. Bu şekilde tütün üreticilerini siz uluslararası sigara şirketlerinin insafına bırakmış durumdasınız. Çıkarmış olduğunuz yönetmelikte, yapmış olduğunuz ÖTV indiriminde yerli tütüne ilişkin hiçbir avantaj sağlamadınız. Bakınız, ÖTV'yi indirdiniz; daha önce Türkiye piyasasında sarmalıklı tütün üretmeyen firmalar hepsi sarmalıklı işine girdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Şu anda, 20'ye yakın uluslararası şirket sarmalıklı tütün işine girmiş, onlar zaten piyasayı çoktan ele geçirdiler. Daha Adıyaman'da, Türkiye'nin dört bir yanında çiftçiler örgütlenmek için uğraşırken onlar piyasayı ele geçirdiler, onun için yapılması gereken işler var. Gelin, hep beraber bu sorunu çözelim, kendi üreticimizi koruyalım, kendi tütün üreticilerimizi koruyacak mekanizmaları derhal devreye sokalım. İş işten geçmeden bütün grupları bu konuda duyarlı olmaya davet ediyoruz. Bu konu, tütün meselesi, sadece Adıyaman'ın meselesi değildir; tütün meselesi, Malatya'nın meselesidir, Diyarbakır'ın meselesidir, Urfa'nın meselesidir, İstanbul'un meselesidir, Ankara'nın meselesidir; tütün meselesi, Türkiye'nin meselesidir. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, bu sorununun biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak çözümü konusunda her türlü desteği, katkıyı vermeye hazırız. İktidarı milletten yana, üreticiden yana tavır koymaya davet ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden, Adıyaman Milletvekili Sayın İbrahim Halil Fırat.

Buyurun Sayın Fırat. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM HALİL FIRAT (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Öncelikle, sizleri, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, öncelikle, şunu belirtmek istiyorum: AK PARTİ iktidara geldiğinden bu yana Türkiye'de kalmış birçok sorunu çözdü ve çözmeye devam ediyor. Allah'ın izniyle yine bu tütün meselesini de, yasak olan tütünü yasal hâle getirecek olan hükûmet AK PARTİ Hükûmetidir ve bunun için de çalışmalar yapıyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Zaten AK PARTİ bu hâle getirdi.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Hep öyle oluyor zaten, önce zam sonra indirim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Zaten AK PARTİ yasakladı arkadaşım.

İBRAHİM HALİL FIRAT (Devamla) – Bakın, yıllarca bu tütün yasaktı, bu yasak olan tütünü, birçok Hükûmet geldi geçti ama hiçbir Hükûmet hem halkın mağduriyetini gidermek adına hem de bu tütünü serbest hâle getirmek adına hiçbir işlem yapmadı.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Yüzde 600 zam, yüzde 10 indirim!

HABİP EKSİK (İğdır) – Bu dediğinin anlamı, ölümü gösterip sıtmaya razı etmektir.

İBRAHİM HALİL FIRAT (Devamla) – Ancak biz kooperatifler aracılığıyla, inşallah, Allah'ın izniyle, bunu serbest hâle getireceğiz. Biz tütünün ne olduğunu biliyoruz, tütünün hangi aşamalardan geçtiğini de çok iyi biliyoruz.

HABİP EKSİK (İğdır) – Yasaklayan da sizsiniz.

İBRAHİM HALİL FIRAT (Devamla) – Eskiden bir sigaralık tütünün ne kadar cezalarla karşılaştığını çok iyi biliyoruz hatta tütünün içine sarıldığı sigara kağıdının yasak olduğu dönemden bu dönemlere geldik.

HABİP EKSİK (İğdır) – Hapse atıyorsunuz.

İBRAHİM HALİL FIRAT (Devamla) – Bugün hatta AK PARTİ'den önce, 2001 yılında, sözde Türkiye'yi kurtaracak olan...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Günümüze gel, günümüze.

İBRAHİM HALİL FIRAT (Devamla) – ...ve Türkiye'nin ekonomisini kurtaracak olan, Amerika'dan getirilen Kemal Derviş'in çıkarmış olduğu yasalarla hepimizin ekmiş olduğu tütün ortadan kaldırıldı. (CHP sıralarından gürültüler) O tütünle bütün milletimiz geçimini sağlıyordu.

HABİP EKSİK (İğdır) – 2008 yılında TEKEL'i siz özelleştirdiniz.

İBRAHİM HALİL FIRAT (Devamla) – Adıyaman'daki bütün topraklarda tütün ekiliyordu ve bununla birlikte, Kemal Derviş'in çıkarmış olduğu yasalarla birlikte, sarmalıklı kıyılmış tütüne de bulundurma cezası, bir sigaralığı bulundurmanın bile bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası vardı.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Kemal Derviş mi attı içeri milleti be!

HABİP EKSİK (İğdır) – Üretici sayısını 405 binden 57 bine düşürmüşsünüz.

İBRAHİM HALİL FIRAT (Devamla) – Sarmalıklı kıyılmış tütünde, 2008 yılında, yine AK PARTİ iktidarı döneminde, milletvekilimiz, Millî Savunma Komisyonu Başkanımız Sayın Ahmet Aydın'ın ve diğer o dönemdeki milletvekili arkadaşlarımızın vermiş olduğu önergelerle 50 kilograma kadar bulundurma serbestisi getirildi. Daha sonra 2010 yılında "Bu tütünü serbest hâle getirmek için neler yapabiliriz." dedik, Adıyaman'dan gelen sivil toplum kuruluşları, o zaman tütün platformu, ziraat odaları ve

üreticilerin talepleri doğrultusunda...

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - "Yasaklayın." dediler he.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Ufacık bir yasa değişikliğiyle hallolacak şeyi oraya buraya sürüyorsunuz ya. Bir Kanun maddesi değişecek, başka bir şey lazım değil, ben anlatayım sana. Bir dünya laf...

İBRAHİM HALİL FIRAT (Devamla) - ...bu kooperatiflerin kurulması gerektiğini ve bu tütünün ancak kooperatifler yoluyla serbest hâle gelebileceğini söylediler.

HABİP EKSİK (İğdır) - Hapis cezasına gel hapis. Bu hapis cezasını doğru buluyor musun?

İBRAHİM HALİL FIRAT (Devamla) - O günden bu yana bu kooperatiflerin çalışmaları başladı ve şu anda Adıyaman'da 18'in üzerinde kooperatif kuruldu ve bunlar tütün alımına başladı.

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Kanunda 2 kelime... Sor da ben anlatayım.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) - Hiçbiri yetki almamıştı.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) - Hapis cezaları ne olacak hapis cezaları? Oraya bir gel.

İBRAHİM HALİL FIRAT (Devamla) - Yine, Sayın Cumhurbaşkanımızın kararnamesiyle ÖTV vergi oranı yüzde 60'ların üzerindeyken yüzde 40'a düşürüldü.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Uyuşturucu tüccarı dışarıda gezecek, gariban köylü yargılanacak!

İBRAHİM HALİL FIRAT (Devamla) - Bu kooperatifler kurulurken HDP'nin hatibinin söylediği "Ya, 7 kişiyle kurulması gerekiyordu." Arkadaşlar, biz burada üreticiyi korumak durumundayız. En az 250 üretici bir araya gelecek ki üretici, orada ekmiş olduğu tütününü kooperatifler aracılığıyla satabilsin. Kendi kooperatiflerini kendileri kuracaklar. Biz, kartellere yol vermiyoruz, o kartellere yol vermemek adına da en az 250 kişinin bir araya geleceği kooperatifler... Şu anda kurulan kooperatiflerin hiçbirinin - 18 tane kooperatif kurulmuş- 300'ün altında üyesi bulunmamaktadır.

Değerli arkadaşlar, bir de şunu söyleyeyim: Tütün, tarım ürünü olmaktan çıkarılmıştı. Yine, AK PARTİ hükümetleri döneminde bunu tarımsal ürün olarak biz getirdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HABİP EKSİK (İğdır) - Hapis cezasına ne diyorsunuz Sayın Vekilim?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Hapis cezaları ne olacak, hapis cezaları?

BAŞKAN - Selamlayın, selamlayın.

İBRAHİM HALİL FIRAT (Devamla) - Şunu da belirtmek gerekir: Daha öncesinde de hükümetler geldi, geçti, bu tütünü serbest hâle getirmek ve milletin mağduriyetini gidermek adına hiçbir işlem yapmadılar, Allah'ın izniyle AK PARTİ iktidarında bu kooperatifler aracılığıyla tütünün sorun olmaktan çıkaracağız, tekrardan vatandaşımız yasal bir şekilde tütününü satacak, hiçbir engele maruz kalmayacak.

Ben değerli arkadaşlara soruyorum: Bu tütün şu anda yasak mı? Yasak.

HABİP EKSİK (İğdır) - Yasak.

İBRAHİM HALİL FIRAT (Devamla) - Peki, bu kooperatifler yoluyla serbest hâle getirmeye çalışıyoruz ve aziz milletimizden şunu istiyorum, şunu talep ediyorum, şunu rica ediyorum: Bir şeye başlarken her şeyi dört dörtlük yapmak belki mümkün değildir ama bir yasağı ortadan kaldırmak için bir yerden de başlanılması gerekiyor.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) - Siz yönetmelik çıkarırken zaten işi yanlış yaptınız, yönetmelik çıkınca yanlış oluyor.

İBRAHİM HALİL FIRAT (Devamla) - Biz bir yerden başlıyoruz. İleride bu kooperatiflerle ilgili, kanuni düzenlemelerle ilgili birtakım aksaklıklar, eksiklikler olur, bunlar da Allah'ın izniyle giderilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) - Yirmi yıl oldu. Daha ne zaman giderilecek?

İBRAHİM HALİL FIRAT (Devamla) - Çünkü bu kooperatifler kurulduğunda son teknoloji şartı vardı. Üreticilerimiz dedi ki: "Son teknolojiyi kullanamayız, yapamayız, çok ciddi anlamda maliyetleri var." Biz de bunlara dedik ki: Vatandaş kullandığı o makineleri getirsin, orada kullansınlar. Yani eksikleri bu şekilde gidereceğiz. Allah'ın izniyle AK PARTİ iktidarları döneminde tütünü serbest hâle getireceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Fırat, teşekkür ediyoruz.

HABİP EKSİK (İğdır) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Niçin söz istiyorsunuz?

HABİP EKSİK (İğdır) - Sayın Başkan, "HDP'li hatip, kooperatiflerin 7 kişiyle kurulabileceğini söyledi." dedi.

BAŞKAN - Öyle söylediniz.

HABİP EKSİK (İğdır) - Sonrasında da "Kartellere uygun hâle getirmeyi amaçlıyor." dedi.

BAŞKAN - Şimdi, öyle söylemedi, ben ne dediğini iyi biliyorum. Siz "4-7 kişi arasında kurulur." dediniz, o da "Biz 250 kişilik, 280 kişilik kurdurduk karteller oluşmasın diye, onlara hizmet etmesinler çiftçiler, üreticiler diye." dedi. Size bir satışma yok. Neyini düzeltereksiniz?

HABİP EKSİK (İğdır) - Sayın Başkan, konuşmamı anlamından bence kopardı.

BAŞKAN - Öyle bir satışma usulü yok. Tütünü tartışın diyelim, tartışalım; tütün önemli bir konu.

HABİP EKSİK (İğdır) - Ben kayıtlara geçmesi açısından söyleyeceğim...

BAŞKAN - Bence tütün konusunda yapılması gereken şey şu: "O hükümet, bu hükümet şunu yaptı, bunu yaptı." değil, aslında tütün konusunda iktidar partisi de muhalefet partileri de dertleniyorlar. Ben de iki kez gittim, Adıyaman'daki sıkıntıyı biliyorum. Bir araya gelin, ortak çözüm üretin, hep beraber getirin, burada çözelim bu işi.

HABİP EKSİK (İğdır) - Kayıtlara geçmesi açısından söylüyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun.

HABİP EKSİK (İğdır) - Kooperatiflerin kurulma şekli kanunla belirlenmiştir.

SALİH CORA (Trabzon) - Başkanım, fındıkla ilgili kanaatiniz neyse tütünle ilgili konuşan vekiller için de aynısını söyleyin. Dışarıda çay içsinler.

HABİP EKSİK (İğdır) - Eğer ki orada tütün üreticileriyle ilgili bir özel düzenleme yapılıyorsa orada aslında bir kartellere uygunluk hâli getirme amaçlanmıştır.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Bunları söyledin zaten.

HABİP EKSİK (İğdır) - 250 üye ve yüz binlerce para isteniyorsa, fabrika kurulması mecbur kılınıyorsa...

YAKUP TAŞ (Adıyaman) - Her kooperatifin 700-800 üyesi var, nerede kartellere peşkeş çekiliyor? Her kooperatifin 800-900 üyesi vardır. Gerçek çiftçi burada, araçlar, azın savunduğunuz araçlar.

HABİP EKSİK (İğdır) – ...o zaman işte Amerikan firmalarının nasıl tekeli ele geçirmesini istemişlerse aynısını amaçlamışlardır diyebiliriz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Konuyu siz kürsüde izah ettiniz. Kürsüde bu durumu izah ettiniz, sizinle ilgili bir sataşma yok. Onlar da kendi açısından tütün tanımladılar.

HABİP EKSİK (İğdır) – Teşekkür ederim.

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, dışarıda çay içsinler, fındık sorunlarını...

BAŞKAN – Sayın Cora, sizden rica ediyorum, siz gelene kadar gayet iyi gidiyorduk burada. Lütfen rica ediyorum, rica ediyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Çıkarayım mı Sayın Cora'yı?

SALİH CORA (Trabzon) – Hayır Sayın Başkanım, fındıkla alakalı sorunu dışarıda çay içerek çözdüler.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan esnaf ve sanatkârların sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/1250) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Şubat 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

17/2/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 17/2/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç

Sakarya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan esnaf ve sanatkârların sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/1250) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin görüşmesinin Genel Kurulun 17/2/2022 Perşembe günü (bugün) birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Trabzon Milletvekili Sayın Ahmet Kaya.

Salih'i dışarı yolladım insicamını bozmasın diye.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sataşmadan söz isteyecek Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaya. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET KAYA (Trabzon) – Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuz adına ekranları başında bizleri izleyen yurttaşlarımızı ve Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, ekonomimizin belkemiği olan esnaflarımızın sorunlarının tespit edilmesi ve çözüm önerilerinin üretilmesi için bir önerge verdik, birazdan bu önerge oylanacak ve her zaman olduğu gibi -malumun ilamı olarak söylüyorum- Cumhur İttifakı'nın oylarıyla bu önergemiz reddedilecek. Niye reddedilecek? Çünkü Cumhur İttifakı'nın esnaf diye bir derdi yok, esnafın derdiyle dertlenemedikleri için önergemizi hiç dikkate almadan maalesef reddedecekler diye düşünüyorum.

Bakın, arkadaşlar, "esnaf" deyince Türkiye'de yaklaşık 2 milyon 43 bin insandan bahsediyoruz, aileleriyle birlikte 10 milyonu aşkın insandan bahsediyoruz, ekonominin belkemiği olan bir kesimden bahsediyoruz. Bugün Türkiye'de esnaf maalesef çok büyük sıkıntılar içinde. Bir arkadaşımın konuşurken bana şunu söyledi: "Babam esnaftı, dedem esnaftı, ben de esnafım ama esnaf esnaf olalı böyle zulüm hiç görmedi." (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, memleketim Trabzon'da sık sık esnaf ziyaretleri yaparım arkadaşlar. Bakın, arkadaşımızın, bir esnaf kardeşimizin dükkânının vitrinine astığı "Devren satılık; namuslu bir şekilde batlık." ilanı. Yine, Trabzon'da bir başka esnafımız isyan ederek, feryat ederek "Coronadan değil, aklıktan öleceğiz." diye dükkânına bir levha astı. Yine, Trabzon'da 1924 yılında kurulmuş bir Selim Pastanemiz vardı, Trabzon'un marka değerlerinden biri, "Şimdilik buraya kadar." deyip dükkânını kapattı. Yine, Trabzon'un marka değerlerinden Galip Kuru Temizleme diye bir iş yerimiz vardı, yetmiş beş yıllık dükkânına maalesef bu levhayı asarak faaliyetlerine son verdi.

Değerli arkadaşlar, esnafın durumu maalesef çok vahim. 29 harf, inanın 29 harfle kurabileceğimiz hiçbir cümle esnafın bugün içinde bulunduğu sıkıntıyı ifade etmeye yetmez. Biz sürekli grup olarak, milletvekilleri olarak esnaflarla temas hâlindeyiz. İktidar milletvekillerini sahada göremediklerinden, yanlarında göremediklerinden dert yaniyor esnaflarımız, bunu da buradan kendilerine iletmış olayım.

SALİH CORA (Trabzon) – Her hafta sonu Trabzon'dayız Sayın Kaya, her hafta sonu Trabzon'dayız.

AHMET KAYA (Devamla) – Gezdiğim esnafların birçoğu maalesef dükkânında karanlıkta oturuyor, birçok esnaf soğukta oturuyor, tabelasını yakan esnaf görmedim. Geçmişte caddelerimiz, sokaklarımız ıslık ıslık, elektrik zamlarından sonra esnaflar tabelalarını kapattı arkadaşlar, akşam vakitleri sokaklar karanlığa büründü. Niye? Bu fahiş zamlar, bu elektrik zamları esnafın belini gerçekten büktü. Bakın, öyle elektrik faturaları geliyor ki esnafın kirasını geçen elektrik faturaları var. Az önce toplantıdan çıkıldı, Sayın Bakan bir açıklama yaptı, güya bu soruna çözüm için toplanmışlardı, yüzde 25 gibi bir indirim yapabileceklerini bir varsayım olarak ilettiler. Şunu anlıyoruz ki arkadaşlar, esnafın yaşadığı sıkıntıdan bihaberler.

Bakın, yine bir esnaf ziyaretinde bir manzarayla karşılaştım. "İşleriniz nasıl?" diye sordum esnaf arkadaşına, bana şu kâğıdı gösterdi. Arkadaşlar, lütfen dikkatle bakın, esnafımızın önündeki kâğıt; bu bir yağlı boya tablosu değil, Picasso'nun, Abidin Dino'nun, Gençağa Küçük'ün yağlı boya tablosu değil, bir esnafın iş yerinde otururken önünde karaladığı bir kâğıt. "Nedir bu?" dedim, dedi ki: "Vekilim, içim, ruh hâlim, psikolojim bu hâlde; psikolojimi yansıtıyor." Bakın, arkadaşlar, "Ben, kırım, elektrik paramı, personel giderlerimi, SSK'mı, BAĞ-KUR'umu, aracımın yakıtını nasıl ödeyeceğim, evime nasıl ekmek götüreceğim diye kara kara düşünürken istem dışı ellerim bu karalamayı yapmış." dedi. Bir arkadaşla konuştum, bu işlerden biraz anlar, onunla konuştum, dedim ki: "Ya, bana bunu yorumlar mısın, burada ne var?" Dedi ki: "Sayın Vekilim, burada sıklıkla daireler çizmiş arkadaş -bu resim analizi konusunda biraz bilgi sahibi bu arkadaşımız- daireler birliği, bütünlüğü, var olanı korumayı anlatır. Bu arkadaşımız öyle bir kaygı içinde, var olanını yani dükkânını, tezgâhını koruma kaygısı içinde." dedi.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Malına konulacak ya! Malına konacaklar diye korkuyor.

AHMET KAYA (Devamla) – “Bakın, sıklıkla daireler çizmiş, içinde o gelişigüzel çizilmiş çizgiler var, bunlar da duyduğu kaygıları ifade ediyor, belirsizliği ifade ediyor.” dedi. İşte, esnafın hâlini özetleyen fotoğraf arkadaşlar, lütfen dikkatle bakın, esnaf bu hâlde, esnaf kan ağlıyor, esnaf şu anda yoğun bakımda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AHMET KAYA (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Eğer müdahale edilmezse, ivedi olarak esnafımıza destek paketleri açıklanmaz esnafımız sahipsiz bırakılırsa bugüne kadar bırakıldığı gibi, korkumuz odur ki, endişemiz odur ki toplu esnaf iflasları olacak, esnaf entübe olacak. Bunun müsebbibi olmayın, gelin önergemize destek verin; esnaflarımızın sorunlarını araştıralım, çözüm önerilerini hep birlikte geliştirelim ve memleketle, millete bir hayrınız dokunsun en azından.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Olmazsa hayır dualarını okuyacaklar.

ORHAN SÜMER (Adana) – Ahmet Başkan, İbrahim Bey yarın televizyonda nasıl olduğunu açıklar CHP tarafından(!)

AHMET KAYA (Trabzon) – İbrahim ağbey 1 tane domates alıyor, 1 tane salatalık alıyor, esnafa faydası olmuyor ki. (CHP sıralarından alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Size bir kasa göndereceğim.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Adana Milletvekili Sayın Mehmet Metanet Çulhaoğlu.

Buyurun Sayın Çulhaoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin, esnaf ve sanatkârlarımızın sorunlarının belirlenerek çözüm yollarının ortaya konulması için vermiş olduğu Meclis araştırması önergesi üzerinde söz aldım. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün esnaf ve sanatkârlarımızın içinde bulunduğu bunalım ortada. Binlerce esnafımız kepenk kapatmış, birçok esnafımız siftah yapmadan kepenk kapattığı için bunalıma girmiş, aile faciaları yaşanmıştır ve bu facialar hâlen devam etmektedir.

Vergisini, SGK'sini, BAĞ-KUR primini ödeyemeyen esnafımızın korunması için “Alışveriş mağazaları, zincir marketler şehir merkezlerinin 25-30 kilometre uzağına çıkarılsın, esnafımız da iş yapabilsin.” dedik; kulaklarınızı kapatınız, çözüm üretilmedi. Ülke tarihimizin en büyük ekonomik krizini milletimize yaşatan AK PARTİ neden hâlâ esnafımıza vergi muafiyeti uygulamıyor? Bu zor günlerde esnafımızın vergisi, Sosyal Güvenlik Kurumu, BAĞ-KUR primi borçları, kredi ödemeleri ve özellikle toplu taşıma yapan esnafımızı sıkıntıya sokan trafik cezalarının en az on sekiz ay ertelenmesi ve yapılandırma yapılarak taksitlenmesi çok mu zor? Taşımacılık esnafının aldığı mazota destek vermeyi neden düşünmüyorsunuz? (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Esnafımıza kamu ve özel bankalar ile KOSGEB ve Kredi Garanti Fonu aracılığıyla düşük faizli ve uzun vadeli kredi imkânı sağlamamakta neden ısrar ediyorsunuz? Kredi ve kefalet kooperatiflerinin, kredi kullanan esnafımıza eskiden olduğu gibi ödemeleri devam ederken ek kredi kullanma imkânı sağlamak ve esnafımızın kimseye muhtaç olmadan faaliyetlerini sürdürebilmesi neden AK PARTİ iktidarının işine gelmemektedir? Hâlbuki bunlar yapılsaydı esnafımız biraz rahatlar, iş yapar, evine ekmek götürebilirdi. Üstüne üstlük işletmeler bu kadar soruna boğuşurken bir de Ocak 2022 tarihi itibarıyla elektrik ve doğal gaz faturalarının katlanarak gelmesi esnafımızın belini iyice bükmüştür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; daha önce 2 defa bu kürsüden, Adana Karataş ilçemizde balıkçılık yaparak yaşamlarını idame ettiren ve 5 bin kişiye istihdam sağlayan esnaf kardeşlerimizin isteklerini dillendirmiştim. Sorunların çözülmediği gibi artarak devam ettiği bana tekrar iletili. Hepinizin bildiği gibi, Tarım Bakanlığının açıkladığı tebliğler denizlere göre uygunluk göstermiyor. Akdeniz, Ege, Marmara, Karadeniz için özelliklerine göre genelgeler hazırlanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Bakın, buradan Bakanlık yetkililerine tekrar sesleniyorum: Balıkçılarımızın balık ağı, işçilerin tulumları, çizme fiyatları katlanarak arttı; hiç değilsen bunların maliyetlerinin düşürülmesi için ivedi bir çalışma başlatılması gerekir. Bir teknenin denize açılıp geri dönmesindeki sadece mazot maliyeti 10 ile 15 bin lira arasında oluyor. ÖTV'si indirilmiş mazot fiyatları hâlen 13 Türk lirası civarında, bunun da makul bir seviyeye getirilmesi gerekiyor. Turistik sefer yapan feribotlara sıfır ÖTV'li mazot verilirken balıkçılık yapan tekneler neden bu uygulamadan yararlandırılmıyor? Kazanma garantisi olmayan balıkçılarımız balık avına çıkmak istememektedirler.

İktidarı akliseline davet ediyor, CHP'nin Meclis araştırması önergesini desteklediğimizi belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden İstanbul Milletvekili Sayın Ali Kenanoğlu.

Buyurun Sayın Kenanoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Esnaf, tabii ki toplumumuzda, ülkemizde önemli bir yere sahip. İşletme sahibi insanlar ve toplam itibarıyla 2 milyon 43 bin 541 esnaftan, 2 milyon 221 bin 410 iş yerinden bahsediyoruz yani devasa bir rakam var, aileleri de işin içine kattığınız zaman oldukça geniş kesimi temsil eden bir işveren grubundan bahsediyoruz. Tabii ki yaşanan krizler, özellikle pandemi sürecinde yaşanan krizler en çok esnafları vurdu. AKP iktidarı, bir taraftan kendileri için hiçbir yasak dinlemezken, hani lebalep kongreler falan yaparken diğer taraftan da esnafa tümüyle yasaklar getirdi. İşte, iş yerlerini açamaz hâle geldiler, saat kısıtlaması yapıldı, iş kollarına göre farklı düzenlemeler yapıldı ve çoğunlukla da bu esnafın sırtına yük olarak kaldı. Tabii, diğer taraftan da büyük holdinglerin, işte yandaş şirketlerin kimi borçları silinirken, kimi önemli krediler, büyük yüklü miktarda krediler faizsiz bir şekilde ertelenirken, büyük çoğunluğunun da üzerine kalem çekilirken; sıra esnafa gelince, esnafın sadece faturaları, borçları, vergi ödemeleri ve benzeri şeyler sadece ötelendi yani ertelendi. Tabii, şimdi, bu erteleme nelere yol açtı? Yani ertelenen şey sonuçta sizin borcunuz ve üç ay sonra, beş ay sonra tekrar karşınıza çıkıyor. Bu süreç içerisinde esnaf çalışabildi mi? O süreç içerisinde esnaf çalışmadı ve buradan kaynaklı olarak çok ciddi sıkıntı yaşıyor.

Şimdi, geline nokta, tabii, elektrik zamları, doğal gaz zamları çok ciddi ve dövizdeki artışlar, buna bağlı sonuçlar, maliyet artışları, emtia girişleri, bunlardaki artışlar tümüyle esnafı kepenk kapatan noktaya getirdi, kapatmamak için direnenler de sadece vaziyeti koruyabilmek için, gününü kurtarabilmek için, dükkânının tezgâhını kapatıp kapatmamak için direniyor ve kârı bıraktılar yani siftah yapmadan kapatmaların çoğunlukta olduğunu biliyoruz.

Şimdi, bütün bunlar karşısında yapılması gereken ve alınması gereken tedbirler var. Peki, iktidar ne yapıyor bunu yaparken? İktidar tümüyle şunu söylüyor: “Ya, işte dünyanın her tarafında enflasyon var, Avrupa enflasyonla boğuşuyor; Amerika

bitmiş, mahvolmuş, batmış durumda; dünyada her tarafta sıkıntılar yaşanıyor.” Enerji Bakanı çıkıyor, diyor ki: “Avrupa’nın en ucuz benzinini, en ucuz elektriğini, doğal gazını biz kullanıyoruz.” Yani sanki bu vatandaş böyle hesap kitap, matematik, hiçbir şey bilmiyor, bu yurttaşlar hiçbir şey bilmiyor; bu endekslerin nasıl kıyaslanacağını, hiçbir şeyi bilmiyor; tutuyor, orada kullanılan fiyatı döviz cinsinden çeviriyor Türk lirasına.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Oradaki fiyatı döviz cinsinden yani oranın para birimi cinsinden çeviriyor Türk lirasına ve ondan sonra bir kıyaslama yapıyor. Böyle bir kıyaslama olur mu ya? Yani o ülkelerdeki millî gelir nedir, asgari ücret nedir, insanların geçim standardı nedir; bütün bunları kıyaslamadan, tek başına rakamı Türk lirasına çevirerek yapılan bir kıyaslama neye yol açıyor, biliyor musunuz? Yani bizim açımızdan sıkıntı yok, bizim seçmenlerimiz zaten sizin o uyuşturucu niteliğindeki yandaş kanallarınızı izlemediği için sorun yok ama siz kendi seçmeninize hakaret ediyorsunuz esasında. Yani onları böyle başka bir yere koyuyorsunuz sanırım herhâlde. Yani böyle bir kıyaslama mümkün mü? Avrupa’nın bütün verileri burada, en yakın rakibiyle Türkiye’nin arasındaki fark 30 puandan fazla yani Türkiye’de resmî rakamlara göre açıklanmış enflasyon yüzde 48,69; en yakın rakibi Estonya’da yüzde 12. Şimdi, bütün bu gerçeklikler ortadayken bunları nasıl söylüyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Dolayısıyla, önergeyi desteklediğimizi ve esnafın sorunlarının ortadan kaldırılması için gereken her şeyin yapılmasını söylüyoruz.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Hacı Özkan.

Buyurun Sayın Özkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HACI ÖZKAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisi hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimiz başta olmak üzere ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimize ve değerli esnaf ve sanatkâr kardeşlerime sevgilerimi, saygılarımı sunuyorum.

Değerli arkadaşlar, kırk beş senelik esnafım. 7 yaşımdan beri esnaflık yapıyorum, hâlen de esnafım, on beş sene de Esnaf ve Sanatkârlar Başkanlığı yaptım, hâlen de camiayla iç içeyim. Bu vesileyle, büyüyen Türkiye’nin belkemiği olarak gördüğümüz kıymetli esnaflarımız üretiyor, istihdam sağlıyor, ekonomiyi ayakta tutuyor, unutulmuş sanatları yaşıyor. Bu anlayışla, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde AK PARTİ hükûmetlerimiz tarafından değerli esnaf ve sanatkârlarımıza her konuda tam destek sağlayarak yanında olduk ve olmaya da devam edeceğiz.

Covid-19 salgınının Türkiye’de de ortaya çıkmasıyla hayata geçirilen ekonomik istikrar kalkını tedbirleri çerçevesinde yapılan muhtelif düzenlemeler ve sağlanan desteklerle ticaret erbabının ve kıymetli esnafımızın mali açıdan korunması için Hükûmetimiz tarafından kapsamlı adımlar atıldı. Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilerek yasalaşan kanunla, cirosu 240 bin TL’nin altındaki 850 bin küçük esnafımıza vergi muafiyeti getirdik. Mali kayıplarının telafisi için gelir kaybı desteği, kira desteği ve ciro kaybı desteği uygulamaya konuldu. Sigorta primi desteğinin yanında, esnaf ve sanatkârların salgın koşulları nedeniyle kredi ve kefalet kooperatiflerine gecikmiş borçları için TESKOMB tarafından yapılandırma imkânı getirilmiştir. Son dönemlerde yaşanan enerji fiyatları konusunda da ticarethane statüsünde fatura ödeyen kuruluşların elektrik bedelleri önemli oranda düşürülecek.

Aziz milletimizin hamurunda kardeşlik, dayanışma, birlik ve beraberlik vardır; devirler geçse, dünya değişse de bu değişmeyecektir. Bizi çimento gibi birbirimize kenetleyen kardeşliğimiz sayesinde, Allah’ın yardımı, milletimizin desteğiyle yaşadığımız her sorunun ve sıkıntının üstesinden geldik. İnşallah, bundan sonra da aynı şekilde engelleri aşarak büyük ve güçlü Türkiye’nin inşasını hep birlikte gerçekleştireceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen, buyurun.

HACI ÖZKAN (Devamla) – Unutmayalım ki esnaf güvenin kapısıdır, esnaf kardeşliğin teminatıdır, esnaf birliğin sigortasıdır, esnaf ekonomimizin temel taşıdır, esnaf toplumumuzun taşıyıcı omurgasıdır.

AHMET KAYA (Trabzon) – Esnaf sayenizde battı, battı!

HACI ÖZKAN (Devamla) – Ekonomimizin can damarı olan esnaf ve sanatkârlarımızdan desteğini esirgemeyen Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a şükranlarımı sunuyorum.

AHMET KAYA (Trabzon) – Esnaf beddua ediyor, beddua!

HACI ÖZKAN (Devamla) – Tüm esnaflarımıza bereketli işler temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:16.19

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.34

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Emine Sare AYDIN (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 55’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 76) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 76 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Oğuz Kaan Salıcı.

Buyurun Sayın Salıcı. (CHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, bu elektrik parasına yazık, 10 milletvekili burada ya! Sayın Sadi Bilgiç bu işten sorumlu; çağırın, millet gelsin, burada izlesin.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Başkan Sayın Haydar Akar, Sayın Akar çağırarak.

CHP GRUBU ADINA OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi üzerine söz almış bulunuyorum.

Müsaadenizle, genel olarak Türkiye dış politikasına dair partimizin görüşlerini ve kendi görüşlerimi ifade etmek istiyorum. Bu anlaşmanın dışında biraz genelleştirerek söz almış bulunuyorum.

Sayın Dışişleri Bakanımız Mevlüt Çavuşoğlu Covid pozitif çıkmış. Dolayısıyla kendisine de buradan -birazdan kulaklarını çınlatacağım- geçmiş olsun dileklerini ileteyim; umarım, bir an önce sağlığına kavuşur ve pozisyonuna tekrardan, hızlı bir şekilde döner.

Değerli arkadaşlar, Türkiye Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde dış politika yapımıyla ilgili sıkıntılar yaşıyor. “Dış politika yapımı” derken kastımız şu: Türkiye Cumhuriyeti bir dış politika hamlesi yapacağı zaman, bir değişiklik yapacağı zaman ya da yeni bir adım atacağı zaman o adım nasıl şekillenir, Türkiye’de nasıl bir dış politika yapım aşamasından geçer ve bir nihai karara varır, o nihai kararın üzerinden de Dışişleri Bakanlığının bürokratları eliyle, büyükelçilikleri eliyle yürütmüş olduğu bir dış politikaya dönüşür?

Şimdi, normal koşullar altında olması gereken şudur: Sivil toplum örgütlerinin, kamuoyunun, düşünce kuruluşlarının dış politikayla ilgili görüşleri olur. Yani kamuoyu görüşü önemlidir, kamuoyunun görüşüne rağmen kamuoyunun görüşünün aksine dış politika uygulanamaz, arkasında bir destek bulamaz.

İkincisi: Siyasi partilerimiz var. Siyasi partiler bu konuya kafa yorurlar, bütün siyasi partilerin bu konuyla ilgili görüşleri vardır, önemli bir karar alınacağı zaman bir araya gelinir çünkü alınacak olan bazı kararlar bir hükümetin ömrünü aşan kararlar olur; onu istikrarlı bir şekilde, yirmi sene, otuz sene, o sorun çözülene kadar ya da oradaki pozisyon değişimine kadar sürdürmeniz gerekir. Örnek, Kıbrıs konusudur. Eğer Kıbrıs konusunda bizim siyasi partilerimiz arasında ya da -işte, biz doksan sekiz yıllık partiyiz ama- Adalet ve Kalkınma Partisinin öncesindeki partiler arasında, yeni kurulan diğer partilerin gelenekleri arasında bir mutabakat olmazsa, bir anlayış birliği olmazsa Kıbrıs meselesinde Türkiye’nin çıkarları uzun erimli bir şekilde savunulamaz. Bir diğer örnek, Avrupa Birliğidir. 1963’te rahmetli İsmet İnönü imzalamıştır Ankara Anlaşması’nı; bugüne kadar gelmiştir, bundan sonra da devam edecek bir mücadeledir Türkiye’nin Avrupa Birliğine üyeliği. Siyasi partiler bu açıdan önemlidir.

Meclis Genel Kurulu... Meclis Genel Kurulu da önemlidir çünkü burada dış politikaya dair eleştirilerimizi ortaya koyarız; iktidarın, Hükümetin, yönetenlerin buradaki eleştiriler üzerinden, yapıcı eleştiriler üzerinden ders çıkarmasını, bir yanlışlık varsa bunu düzeltmesini bekleriz.

Dışişleri Komisyonu önemlidir. Genel Kurula gelmeden önce, bütün bu anlaşmalarda olduğu gibi, Dışişleri Komisyonuna gelir, Dışişleri Komisyonunda bu konular tartışılır, eksikler varsa giderilir.

Daha ötesinde, Millî Güvenlik Kurulu bunu konuşur, tartışır; Dışişleri Bakanlığı bunları konuşur, tartışır; devlet aklı, devlet birikimi orada temsil edilir.

Bu saymış olduğum 6 alanda Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde çok büyük bir ilerleme sağlanamadı çünkü az önce Trabzon Milletvekilimiz Cumhuriyet Halk Partisinin esnafla ilgili önerisinden bahsederken ifade etti “Evet, biz çıkacağız, esnafın sorunlarını dile getireceğiz, anlatacağız ama Cumhuriyet’in oylarıyla reddedilecek.” dedi. Nitekim de öyle oldu. Dış politikayı da bu çerçeveye koyarsanız, o zaman Türkiye’nin 84 milyon nüfusuyla, bölgedeki ağırlığıyla, stratejik konumuyla alakalı yanlışlar yapmaya başlarsınız ki birazdan o yanlışların bir kısmından bahsedeceğim zaten.

Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde, bu söylemiş olduğum dış politika yapım aşaması takip edilmedi, üzerine bir şey eklendi: Saray. Sarayda dış politikaya karar veriliyor, bugünden yarına zikzaklar içeren adımlar atılıyor ve o adımların sonucunda, Dışişleri Bakanlığı da maalesef Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu da Dışişleri Komisyonu da düşünce kuruluşları da siyasi partiler de yani aslında, ortak dış politika yapım aşamasının bir unsuru olması gereken bütün kesimler dışlanmış oluyor ve tek bir kararlar ani dönüşler, ani zikzaklar ortaya çıkıyor. Bunu yaptığınız zaman Türkiye’nin bulunmuş olduğu stratejik konumu doğru değerlendirmiş olmuyorsunuz, Türkiye’nin ekonomik büyüklüğünü, Türkiye’nin tarihsel derinliğini doğru değerlendirmiş olmuyorsunuz dar bir kadroyla Türkiye’de dış politika uygulamış oluyorsunuz. O da birazdan ortaya koyacağımız arızaları yaratıyor.

Biliyorsunuz, Adalet ve Kalkınma Partisinin ilk iktidar döneminde komşularla sıfır sorun politikası izlendi. Açıkçası biz bu politikayı destekledik çünkü komşularımızla sorun yaşayan bir Türkiye’nin, diplomatik yollardan bu sorunları çözebilecek olan bir Türkiye’nin gerek refah açısından gerek toplumsal barış açısından gerek komşularla olan ilişkiler açısından rahatlayabileceğini düşündük. Nitekim bir süre Türkiye ciddi bir sorun yaşamadı ama sonra atmış olduğu yanlış adımlarla beraber değerli yalnızlık politikasına döndü. İşte, bunu ilk defa İbrahim Kalın “‘Türkiye Orta Doğu’da yalnız kaldı.’ iddiası doğru değil ama eğer bu bir eleştiri ise o zaman söylemek gerekir; bu, değerli bir yalnızlıktır.” sözleriyle, “tweet”iyle ifade etmiş oldu. Daha sonra kendisiyle röportajlar yapıldı, konuşmalar oldu, değerli yalnızlıktan ifade edilen şey şuydu: “Biz Türkiye Cumhuriyeti olarak, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı olarak değerleri olan bir dış politika izliyoruz, bu değerleri olan dış politikayı savunacağız. Nedir bu değerler? Demokrasidir, insan haklarıdır, insan hayatıdır, demokratik rejimlerin devamıdır. Dolayısıyla eğer etrafımızdaki ülkeler, Orta Doğu bölgesindeki ülkeler bu değerlere aykırı davranıyorlarsa o onların bilecekleri şey; biz buna katlanmayız, değerlerimizi ön plana çıkarırız, gerekiyorsa yalnız kalırız.” Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşların iyi tanıdığı, düzenli olarak okuduğu İbrahim Karagül, Yeni Şafak’ta şunu yazıyor: “Amerika ve Batı için tehlike Müslüman Kardeşler anlayışının bütün Arap devletlerinde iktidarlara -yıl 2013- akın etmesidir. Bu akımın önünü kesmek istiyorlar. Savaşların, darbelerin, siyasi krizlerin sebebi budur. Önümüzde iki seçenek var: Ya, bu dalganın önüne geçeceğiz, onu ezenlerle birlikte olacağız ve coğrafyayı bir yüzyıl daha rehin

(x) 76 S. Sayılı Basmayazı tutanağa ekli.

alacak cephenin parçası olacağız ya da büyük değişim lehine tercih yapacağız.” Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı, 2013 yılında, İhvan hareketini destekleyerek, Müslüman Kardeşler hareketini destekleyerek kendince bu büyük değişim hareketinin içinde yer aldığını düşündü. Bundan ana muhalefet partisi olan Cumhuriyet Halk Partisinin haberi, bilgisi var mı? Yok. Milliyetçi Hareket Partisi o zaman muhalefetteydi -şu anda iktidar ortağı- onların bilgisi, haberi var mı? Yok. Parlamentodaki diğer partilerin haberleri var mı? Yok. Önemli bir aks değişikliğinden bahsediliyor ve bu da “değerli yalnızlık” adı altında ifade edilmeye çalışılıyor.

Peki, şimdi, eğer biz değerlerimize sahip çıkıyorsak, değerlerimizin doğrultusunda hareket ediyorsak Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı olarak, dış politikası olarak... Mısır’la ilişkilerimizi iyileştirmeye çalışıyoruz bugün. Bu, bizim eleştiri noktalarımızdan biriydi. Cumhuriyet Halk Partisi dedi ki... Mısır’da darbe oldu, Sisi iktidara geldi, Adalet ve Kalkınma Partisi bunu sert bir şekilde eleştirdi ki eleştirilecek bir şey. Darbe yoluyla bir iktidarı el değiştirmesini hiçbirimiz temenni de etmeyiz, bunu doğru da bulmayız ama devletlerin çıkarı söz konusu olduğunda devletler arasındaki ilişkiyi de kesmeyiz. Büyükelçilik maslahatgüzar seviyesine indirildi. Biz bunu eleştirdik, dedik ki: “Devletler arasındaki ilişkiyi bozmayın, devletler arasındaki ilişki devam etsin.” Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşlar, en üst düzeyde, Recep Tayyip Erdoğan’dan Dışişleri Bakanına kadar bu konuyla ilgili, bizim sözlerimizle ilgili ağır ithamlarda bulundular. Daha öteye geçtiler, rabia onlar için siyasi bir simgeye dönüştü. Mısır’daki gösterileri işaret eden, onlara şiddet kullanılmasını gösteren rabia onlar için bir siyasi simgeye dönüştü. Peki, bizi ya da “Devletler arası ilişkileri önemseyin.” diye söyleyen herkesi, bütün siyasileri darbecilikle suçladılar, itham ettiler, bu meseleyi Türkiye’nin bir iç meselesi hâline dönüştürmeye çalıştılar. Hatta iktidarın önemli gazeteleri -işte örneğin- Sisi’yle ilgili “Son Firavun” diye manşet attı; yetmedi, Recep Tayyip Erdoğan “Darbeciyle oturmam.” dedi. Biliyorsunuz, Donald Trump’ın masasında Sisi’nin bulunduğunu haber alınca Sayın Erdoğan, o masaya oturmayaacağını ifade etti. Daha ileri gittiler, “Firavun ve Cellatları” dediler. Bunların tamamını Mısır’daki yönetimle ilgili söylediler. Şimdi, Mısır’la ilişki geliştirmek için dört dönüyorlar, Mısır niyetli değil, diyor ki: “Sen, İhvan mensuplarının ya da onu destekleyenlerin Türkiye’deki faaliyetlerine bir son ver. Onlar oradan yayın yapıyorlar, bunları Türkiye’nin dışına çıkar.” Ki bu konuyla ilgili Adalet ve Kalkınma Partisinin Mısır’ın talebini yerine getirdiğine dair ciddi iddialar var.

İkincisi: “Artık, Sisi’ye ‘darbeci’ demekten vazgeç, bizim buradaki rejimimizi eleştirme. Bunları yapmadığın sürece biz seninle kolay kolay ilişki geliştirmeye, ilişkiyi daha ileri bir noktaya götürmeye razı olmayız.” diyorlar.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yapar, yapar!

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Sadece Mısır mı bunu söylüyor? Hayır. Geçmişte de 15 Temmuz hain darbe girişiminin arkasında olduğu bütün yetkililer tarafından söylenen Birleşik Arap Emirlikleri’nde, hatta fonladıkları, 3 milyar dolar para akıtıldığı söylenen Birleşik Arap Emirlikleri’nde de benzer şeyler oluyor. Bütün bunlar söylenmişken, Birleşik Arap Emirlikleri suçlanmışken “Bugün 13 tane önemli anlaşma yaptık.” diye toplumun karşısına çıkıp bu ilişkiyi, yeni kurulan ilişkiyi övmeye çalışıyorlar. Daha önce ne demişlerdi? Bakın, yine Yeni Şafak gazetesi Birleşik Arap Emirlikleri yetkililerini hedef alarak “Şerefsiz Bunlar” diye manşet atmış. Daha ileriye gitmiş; Birleşik Arap Emirlikleri’nin PKK’ya destek verdiğini, çocuk ticareti yapıldığını ifade eden haberler yapmış. Daha ileriye gitmiş; Suriye’de İdlib’de ortaya çıkan bazı karışıklıkların aslında CIA ve Körfez’deki iş birliği sonucunda olduğunu ifade etmiş. Yani bize bu kadar ağır işler yapan, hamleler yapan bir ülkeye neredeyse Bakanlar Kurulunun yarısını alarak Sayın Tayyip Erdoğan gitti ve dedi ki: “Çok önemli işler yapacağız. Bundan sonra ilişkilerimizi geliştireceğiz.”

Dış politika yapım aşamasından bahsetmemin nedeni şu: Bu işler bir günde olmaz. Değerlendirildi mi? Türkiye’nin Körfez ülkeleriyle yeni ilişki geliştiriyor olması, geliştirme çabası içinde olması Türkiye’nin önümüzdeki süreçteki stratejik adımlarıyla uyumlu mudur ya da daha önce niye bu kadar keskin açıklamalar yaptınız, bugün kendinizi bu kadar boş bir duruma düşürdünüz, boşluğa düşürdünüz? Bunlarla ilgili bir değerlendirme yapıldı mı? Hayır, yapılmadı. Yine sarayda dar bir grup oturdu, karar verdi ve önümüzdeki dönemde Türkiye’nin nasıl bir rota izleyeceğiyle ilgili bırakın Dışişleri Bakanlığını, Millî Güvenlik Kurulunu, Meclis Genel Kurulunu, Dışişleri Komisyonunu, dar bir yapıyla bu karar verildi.

Şimdi, anlıyoruz ki Birleşik Arap Emirlikleri’yle de, önümüzdeki günlerde muhtemelen Suudi Arabistan’la da olacak olan bu ilişkileri geliştirme çabası... İsrail’e de -mart ayında, biliyorsunuz, İsrail Cumhurbaşkanı Herzog Türkiye’ye ziyarette bulunacak- ağır açıklamalar yapılmıştı, yine büyükelçimiz geri çekilmişti, elçiliğin seviyesi düşürülmüştü. Bütün bu çabalar, bütün bu yapılan işler, herhangi bir arka plan düşünülmeden, herhangi bir şekilde Türkiye Cumhuriyeti’nin stratejik çıkarlarına hizmet ediyor mu etmiyor mu buna bakılmadan sadece “Bizim değerlerimiz var, bu değerlere karşı davranıyorsunuz ama biz haklıyız.” mantığı içinde yapılmış. Peki, değerli yalnızlık doğru ise, rabia doğru ise hâlâ Adalet ve Kalkınma Partisi o rabia işaretinin arkasında duruyor mu? Mısır’da Sisi’yle ilişki geliştirdikten sonra bir daha rabiayı telaffuz edecek mi Adalet ve Kalkınma Partisi?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Eder, eder!

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) - Ne olacak o işaret? Meydanlarda iç siyaset malzemesi hâline getirdiğiniz o işaret, Adalet ve Kalkınma Partililere sorulmayacak mı? Suudi Arabistan’la ilişki geliştirmek istiyorsunuz; geliştirilebilir, oturulur, konuşulur, değerlendirilir, geliştirilebilir. Bir günde bir ilişki geliştirmek istiyorsanız bundan sonra Cemal Kaşıkçı cinayetinin arkasında durmayacak mısınız, Cemal Kaşıkçı ismini bir daha ağza almayacak mısınız? Bunların sonucu bu mu olacak ya da Mısır’la ilişki geliştirildiğinde bir zamanlar “O masaya oturmam.” diyen Recep Tayyip Erdoğan, Sisi’yle masaya mı oturacak? Darbecilerin yapmış olduğu darbeyi kabul mu etmiş olacak? Meseleye buradan mı bakılacak? Adalet ve Kalkınma Partisi, maalesef, Türkiye’de birçok meselede olduğu gibi dış politikayı da muhalefetin sözlerini dikkate almayan, sadece kendi bildiğini uygulayan bir hâle getirdi ki dış politikada bunu yapmak, maalesef, Türkiye’nin geleceği açısından ağır bir sıkıntı yaratıyor.

Değerli arkadaşlar, Mısır’la ilgili ilişkilerde Sayın Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu “Mısır’la başından itibaren bir diyalog kurulsa Doğu Akdeniz’de bu gerilim olmazdı.” diyor; doğru söylüyor. İlişkiyi tamamen ortadan kaldırdığınız zaman gerilimlere açık bir hâle geliyorsunuz. Ama dönüyor Adalet ve Kalkınma Partisi’nin o dönemde sözcüsü olan Ömer Çelik “Siz oturun, Sisi’yle konuşun, Esad’la konuşun, Hafter’le konuşun. Hafter, Birleşmiş Milletlerin tanımadığı bir güç, -Tarihî’deki toplu mezarların arkasında- biz bununla ne konuşalım.” diyor. Şimdi, diyoruz ki: Madem Sisi’yle ilişki geliştirmek için özel bir çaba gösteriyorsunuz, bu işin devamı Hafter’le gelecek mi? Yani Hafter’le de mi oturacaksınız? Bizim Millî İstihbarat Teşkilatındaki görevlilerimizi şehit edenlerle oturup bir araya mı geleceksiniz? Bunun için bir arka plan çalışması yaptınız mı? “Katil, diktatör” dediğiniz Esad’la da arka planda görüşmeler yapıyorsunuz, yarın öbür gün orada da bir el sıkışması olacak mı? Hani değerler vardı, bu değerlerden vazgeçtiniz mi? Adalet ve Kalkınma Partisi değerleri tamamen bir kenara bıraktı, bundan sonra sadece oportünizmin olduğu bir dış politika anlayışına mı geçti? Bunu da realizm çatısı altında, çerçevesi içinde bizlere mi aktarmaya çalışıyor?

Değerli arkadaşlar, görüyoruz ki Birleşik Arap Emirlikleri’yle yapılan bu son manevralar aslında Körfez’deki ekonomik bazı yatırımların Türkiye’ye çekilmesi amacını taşıyor, Katar’la ilişkilerde olduğu gibi. Yani arkasında bir stratejik bakış yok, bir güven unsuru yok, bir kurumsallaşma yok, Türkiye’nin bugün Adalet ve Kalkınma Partisi eliyle yaratılan ekonomik krizini hafifletme ya da iktidarı zora düşmüşken bu zorluktan çıkarma çabası olarak görülüyor.

Şimdi, az önce ben size bazı gazetelerin manşetlerini gösterdim. Aynı gazeteler, Birleşik Arap Emirlikleri’yle yapılan ziyaretten, anlaşmalardan sonra -ki onlar mutabakat zaptı ya da niyet mektubudur- bu başlıkları atıyor “Gelin Geleceği Birlikte

Kuralım” diyor. Değerler gitti, rabia yok, değerler konuşulmuyor. “Körfez Kırmızı-Beyaz” diyor yani “Hep beraber iyi işler yapacağız.” diyor. Ne değişti? Hani bizim değerlerimiz vardı, hani Adalet ve Kalkınma Partisi, değerleri temsil eden bir siyasi partiydi. “Türkiye’ye yatırım yapan kazanır.” diyor. Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi, bizim dış politikadaki duruşumuzu maalesef böyle bir noktaya getirdi.

Şimdi değerli arkadaşlar, Birleşik Arap Emirlikleri’yle ilgili bir cümle de Sayın Hulusi Akar’a söylemek lazım. 15 Temmuzdan sonra şöyle bir demeci olmuş, diyor ki: “Birleşik Arap Emirlikleri, bize zarar vermek amacıyla Türkiye’ye düşman terör örgütlerini destekliyor. Birleşik Arap Emirlikleri küçüklüğünü ve etkisini göz önünde bulundurarak bunu yapmamalı. Abu Dabi, Libya ve Suriye’de zararlı hareketlerde bulundu, doğru zaman ve doğru yerde hesabını soracağız.” Vallahi siz bir hesap sorulduğunu gördünüz mü? El sıkışıldı, 13 tane mutabakat zaptı imzalandı, bu da gururla anlatıldı. Adalet ve Kalkınma Partisinin borazanlığını yapan, propaganda mekanizmasını oluşturan gazeteler bile mahcup sahip çıkabiliyor. (CHP sıralarından alkışlar) Yakında İsrail’le de bu adımlar atılacak. Biz haklı olarak soracağız tabii “Mavi Marmara’yı Adalet ve Kalkınma Partisi unuttu mu?” diye soracağız. Mavi Marmara’da Adalet ve Kalkınma Partisinin göstermiş olduğu canhıraş tutumu hatırlayalım. “Mavi Marmara’dan vazgeçti mi Adalet ve Kalkınma Partisi?” diye soralım. “Önümüzdeki dönemde Filistin davasıyla ilgili ne tür adımlar atılacak, Filistin davasından vazgeçti mi Adalet ve Kalkınma Partisi?” diye soralım. Suudi Arabistan’la ilgili Cemal Kaşıkçıyı tekrardan hatırlatalım.

Şimdi, problem şurada arkadaşlar: Adalet ve Kalkınma Partisi, maalesef, dış politikayı meydanlarda konuşulabilir bir iç politika malzemesi hâline dönüştürdüğü için biz bunları sorma ihtiyacı duyuyoruz. 31 Mart yerel seçimlerine giderken ve daha sonra İstanbul’da tekrar edilen seçimlerde yani yargı yoluyla iptal edilip tekrar edilen seçimlerde meydanlarda Recep Tayyip Erdoğan şunu söyledi, dedi ki: “Binali Yıldırım’a mı oy vereceksiniz, Sisi’ye mi oy vereceksiniz?” Şimdi ben size soruyorum: Sisi’nin yanına gidip el pençe divan mı duracaksınız yoksa o bahsetmiş olduğunuz değerleri savunmaya devam eden bir dış politika mı izleyeceksiniz? (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Sizden ricamız şu: Nereden dönülürse, ne kadar erken dönülürse kâdır; dış politikayı bir iç siyaset malzemesi hâline getirmeyin. Bizim stratejik bir bakışa, kurumsallığa, sürdürülebilirliğe, güvene, ilişkide olduğumuz ülkelere güven vermeye ve temsil ettiğimiz değerlere bağlılığa ihtiyacımız var. Dış politika bir günden öbür güne değişen bir siyaset olduğu zaman zızzaklarla örülmüş bir siyaset olur ve biz de başka ülkelerin gözünde güvenilmez müttefiklere dönüşürüz. Onun için, biz Türkiye’nin komşularıyla iyi ilişkiler geliştirmesini uzun zamandır savunan bir siyasi partiyiz; Orta Doğu’da iyi ilişkiler kurması gerektiğini savunan bir siyasi partiyiz; Avrupa Birliği’yle, Amerika’yla ilişkilerin iyileştirilmesi gerektiğini, düşmanlıklar üzerinden bu siyasetin götürülemeyeceğini savunan bir siyasi partiyiz. Ama bu siyaseti, dış politikayı iç siyasete bu kadar malzeme ettiğiniz için dönüp size bu soruları sormak bizim boynumuzun borcu.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE MOLDOVA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA KONGAZ SÜLEYMAN DEMİREL MOLDOVA TÜRK LİSESİ MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 17 Ekim 2018 tarihinde Kişinev’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptı”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Mersin Milletvekili Sayın Zeki Hakan Sıdalı.

Buyurun Sayın Sıdalı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ZEKİ HAKAN SIDALI (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu hafta Genel Kurulda uluslararası anlaşmaların onaylanması üzerine görüşmeler yapıyoruz. Bu, ülkemizin uluslararası itibarı ve dış dünyaya dalgalanışı açısından elbette ki çok önemli. Muhataplarımızla faydamıza anlaşmalar yapabilmek, istikrarlı, güçlü ve güven veren bir ekonomiyle mümkün ancak gidişata baktığımızda bu tariften çok uzak bir tabloyla karşı karşıyayız.

TÜİK verilerine göre, yoksul sayısı son üç yılda 2 milyon kişi arttı. Ocak ayının sonunda yine buradan yoksulluk sınırının 13 bin lirayı geçtiğini söylemiştim. Son paylaşılan verilere göre yoksulluk sınırı 14.288 lira oldu yani bir ayda en az yüzde 10 artış. Açlık sınırıysa yeniden asgari ücrete dayandı. Tabii, sadece adı asgari ücret, aslında ortalama ücret. Asgari ücret ve biraz üstüyle geçinmeye çalışanların sayısı neredeyse 4 kişiden 3’ü. Hepimiz eşitlenen Türkiye istiyoruz ama nerede eşitlenen? Siz yoksullukta eşitlenen bir Türkiye yaratmaya çalışıyorsunuz, biz ise refahata eşitlenen bir Türkiye yaratacağız.

Yapılan araştırmalara göre, her 100 hanenin 36’sının geliri giderinden az, 51’i ise geliri giderine denk yaşamaya çalışıyor. Bu hazin tabloya rağmen, Maliye Bakanı çıkıp “Sen maaş alıyorsun, en fazla neyi kaybedersin?” diyebiliyor. Maaşını kaybedenin de her şeyini kaybedeceğini göremeyenler tarafından idare ediliyor.

TÜRK-İŞ’in 2019 rakamlarında açıkladığı sınırlara göre, ülkemizde 10,7 milyon kişi aç, 54 milyon kişi ise yoksul. Mevcut şartlarda 2021’in sonuçlarını hayal bile edemiyoruz. Mesela, gıda enflasyonu yoksulluğun yanında yoksunluğu da derinleştiriyor. En yoksul yüzde 10’luk grupta yer alan 8 milyon vatandaşımız 2020’de bir ayda gıdaya sadece aylık 149 lira ayırabildi. Gıda enflasyonu en çok en düşük gelirli grubu vuruyor hem de ekmeğini bile vuruyor. Yoksullar ekmeği çok, diğerlerini az tüketmek değil, maalesef, her şeyi yetersiz tüketmek durumunda yani yoksul vatandaşlarımız ekmeği bile daha az tüketiyorlar. Maalesef, ekmeği bile fakire lüks hâline getirdiniz. Yoksulluk AK PARTİ iktidarlarının halkımıza dayattığı kader oldu. Bunu değiştirmek de İYİ Partinin kaderidir. Bizi, yoksul bir ülkenin kaderini kabullenmiş mazlumlara yapamazsınız. İYİ Parti, Türkiye Cumhuriyeti’ni de Türk halkını da hak ettiği demokrasiye, adalete, refaha taşıyacaktır.

Kıymetli milletvekilleri, yoksulluk döngüsünü kırmanın ilk ve en önemli adımı ülkemizde fırsat eşitliğinin yeniden tesisi. Fırsat eşitliği ve kapsayıcı kurumlar, cumhuriyet idealimizin vücut bulmuş hâlidir. Hazır, Moldova’daki Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesiyle ilgili mutabakat üzerine konuşuyoruz; bu vesileyle, merhum Demirel’in meşhur vecizesini de hatırlatmış olmak isterim: “Cumhuriyet benim işte! İslamköy’den çıkmış bir köy çocuğunu Cumhurbaşkanlığı yapan cumhuriyettir. Bunu Büyük Atatürk’e borçluyuz.” Demirel’in fırsat eşitliğini örneklediği bu durum artık sadece güzel bir anıdan ibaret. Türkiye, iktidarın uyguladığı yanlış politikalar neticesinde eğitime erişim, iş olanakları, çalışma koşulları ve kapsayıcı kurumlar açısından hem gelişmiş ülkelerin hem de kendi grubunun gerisinde kaldı. Sebebiyse basit; siz yoksullukla mücadele etmiyor, yoksulluğu yönetiyor, bundan siyaset devşirmeye çalışıyorsunuz, bu sizin siyasi tercihiniz. Bugün genç, yetişkin, yaşlı fark etmeksizin herkes bu yoksulluk döngüsünün mağduru. Dünya Ekonomik Forumu’na göre, iktidarınız çocuklara, anne-babalarının sahip olduğundan daha kötü fırsatlar sunuyor yani bugün, ülkemizde 18 yaşındaki bir genç, ebeveynlerinin 18 yaşındaki hâline göre daha kötü şartlarda yaşıyor. Bunlar sadece bizim değil, İYİ Parti Kalkınma Kongrelerimize katılan tarafsız akademisyen ve ekonomistlerin de

eleştirileri.

Kıymetli milletvekilleri, iktidar sürekli ekonomik büyümeyle övünüyor. Verilere baktığımızdaysa verimliliğini artması, tarım ve sanayi üretiminin gelişmesiyle değil, nakit girişiyle hormonlu büyüyen bir ekonomik tablo bu. Ülkeye giren nakdin nerelere harcadığının izini sürdüğümüzde ise ticaret, inşaat ve gayrimenkul alanlarında bir kümelenmeyle karşılaşılıyor. Gelecek nesilleri borçlandırarak alınan bu krediler Hükûmet tarafından verimsiz kullanılıyor, plansız programsız şekilde harcanıyor ve sonucunda emeğin hakkını vermeyen, istihdama katkısı olmayan suni bir büyüme olarak karşımıza çıkıyor. İstihdam konusunda ne kadar geride olduğumuzu Dünya Bankası ve ILO verilerine bakarak net bir şekilde görebiliriz. Kendi gelir grubumuzdaki ülkeler vatandaşlarına ortalama yüzde 58,8 oranında istihdam sağlarken, ülkemizdeki istihdam oranı sadece yüzde 43'lerde yani kendi gelir grubumuzdaki ortalamaı yakalamamız için bile en az 10 milyon kişiye daha istihdam sağlamalıyız. Fakat bizde durum tam tersi, her gelir grubunda işsizlik artıyor, iş gücüne katılım oranı azalıyor; hâl böyle olunca da işsizlik, yoksulluk sarmalı en önemli problemimiz oluveriyor. Bu sarmal gençlerin geleceğe dair umutlarını yok ediyor. TÜİK'in dar tanımlı genç işsizlik oranı yüzde 21 ancak iş bulacağına dair inancını yitirenleri, başvurusu sonuçsuz kalanları da dâhil ettiğimizde bu oran yüzde 31'lere yani 3 kişiden 1 kişiye ulaşıyor. 3 gencinden 1'i işsiz olan bir ülke büyüse ne çıkar, uçsa ne olur? İstihdam politikaları üreteceğinize üniversite baraj puanını kaldırma yoluna gidiyorsunuz. Bunun eğitim kalitesine bir katkısı olacak mı? Hayır. Bunun istihdama bir katkısı olacak mı? Hayır. Peki ne olacak? Hiçbir fizibilite yapılmadan ülkenin dört bir yanına açılan, bir çoğu tabela ve binadan ibaret olan o üniversitelerdeki boş kalan kontenjanlar dolacak, on binlerce gencin işsiz sayılması da en az dört yıl daha ertelenmiş olacak; yine bir meşguliyetle tedavi örneği. Bu durum diploma enflasyonunu körükleyecek, unvanlı işsizler ordusuna yeni neferler eklenmesinden başka hiçbir işe yaramayacak. Mesleklerini yapamayan üniversite mezunları, sağlık sigortasız, güvencesiz şekilde çalıştıkları dünyanın en uyumsuz eğitimli motokurye ağına dâhil olacaklar. Oysaki iktidarın ivedilikle yapması gereken, iş gücü talebi ve arzındaki uyumsuzluğu gidermek ve verimlilik sorununu çözmek olmalıydı çünkü emek piyasasının verimliliği hem çalışanların memnuniyeti hem de ekonominin işleyişi açısından kritik. Bakıyoruz, ülkenin istihdamının yaklaşık yüzde 36'sı mezuniyet branş uyumsuzluğu, yüzde 43'ü yeterlilik uyumsuzluğu yaşıyor. Dijital dönüşümün ve otomasyonun bu uyumsuzluğu daha da geliştireceği, derinleştirileceği çok açık; hâliyle bu dönüşüme ayak uydurmak için gençlerin yeni roller edinmesi şart.

Emek piyasası küresel bir dönüşümden geçerken iş gücünü de aktif politikalarla yarına hazırlamak zorundayız. Küresel dönüşümü ya yakalayacağız ya da daha fazla uzaklaşacağız, arası yok. Yarının dünyasında, bugünün uygulamalarıyla ayakta kalamayız. Gelecek on yılda mevcut ve potansiyel iş gücümüze sosyal ve teknolojik yetkinlikler kazandırmak zorundayız. Sosyal ve teknolojik yetkinliklere ihtiyacın artacağı bu dünyada eğitimimizi de buna göre yenilemek zorundayız. Sistematik şekilde derinleşen ve artık nesiller arası devreden yoksulluk sarmalından çıkmak, teknolojik gelişmeler ve insana yakışır işlere yönelmek ve eşitlenen Türkiye'de buluşmak için, İYİ Parti olarak önceliklerimizi belirledik. Fırsat eşitliğini sağlayan, yoksulluk döngüsünü kıran, vatandaşlarda sosyal transfer bağımlılığı yaratmayan bir sosyal devlet inşa ederek yoksulluğu azaltan, derin yoksulluğu tamamen ortadan kaldıran, hak temelli bir sosyal devlet mekanizması kuracağız. Yarının beceri ve yeteneklerini kazandıracak kurumsal altyapıyı oluşturarak, çalışanların asgari ücrette eşitlenmesinin önüne geçerek iyi ve yeni işler yaratan şirketleri destekleyeceğiz. Şirketler kazanacak, çalışanlarına daha yüksek maaş ödeyecekler.

Vasat halklar vasatlığa razı olur; biz Türk'üz, olamayız. Refahı hep birlikte hak ediyoruz. Yüksek oranda asgari ücret, asgari ülke yaratıyor. Asgari ülke değiliz, olmak da istemiyoruz. Buradan bir kez daha vurgulamak istiyorum; vasatlığı hak etmiyoruz, vasat olmayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

Herkesin asgari ücrette eşitlendiği bir iş gücü piyasasını kabul etmiyoruz. Başta gençler olmak üzere toplumun her kesimine iyi işler sağlayacak, suni büyümelerle yoksullukta değil, sürdürülebilir kalkınmayla refahta eşitlenen Türkiye istiyoruz; iktidarımızda da inşa edeceğiz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden İğdir Milletvekili Sayın Yaşar Karadağ.

Buyurun Sayın Karadağ. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA YAŞAR KARADAĞ (İğdir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan uluslararası anlaşmalar hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Orta Asya cumhuriyetleriyle ilişkilerimiz dış politikamızın temel ve stratejik önceliklerinden biridir. Asya'nın kalbinde yer alan Orta Asya, Türk kimliğinin doğduğu ve yeşerdiği yerdur. Soğuk savaşın sona ermesinden sonra ülkemizin bölge ülkeleriyle ilişkilerinin yeniden tesisi, Türk dış politikasında yeni bir boyut olarak öne çıkmıştır. Türkiye için Kafkasya'yla ilgilenmek her bakımdan zorunludur. Üstelik Kafkaslar Türkiye'yi Orta Asya'ya bağlayan kuşak içinde stratejik açıdan anahtar konumda olduğu gibi, Kafkas ülkeleri için de Türkiye onların Batı dünyasına açılan kapısıdır. Bu kapsamda, Türkiye'nin bölgeye yaklaşımı, özgürlüklerine kavuşan bu ülkelerin bağımsızlıklarının pekişmesi, siyasi ve ekonomik istikrara kavuşmaları, kendi aralarında ve komşularıyla iş birliği içerisinde demokratik değerleri benimsemiş devletler olarak varlıklarını sürdürmelerinin desteklenmesi gibi parametreler üzerinde şekillenmiştir. Bağımsızlıklarını kazanmalarından itibaren bölge ülkeleriyle ilişkilerimiz her alanda pekiştirilmiş, karşılıklı üst düzey ziyaretler, yüksek düzeyli stratejik iş birliği konseyleri, ortak stratejik planlama grupları, karma ekonomik komisyonlar gibi mekanizmalarla iş birliğimiz kurumsallaştırılmıştır.

Değerli milletvekilleri, bağımsızlığını ilan eden Türk devletlerinden biri de coğrafi konumu, doğal kaynakları, nüfusu ve yetişmiş insan gücüyle Orta Asya'nın itici gücü olan Özbekistan'dır. 34 milyon aşkın nüfusuyla Orta Asya Türk Cumhuriyetleri arasında en kalabalık ve en genç nüfusa sahip ülkedir. Ülkede tarım ürünleri ve zengin yer altı kaynaklarına bağlı çeşitli sanayi kolları gelişmiştir. Bunların başında tarım ve tekstil makinaları, gıda, gaz ve otomobil sektörü gelir. Orta Asya'nın en büyük tekstil fabrikası ve tek uçak fabrikası Taşkent'tedir.

Eskiden "Turan", Orta Çağ'da "Türkistan", günümüzde "Özbekistan" denilen bu topraklar zengin bir tarihî geçmişe sahiptir. Buhara, Semerkant, Taşkent gibi şehirleri görmek insana huzur vermektedir. Yüzyılların verdiği bütün tahribata rağmen, bırakılan eserler o dönemde oluşmuş medeniyetin mükemmelliğini yansıtmaya yetiyor. Köklerimiz ve kültürel değerlerimizi anlamak açısından mutlaka gidilmesi ve görülmesi gereken bir ülkedir.

Sovyetler Birliği sisteminin çökmesiyle birlikte 31 Ağustos 1991 tarihinde Özbekistan Cumhuriyeti bağımsızlığını ilan etti. Orta Asya'da yaşayan diğer Türk boyları gibi Özbekler de Orhun Yazıtları'nı ve eski Uygur metinlerini ilk edebî eserleri olarak kabul etmektedir. Bugün Özbekistan sınırları içerisinde yer alan Fergana ve Siriderya havzasında 20 civarında runik Türk yazıtı bulunmuştur. Buradan şunu da belirtmeliyim ki Kırgızistan'da kurulan Manas Üniversitesi, Kazakistan'daki Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi gibi bir üniversitenin Özbekistan'da da kurulması şarttır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, 16 Aralık 1991 tarihinde Özbekistan'ın bağımsızlığını tanıyan ilk ülke olmuştur. 4 Mart 1992 tarihinde ise iki ülke arasında diplomatik ilişkiler tesis edilmiştir. İlişkilerin hukuki temelini oluşturmak amacıyla bu ülkeyle

100'ün üzerinde ikili anlaşma ve protokol imzalanmış, karşılıklı çok sayıda üst düzey ziyaretler yapılmıştır. Hatta, bu kapsamda en son 9 Şubat 2022 tarihinde Tarım ve Orman Bakanlıklarımız arasında tarımsal iş birliğinin geliştirilmesi alanında birtakım protokoller de imzalanmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımızın Özbekistan'ı ziyareti sırasında ülkelerimiz arasındaki Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi mekanizmalarının ihdası ve yapılan çalışmalar büyük önem arz etmektedir. Özbekistan'la aramızda oluşturulan ticari ve ekonomik ilişkiler her iki ülkenin de ticaret hacmini büyük oranda artırmıştır. Öyle ki Özbekistan'la ikili ticaret hacmimiz 2021 yılında 3,4 milyar dolara ulaşmıştır. Ülkemiz tarafından da yakından takip edilen Özbekistan'da hayata geçirilen reformların olumlu etkisi ve Özbekistan'ın vize muafiyeti getirmesinin bu ticaret hacmini daha da artıracığı düşüncesindeyiz.

Değerli milletvekilleri, Orta Asya Türklüğün beşiğidir. Atılacak her adım Türk dünyasını şahlandıracaktır. Özbekistan'ın 15 Ekim 2019 tarihinde Bakü'de gerçekleştirilen Türk Konseyi 7'nci Zirvesi'ne tam üye olarak katılması da bu anlamda adımların hızla atıldığının göstergesidir.

Sayın Genel Başkanımız Devlet Bahçeli'nin dediği gibi, bugün Türk dünyası uyanmaktadır, Türkistan ruhu dirilmektedir, rüyaların gerçeğe dönüşmesi için güçlü adımlar atılmaktadır. 2009'da Nahçıvan'da imzalanan Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi, Türk dünyasının siyasi çatı konumunu oluşturmuştur. Bu anlamda, Türk birliği projesinin en etkili zemini. Bu konsey, 12 Kasım 2021'de İstanbul'da toplanmış, bu toplantıda Türk Dili Konuşan Ülkeler Konseyinin adı da "Türk Devletleri Teşkilatı" olarak değiştirilmiştir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo!

YAŞAR KARADAĞ (Devamla) – Türk Devletleri Teşkilatı, Orta Asya'daki yeni yüzyıla dair hedeflerimizi, hayallerimizi, bağlarımızı hiç kuşku yok ki daha da genişletmiş ve heveslerimizi artırmıştır. Türk Devletleri Teşkilatının 2'nci zirvesinin de 2022'deki Özbekistan'da yapılacak olması ayrı bir önem arz etmektedir. Özbekistan'la ilişkilerimize her alanda karşılıklı saygı, eşitlik ve ortak fayda temelinde, kardeşlik hukukuna uygun biçimde devam etmek de son derece elzemdir.

Değerli milletvekilleri, vaktiyle Türkiye dışındaki Türklerin dertleriyle dertlenenler faşistlikle, ırkçılıkla suçlanıp sıkıyönetim mahkemelerinde yargılanırken, kardeşlerimiz esaret altında işkence görürken, Türkistan işgal altındayken, 1940'lı yıllarda bayrak şairimiz ve 9'uncu Dönem Seyhan Milletvekilimiz Sayın Arif Nihat Asya, acılarımızı "Bir Bayrak Rüzgar Bekliyor" eserindeki "ağıt" şiiriyle dile getiriyordu. Arif Nihat Asya diyordu ki:

"Ağlayın, parmakları nur
Sularından kınalı kızlarım
Ağlasın Meraga göklerinden
Meraga'ya bakıp yıldızlarım
Yollara Kürşadlar uzanmış ölü
Ağlasın Akülke, ağlasın Sütgölü
Yiğitlerim uyur gurbet ellerde
Kimi Semerkant'ta bekler beni
Kimi Caber'de
Caber yok, Tiyanşan yok, Aral yok
Ben nasıl varım?
Ağla ey Tanrı dağlarından
İndirilmiş Tanrım
Şu yakın suların
Kolu neden bükülmez
Fırat niçin, Dicle niçin, Aras niçin
Benden doğar, bana dökülmez?
Ben ki ateşle konuşurdum, Selle konuşurdum
İdil'le Tuna'yla Nil'le konuşurdum
'Sangaryos'u 'Sakarya' yapan
'İkonyom'u 'Konya' yapan
Dille konuşurdum" (MHP ve AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Şimdi ise Gazi Meclisimizin çatısı altında anımızın bir, tasamamızın bir, kökümüzün bir olduğu bu kardeş ülkelerimizle alakalı, birbirimizin gücüne güç katacak uluslararası anlaşmaların oylanması için el kaldırıyor olmanın büyük gurur ve mutluluğunu yaşıyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak elli üç yıllık mazimizde siyasetimizin mihenk taşını oluşturan Türk milleti ve Türk dünyası için bu anlaşmaların hayırlı uğurlu olmasını diliyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden İzmir Milletvekili Sayın Serpil Kemalbay.

Buyurun Sayın Kemalbay. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sayın Başkan, sayın vekiller; ben size biraz emek dünyasından bahsetmek istiyorum. Şu anda işçi direnişleri artarak devam ediyor. İzmir Aliağa'da, bahsetmiştim, gemi söküm işçileri direnişte. İzmir Şehir Hastanesi inşaatında çalışan işçiler ayakta. İzmir Çiğli Organize VANSAN fabrikası işçileri, Migros işçileri, Farplas işçileri, HepsijET, Scotty, Aras Kargo, Sürat Kargo, Yurtiçi Kargo ve Yemeksepeti Banabi işçileri ayakta. Yine, geçen hafta Türkiye'nin birçok ilinde tabipler, sağlık emekçileri "G(ö)revdeyiz" grevindeydiler ve bu devam edecek. Asgari ücrete gelen zamdan sonra işçileri, iş yerleri tarafından yapılan maaş artırımlarını yeterli bulmayan Beşler Un, Gürteks, Şireci Tekstil, Sanat Halı, Zafer Tekstil, Has Çuval, Güler Çuval gibi Antep Organize Sanayide pek çok yerde direniş var. Yine, Ahmet Aslansoy Tekstil Fabrikası, Beylikdüzü'nde bulunan Darında Çorap işçileri, Eskişehir'de Osmangazi Elektrik Dağıtım AŞ işçileri, Antep'te Elyaf İplik işçileri, Esenyurt'ta bulunan Öztaş Çorap işçileri direnişte. Antep'te bulunan Melike Tekstil işçileri, Profilsan işçileri, Adapak bardak fabrikasındaki işçiler, Artemis Halı işçileri grevde, direnişte. Mersin Akkuyu Nükleer şantiyesinde de yine işçiler hakları için mücadele ediyor.

Ben biraz bu İzmir Aliağa gemi söküm işçilerinden biraz daha detaylı bahsetmek istiyorum. İzmir Aliağa'da 22 ayrı işletmede işçiler ücretlerinin artırılması ve eşit ücret, iş güvenliği ekipmanlarının ve iş kıyafetlerinin işveren tarafından karşılanması gibi taleplerle greve çıktılar. Gemi söküm işçilerinin grevini buradan selamlıyorum. Patronlar grevi yasaklamak için hukuki yola başvurdular, o da yetmedi ne yaptılar biliyor musunuz? Aliağa Emniyet Müdürü geldi, patronların yanında grev kırıcılığına soyundu. Sendikaların, siyasi partilerin greve çıkan işçilerle dayanışmasının önü engellenmeye çalışılıyor.

Buradan ona sesleniyorum: Aliağa Emniyet Müdürü, senin görevin grev kırıcılığı mıdır yoksa o tersanelerde dönen karanlık işlerin, suçluların peşine düşmek midir?

Dünyanın hiçbir limanının kabul etmediği çok tehlikeli, asbestli, ağır kimyasallar içeren ve radyoaktif bulaşlı gemiler

neden hep Türkiye'ye getirilip Aliğa'da gemi sökümü yapılıyor hiç düşündünüz mü? Sözde yerli ve millî Hükûmetiniz çıksın ve açıklasın; zehir saçan, asbest, radyoaktivite saçan bu kirli gemilerin yanaştığı İzmir Limanı Batı'nın çöplüğü müdür? Avrupalı devletler kendi limanlarında bu tip gemi söküm işlerini yaptırıyorlar çünkü işçi sağlığı, iş güvenliği kurallarına azami derecede uymak gerekiyor, çevreyi, doğayı kirletmemek gerekiyor. Kurallara uydukları zaman sermayedarlar, gemi sökümü kârlı değil ama bunları yapmak için Türkiye uygun, Türkiye'de bunlar serbest ve kârlı bulunuyor, o yüzden de Türkiye'deler. Çünkü Türkiye'de işçiler asbest soluyarak radyoaktif bulaşılı atıklarla temas etse de meslek hastalığı takibi yapılmıyor, iş cinayetleri cezasız kalıyor. Dünyada en az meslek hastası da Türkiye'de var; bu, patronların başarısı değil bu, aslında sosyal güvenlik kurumlarının ve Çalışma Bakanlığının başarısı. Gerçekten, Amerika sermaye sınıfı da Almanya ve diğer Avrupa ülkelerindeki sermayedarlar da Türkiye'yi kısıkanıyorlar, onların işçileri öldürme hakları yok. Aliğa Limanı'nda her yıl en az 3-4 işçi iş cinayetinde yaşamını yitiriyor, meslek hastalığını bilmiyoruz. Bu cinayetler sonucunda ne yapılmış diye bakıyoruz, hangi patron ceza almış; böyle bir şey de yok. Türkiye'de 2021 yılında en az 2.170 işçi iş cinayetinde yaşamını yitirdi. Daha geçen hafta İstanbul Güngören'de 4'ü mülteci 5 işçi yanarak can verdi.

Türkiye devleti, işçilerin sağlığını ve haklarını korumadığı gibi işçilerin kendi kendilerini korumasının da önüne geçiyor; bunun için polisi, jandarmayı işçinin, direnişin karşısına yığıyor. Sendikalaşmak sanki suçmuş gibi polisler bastırıyorlar. Sendikal yetki haklarıysa Çalışma Bakanlığından bir türlü gelmiyor. Aliğa gemi söküm işçilerinin grevinde olduğu gibi Aliğa Emniyet Müdürüne grev kırıcılığı düşüyor. Aliğa gemi söküm işçilerinin grevine yapılan bu devlet baskısını, grev kırıcılığını kınıyorum; Aliğa Emniyet Müdürüne de ellerini işçiden çek diyorum. Aliğa gemi söküm işçileri yalnız değildir, işçilerin söylediği gibi direne direne kazanacağız!

Değerli arkadaşlar, işçilerin kazanması için bu otoriter, ucuz emek rejiminin sona ermesi gerekiyor. Bunun için en azından şu anki iktidar olan AKP-MHP faşist blokunun sonlanması gerekiyor.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Faşist sizsiniz!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – İşçi sınıfının örgütlenmesinin önündeki engelleri kaldırmalıyız. Güvencesizlik ve işsizlik sermayenin ücretleri düşürme politikalarıdır, bu politikalarından bir an önce vazgeçilmesi gerekiyor. Yine ücretleri düşürecek ihracatı yükseltme politikalarına son verilmesi gerekiyor. Türkiye'nin ucuz emek cenneti olmasının önüne geçilmesi gerekiyor.

İnsana yakışır çalışma koşulları bir haktır; her yurttaş ya bir işe, dolayısıyla gelire ya da gelir güvencesine erişebilmelidir. Bunu serveti vergilendirerek sağlayabiliriz; az kazananı az, çok kazananı çok vergi almalıyız. Türkiye'de varlıklarımız, gelirlerimiz bir avuç sermayedar için değil, halk için seferber edilebilir. Bunun önünde tek engel sermaye sınıfının hizmetkârlığını yapan iktidardardır.

Halkçı bir anlayışla toplumcu, ekolojik, cinsiyet eşitlikçi bir perspektifle üretim ve paylaşım düzenini baştan, yeniden dizayn etmeliyiz. Ucuz emek rejimine mahkûm olmayacağımız politikalara yönelmeliyiz. Bunun için sermaye sınıfına, savaşa ve çatışmaya aktarılan kaynaklarımıza "Dur!" dememiz gerekiyor. 5'li çetelere, militarizme yatırım yapmak yerine toplumsal kaynakları hem ekoloji dostu hem de üretkenliği yüksek alanlara yönlendirmeliyiz.

Gençlerin üretime katılabilmeleri için çok yönlü bir biçimde politenik üretime yönelebiliriz. Okullardan mezun olan gençleri yapayalnız bırakan, piyasa cehennemine atan politikalar yerine güvenceli iş ve gelir olanakları yaratabiliriz. Gençlerimiz "Asla yalnız yürümeyeceksiniz." diyebilmeliyiz.

Kadınlar bu toplumda hep yok sayılıyorlar; pandemide de gördük, kadınlar hem işlerini kaybettiler hem de ev içinde ağır bir iş yüküne maruz kaldılar. Bakım emeği sadece kadınların sorumluluğunda değil, bütün toplumun sorumluluğunda olmalıdır. O nedenle bize göre kreşler, yaşlı ve engelli bakım merkezleri de kamulaştırılmalıdır. Başta kamu kurumları olmak üzere iş yerlerinde toplumsal cinsiyet eşitlikçi istihdam politikaları hayata geçirilmelidir. LGBTİ+'lara ayrımcılık ve nefret söyleminden vazgeçilmesi gerekiyor.

Şimdiden demokratik halk iktidarı perspektifiyle kanun teklifleri veriyoruz. Kanun tekliflerimizi tabii ki bu Hükûmet değerlendirmiyor, dikkate almıyor ancak biz halkımızla bunları paylaşmaya devam edeceğiz.

Her haneye 250 kilovatsaat elektrik bize göre insan hakkıdır ve bu devlet, Türkiye büyük bir ekonomidir, bunu sağlayabilir. Türkiye ekonomisi için bu bir lüks değildir. 250 kilovatsaat elektrik bedelsiz olmalı ve temel ihtiyaçların faturaları ödenemediğinde hizmetler asla kesilmemelidir. Eğitim, sağlık, barınma, elektrik, su, doğal gaz ve ısınma giderleri, internet gibi hizmetler insan hakkıdır; hiçbir koşulda halkımız bu hizmetlere erişimden mahrum edilemez. Elektrik ve doğal gaz üretim ve dağıtım şirketleri kamulaştırılmalıdır.

Bize göre toplumsal adalet için, eşitlik için ve bugün yaşadığımız ekonomik krizin, ekonomik buhranın ortadan kalkması için bu köklü çözüm önerilerinden bir an önce faydalanmak gerekiyor. Elbette ki bunu yapabilmemiz için önce AKP-MHP faşist blokundan kurtulmamız gerekiyor.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde grupların söz talepleri karşılandı.

Şahıslar adına söz taleplerini karşılayacağız.

İlk söz, Rize Milletvekili Sayın Osman Aşkın Bak'a ait.

Buyurun Sayın Bak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 76 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi üzerine şahsım adına söz aldım.

Türk siyasetine önemli hizmetler vermiş, merhum Cumhurbaşkanı Sayın Süleyman Demirel'i rahmetle anıyorum, kendisi de benim gibi İTÜ'lü bir mühendisdi.

17 Ekim 2018 tarihinde imzalanan mutabakat zaptıyla Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesinin faaliyetlerine ilişkin hukuki çerçeve düzenlenmektedir.

Yarın yani 18 Şubat günü, güçlü bir müttefiki olduğumuz Avrupa Atlantik bölgesinin güvenlik ve istikrarının korumasında vazgeçilmez bir aktör olmaya devam eden NATO'ya Türkiye'nin üye oluşunun 70'inci yıl dönümüdür. 18 Şubat 1952'de 5886 sayılı Kanun'la Türkiye Büyük Millet Meclisi NATO anlaşmasını onaylamış ve Türkiye resmen NATO üyesi olmuştur.

Türkiye, bugün, NATO harekât ve misyonlarına en çok katkı sağlayan ilk 5, ortak bütçeye en fazla katkı veren ilk 7 müttefik arasında yer almakta, NATO'nun 2'nci büyük askerî gücü olarak ön plana çıkmaktadır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde savunma sanayisinde yaptığı atılımlar, yerli taarruz helikopteri, balistik füze sistemleri, millî savaş gemileri, dünyada savaş paradigmasını değiştiren yerli SİHA'lar, elektronik harp sistemleri, askerî yazılım ve donanımlarla Silahlı Kuvvetlerinin gücüne güç katmış ve NATO'nun da en güçlü ordularından biri hâline dönüşmüştür. Farklı coğrafyalarda sahadaki üstünlüklerini göstermiş olan yerli silah ve mühimmatlarımız, Kuzey Atlantik İttifakının en önemli unsurlarından olan caydırıcılığına büyük katkı sunmaktadır. Ayrıca, Türkiye, gerek müttefikler gerekse NATO ortaklarıyla savunma teknolojilerini paylaşmaktan

geri durmamakta, bazı müttefiklerin çeşitli siyasi saiklerle müttefik ve ortaklara silah satmaktan imtina ettikleri durumlarda bile ittifakın kolektif savunmasını güçlendirecek her türlü adımı atmaktan çekinmemektedir.

Türkiye, aynı zamanda, Suriye sahasında DEAŞ'la göğüs göğüse savaşıyor ve bu terör örgütünü hezimete uğratan tek NATO ülkesi olmuştur. NATO Genel Sekreteri Stoltenberg 23 Kasım 2020 tarihinde NATO Parlamenterler Asamblesi Genel Kurulunda yaptığı konuşmasında, Türkiye'nin DEAŞ'la göğüs göğüse çarpışarak DEAŞ'ı sahada etkisiz hâle getiren ülkelerin başında olduğunu ifade etmiştir.

Esasen, Türkiye PKK, DEAŞ, PYD/YPG ve FETÖ gibi terör örgütleriyle mücadelesini tüm NATO müttefiklerine örnek olacak seviyede yürütmektedir. Bu itibarla hem NATO hem de tüm müttefikler ülkemizin terörle mücadele stratejisinden istifade etmenin yolunu araştırmaktadırlar.

Geçtiğimiz yıl, Afganistan'da Taliban'ın tekrar hükûmeti ele geçirmesi, Amerika Birleşik Devletleri'nin belki de hiç kimsenin beklemediği şekilde Afganistan'dan ardına bakmadan ayrılması, yirmi yıllık yatırımın ne kadar temelsiz olduğunu görülməsi ve yirmi yıllık süreç neticesinde âdetâ hiçbir kazanım elde edememesi gösteriyor ki NATO ve Amerika Birleşik Devletleri ancak ve ancak Türkiye gibi bir müttefikle güçlüdür.

Afganistan'da şu anda halk çok zor durumda, çok zor şartlarda. Dolayısıyla, burada da Türkiye'nin önemli roller üstleneceğini görmekteyiz.

Avrupalı dostlarımız ve müttefikler, Amerika Birleşik Devletleri'nin radarını ve odağını büyük ölçüde Asya-Pasifik'e taşıması ve artık Amerika Birleşik Devletleri'nin en önemli önceliğinin Pasifik olacağını açıkça ortaya çıkmasıyla birlikte kıtanın güvenliği için Türkiye'nin oynadığı rolün kilit konumda olacağını açıkça görmelidir. NATO sadece askerî bir birlik olmaktan öte, temel olarak siyasi bir birlik de aynı zamanda.

Sayın Cumhurbaşkanımızın katıldığı Liderler Zirvesi her iki senede bir gerçekleştirilmekte ve ittifakın kaderine ilişkin temel kararlar bu zirvelerde alınmaktadır. Bugün için de ittifakın en önemli önceliği yenilenen stratejik konsepttir. 2022 yılı Haziran ayında Madrid'de gerçekleşecek Liderler Zirvesi'yle de gelecek on seneye yön verecek stratejik konsept kabul edilecektir. Yeni stratejik konseptte bir önceki stratejik konseptte göre kısmen bazı değişiklikler olacağı söz konusudur.

NATO'nun şu anda gündeminde biliyorsunuz Rusya-Ukrayna krizi var. Biz de on beş gün önce Ukraynalı muhataplarımızla Brüksel'de toplantıydık, pazar günü tekrar gideceğiz. NATO Parlamenterler Asamblesi Türk Delegasyonu Başkanım. Cumhuriyet Halk Partisinden 4 arkadaşımız, AK PARTİ'den 9 arkadaşımız, Milliyetçi Hareket Partisinden 2 arkadaşımız, Halkların Demokratik Partisinden 2 arkadaşımız ve İYİ Partiden 1 arkadaşımızla beraber ittifakın yumuşak gücünün önemli bir unsuru olmaya devam eden NATO Parlamenterler Asamblesinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – ...delegasyonumuz ülkemizi en nitelikli şekilde temsil etmekte ve Parlamenter düzeyde de millî çıkar ve menfaatlerimizi korumaktadır. Burası parlamenterler için çok önemli bir platform; orada NATO üyesi ülkelerin milletvekilleriyle fikir alışverişinde bulunuyoruz, görüşlerimizi, tezlerimizi anlatıyoruz. Grubumuz, NATO Parlamenter Asamblesi Türk Grubu gerçekten uyum içerisinde; ben buradan tekrar üye arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Sözlerime son verirken bir kez daha ifade etmek istiyorum ki Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde savunma sanayisinde, dış politikada yaptığımız hamlelerle Türkiye, NATO'nun en güçlü ülkelerinden bir tanesidir, olmaya da devam edecektir.

Türkiye'nin NATO'ya üye oluşunun 70'inci yılını bir kez daha kutluyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sadece kayıtlara geçsin diye söylüyorum; Sayın Osman Milletvekilimizin, eski Bakanımızın, önceki Bakanımızın yaptığı konuşmayı muhalefet olarak büyük bir dikkat, nezaket ve sessizlik içerisinde dinledik. Kendisinin de bundan sonra muhalefet konuşurken bunu hatırlamasını rica ediyorum. (CHP, HDP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – O tahrik etmeden konuşuyor, tahrik etmiyor konuşmasında.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Seviliyoruz demek ki teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şahısları adına son söz, İzmir Milletvekili Sayın Aytun Çıray'a ait.

Buyurun Sayın Çıray. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önce hafızalarınızı tazelemek için kısa bir tarihî bilgiyle, hepinizin bildiği bilgilerle girmek istiyorum. On iki Ada 1911'deki Trablusgarp Savaşı sonrasında 18 Ekim 2012'de İtalya'yla imzalanan Uşi Antlaşması'yla geçici olarak İtalya'ya bırakıldı. Bu sırada Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasıyla Ege adaları Yunanistan'da, On iki Ada İtalya'da kaldı; Türkiye elinde ise fiilen Gökçeada, Bozcaada ve Meis'ten başka hiçbir ada kalmadı. O sırada padişah, Vahdettin'di. Musul ise Mondros'tan hemen sonra 10-11 Kasım 1918'de İngilizler tarafından işgal edildi; yine padişah, Vahdettin'di.

Bir de "Lozan Anlaşması'yla maden ve petrol çıkaramıyoruz." yalanı var. Osmanlı Dönemi'nde, 19'uncu yüzyılda, petrol ve madenleri yabancıların kontrolündeydi. II. Abdülhamit Türkiye'nin bor kaynaklarını 1887'de bir İngiliz şirketine, Ereğli Kömür İşletmelerini de 1882'de Fransız ve İtalyan şirketlerine teslim etmişti. Değerli arkadaşlar, eğer bu Lozan'la maden bulma yasağı olduğu doğru olsaydı, siz televizyonlara çıkıp "Gaz bulduk." propagandası yapamazdınız.

Şimdi, bütün bunları niye söyledim, niye söyledim? Hepimize sesleniyorum, tüm Meclise muhalefeti ile iktidarıyla: Esasen şimdi adı geçecek olan şahsı muhatap almak istemezdim çünkü Sayın Tayyip Erdoğan kendisini siyaset dışına iterek hak ettiği yere göndermişti ama son zamanlarda çocuklarının Sayın Cumhurbaşkanının uçağında tekrar ortaya çıkmaları ve kendisinin de Cumhurbaşkanlığı danışmanı olacağına dair dedikodular bu "tweet'i ciddiye almamı gerektirdi. Şimdi bu "tweet'e iyi bakın, bütün Türkiye iyi baksın. Eski Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek "tweet'inde "Batumi, Musul'u, Halep'i, Rakka'yı, Süleymaniye'yi ve Kerkük'ü Lozan'da satanlara lanet olsun." diyor, "Bugün buralar Türkiye topraklarına dâhil olsa ekonomik sıkıntı mı kalırdı?" diye devam ediyor ve ekliyor FETÖ'vari bir bedduayla bitiriyor, FETÖ'vari bir bedduayla: "Bu toprakları yabancılara peşkeş çekilenlerin mezarları ateşle dolsun inşallah." diyor.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Yuh olsun ona!

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Şimdi, bakınız, burada ekonomik başarısızlığa kılıf arayacağım derken önce Lozan'ın bence başarılı kahramanı İsmet Paşa'ya, sonra yaptığı bütün işleri Atatürk'ün bilgisi dâhilinde yaptığı için Büyük Atatürk'e ve en sonunda da Lozan Anlaşması'nı imzalayan Gazi Meclise ağır bir hakaret vardır, Gazi Meclise hakaret edilmiştir! Bu şahıs, sıradan bir şahıs değildir; Türkiye Cumhuriyeti devletinde o şikâyet ettiği cumhuriyet sayesinde yirmi beş sene büyükşehir belediye başkanlığı yapmış bir şahsiyettir. Buradan, hepimizin ortak kararıyla ve Sayın Başkan Vekilimize seslenerek Türkiye Büyük Millet

Meclisi tarafından bu şahıs hakkında Meclisin manevi şahsiyetine ve kurucularımıza, kurtarıcılarımıza hakaret suçundan suç duyurusu yapılmasını teklif ediyorum arkadaşlar. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına söz talepleri karşılanmıştır.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Bursa Milletvekili Sayın İsmail Tatlıoğlu.

Buyurun Sayın Tatlıoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, Meclisimizin saygıdeğer mensupları; uluslararası anlaşmaları görüşmekteyiz. Gerçekten de uluslararası ilişkilerin her zaman önemli olduğu fakat son yarım yüzyılda uluslararası ilişkilerin ulus içi ilişkileri belirlediği, coğrafyaları şekillendirdiği, ekonomileri sarmaladığı, hatta bireysel davranışları ve bireysel tercihleri çok yakından etkilediği bir dönem içerisindeyiz. Dünya bu yüzyılda, özellikle de son yarım yüzyıldaki değişimini belki on binlerce yıl yapmadı. Baktığımızda, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra dünyada kurulan Birleşmiş Milletler, Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası gibi dünyanın siyasi ve ekonomik mimarisinin yeniden çakıldığını görüyoruz. Dünyada bu mimarinin artık çalışmadığını ve dünyanın, Birleşmiş Milletlerin, Uluslararası Para Fonunun ve Dünya Bankasının yerine başka yapılar arayışı içerisinde olduğunu görüyoruz ve İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ortaya çıkan bloklaşmaların yıkıldığına, yerine yeni blokların ve yeni iş birliklerinin yapıldığına şahit oluyoruz.

Bugün dünya üretiminin üçte 2'si RCEP ve Trans-Pasifik iş birliği tarafından yapılıyor. 1950'lerde şöyle denirdi: Dünya ekonomisinin yarısını Amerika, yarısını diğer dünya yapıyor. 1980'lerde dünya ekonomisinin üçte 1'ini Amerika üretiyor, üçte 1'ini Avrupa ve Japonya üretiyor, üçte 1'ini de diğer dünya üretiyor diye bir kavram vardı. Bugün dünya ekonomisinin üçte 2'sini Pasifik merkezli iş birliği üretiyor. Gerçekten RCEP'e baktığımızda, 2,4 milyar nüfus ve 31 trilyon dolarlık bir üretim hacmi görüyoruz. Trans-Pasifik'e de baktığımızda 500 milyon nüfus, Amerika'yla beraber 850 milyon nüfus ve de burada da gerçekten 32 trilyon dolarlık bir üretim hacmi görüyoruz. Dünyanın nasıl Çin Denizi merkezinde yeniden şekillendiğini çok açık ve net görmekteyiz. Bu değişim, tabii ki dünya ekonomisinde kendine has birtakım gelişimleri de beraberinde getirmiştir. Türkiye'yi de Türk ekonomisini de birlikte etkilediğini söylememiz gerekir ve gerçek bir ifade olarak ortaya da koymamız gerekir. Türkiye bu anlamda dünya ekonomisindeki bu değişimden etkilenmiştir, gelişmekte olan ülkelerde bu anlamda ciddi bir etkiye sahip olmuştur. Bakın, son yirmi yılda gelişmekte olan ülkelerin dünya ekonomisinden aldıkları pay yüzde 27'den 41'e çıkmış ama Türkiye'nin gelişmekte olan ülkelere aldığı pay yüzde 3,7'den 2,6'ya düşmüştür. Bütün rakamları üst üste koyduğumuzda Türkiye'nin gelişmekte olan ülkeler içerisinde aldığı payın düştüğünü görüyoruz; bu önemli. Neden önemli? Çünkü gelişmekte olan ülkelerin dünya ekonomisinden aldığı pay gerçekten önemli bir yere geldi ama Türkiye 1980'lerde yüzde 0,89 olan dünya ekonomisinden aldığı payı tam kırk bir yıl sonra 0,86'ya düşürmüştür. Yani şunu çok net ifade etmemiz gerekiyor: 1980 ve 2021 arasında uluslararası anlamdaki ilişkileri, gelişmeleri, 2000'li yıllardaki bu büyük finansal akışları bir araya koyduğumuzda ne yazık ki gelişmekte olan ülkelerin lehine olan bu büyük gelişmenin Türkiye tarafından okunamamış ve âdeta kör geçildiğini görmekteyiz. Mesela, son yirmi yılda dünya ticaretinde 3 trilyon dolarlık bir ticaret kayması var; Çin bundan yüzde 10'luk bir pay almıştır, dünya ticaretindeki payını yüzde 15'e çıkarmıştır. Polonya buradan yüzde 9'luk bir pay almış, Güney Kore buradan yüzde 16'luk bir pay almış ama Türkiye yüzde 6'luk bir pay almıştır.

Bu çerçevede baktığımızda, bizim uluslararası ilişkiler anlamında ekonomimizi çok önemsememiz gerekiyor. Bizim İYİ Parti olarak çok başından beri, kuruluşundan beri söylediğimiz bir kavram var, “ekonomik coğrafya” kavramı. Türkiye dış politikasının merkezine bu ekonomik coğrafyayı koymak durumundadır. Çok sık olarak söylediğimiz İbni Haldun'un “Coğrafya kaderindir.” sözünü genellikle olumsuz kullanıyoruz ve beceriksizliklerimizi ve eksikliklerimizi, yapamadıklarımızı bu tür kavramlara yükleyip milletin ve devletin hesabına yazıyoruz; hâlbuki Türkiye, coğrafya kaderi olması için uğraşması gereken bir ülkedir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Çok güzel bir yerde yaşıyoruz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Devamla) - Bakın, bu bölgede istikrarı aramamak Türkiye'nin aleyhine çalışmakla eş değerdir. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

İkinci Dünya savaşı'ndan sonra, gelişmekte olan ülkeler, akıllı ülkeler kavgayı bölgelerinden kovmuştur. Avrupa Birliği bunun sonucudur ve büyük bir Avrupa gücü ortaya çıkmıştır. Amerika kendi bölgesinde bunu gerçekleştirmiş. Bugün Uzak Doğu'daki büyümenin, gelişmenin temel esprisi Japonya'nın, Çin başta olmak üzere, Uzak Doğu'yu tedarikleme süreciyle ekonomik anlamda geliştirmesidir ve dünyada en büyük ekonomik yapı burada ortaya çıkmıştır. Bizim bu anlamda bölgeyi güçlendirmemiz lazım. Şunu çok net söylüyoruz: Güçlü bir Irak daha güçlü bir Türkiye demek, güçlü Suriye daha güçlü bir Türkiye demek, güçlü Rusya, güçlü Bulgaristan, güçlü Yunanistan daha güçlü bir Türkiye demek.

Türkiye bölgedeki ittifakların tarafı olmak durumunda değildir, tarihî misyonuna da yanlıştır. Türkiye bölgedeki ittifakların lideri olmalıdır ve Türkiye'nin büyüklüğüne yakışan da gerçekten budur. Bu anlamda, baktığımızda, hemen çeperimizde yaklaşık 570 milyon nüfus ve 7 trilyon dolarlık bir ekonomi var. Bu yıl özellikle ihracat anlamında çok da haklı olarak öne çıkardığımız rakamlar var; 220-225 milyar dolarlık ihracatı öne çıkarıyoruz, doğrudur ama bakın, bir şeyi hatırlatmak istiyorum: Eğer biz güneyimizdeki ilişkileri siyasi nedenlerle bozmasaydık bugünkü 225 milyar dolarlık ihracatımızın minimum 256 milyar dolar olması gerekirdi. Bu nedenle, Türkiye hem Orta Doğu'daki hem Kuzey Afrika'daki bu ekonomik coğrafya bölgesinde istikrarı birinci derecede arayan ülke olmalıdır; bozup düzelten, yükseltip indiren istikrarsız politikaların yer aldığı, at oynattığı bir ülke olmak durumunda değildir ve bizim tarihî geçmişiz, dış politika alanımız, çizgimiz, kodlarımız da bunu göstermemektedir.

Bakın, Türkiye, en sakın olduğu dönemlerde bile en dip ve belirleyici bir dış politikanın sahibi olmuştur. Bu yumuşak gücü, “soft power” dediğimiz gücü çok iyi kullanan bir ülke olmak durumundayız. Bu nedenle Türkiye'nin ekonomik gelişimi bölge istikrarıyla çok özdeşdir, Türkiye bunu çok öncelemelidir. Eğer bölgeniz güçlü olursa güçlü bir ülke olursunuz, eğer bölgeniz kavgalı ve zayıfsa... Zayıf bölgelerin güçlü ülkeleri olmaz, zayıf bölgelerin savaşan ülkeleri ve burada enerjisini tüketen ülkeleri olur. O nedenle de Suriye'den başlayan bu siyasi gelişmeler son on yılda bu bölgedeki gücün enerjisini tüketmiştir. O nedenle de yeni bir... Baktığımızda, inşallah Erdoğan sonrası dönemde bölgesel istikrarı merkeze koyan, ekonomik coğrafyayı merkeze koyan bir dış politika takip etmek birinci önceliğimizdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Devamla) – Buradan hareketle Türkiye'nin gerçekten 17'nci ülke olabilmesi 1 trilyon dolarlık gelir üretmesine bağlıdır. Bugün, 745 milyar dolarlık bir Türkiye'yi konuşuyoruz. 745 milyar dolar Türkiye'ye yakışmaz. 745 milyar dolarlık İstanbul'u konuşabiliriz, hatta İstanbul bile yetmez İzmir'i, Bursa'yı konuşabiliriz ama Türkiye'yi konuştuğumuzda 2 trilyon civarında kavramları konuşmamız lazım. Biz 700 milyar lirayı konuştuğumuzda markaları, bölgeleri konuşmamız lazım ama bunun gerisine düşüyoruz. Bakın, Türkiye'nin buna yönelik ihtiyaçlarını karşılamamız lazım. Birinci oranda uluslararası ilişkileri konuşuyoruz ama uluslararası anlamda geri düşmememiz, kamu yatırımlarını günün, zamanın ruhuna göre değiştirmemiz lazım.

Mesela Türkiye'nin çok acil 3 milyon kilometre fiber optik kabloya ihtiyacı var ki hem bilgide hem teknolojiye hem sanayide hem de uluslararası ilişkilerde bir rekabet gücü olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL TATLIOĞLU (Devamla) – Son...

BAŞKAN – Selamlayalım lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Devamla) – Türkiye bunu yapabilecek güçtedir. Türkiye, bugün, işsizliği konuşmak değil, 10 milyon yeni istihdam yaratabilecek bir güce sahiptir nüfusuyla ve potansiyeliyle beraber. O nedenle, üretim ve istihdamı merkeze alan, bölgesel istikrarı birinci derecede dikkate alan politikalar dizisine acil ihtiyaç vardır. Bugün devlet krizi olarak önümüze çıkan krizin siyasal iklimle arınmasından sonra inşallah böyle bir sürecin başlayacağına inanıyoruz.

Saygılar sunarım. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden Kütahya Milletvekili Sayın Ahmet Erbaş.

Buyurun Sayın Erbaş. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA AHMET ERBAŞ (Kütahya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; uluslararası anlaşmalarda MHP Grubu adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisi ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, dünya üzerinde Asya'dan sonra en büyük 2'nci kıta olan Afrika, asırlardır güzellikleri, dünyanın en doğal toprakları, dünyanın en muhteşem doğa harikaları, nehirleri, ormanlarıyla ilgili değil, zengin kaynakları ama yoksul insanlarıyla, istikrarsız ve dışa bağımlı devletleriyle anılmaktadır. Halkın yoksul ama madenlerin, toprağın, iş gücünün ve güneşin en zengin olduğu yerlerdir. İşte, bu nedenledir ki Batı dünyası, kıtaya, yüzlerce yıldır işgal etmek, yağmalamak ve bu sayede ticaretini artırmak için gelmiştir. Batı, böl ve yönet anlayışıyla sadece siyasi ve ticari güç elde etmekle kalmamış, bir de tarihin en acı, en aşağılık insanlık suçlarından birini Afrika'da işlemiştir.

Değerli milletvekilleri, eskiden, genellikle kralların hayvan koleksiyonları olarak ortaya çıkan hayvanat bahçeleri yabancı hayvanların sergilenmesinden dolayı her daim insanların ilgisini çekmiştir ama hayvanat bahçeleri aslında hapishanedir, doğal ortamından koparılmış hayvanların kafeslerin içinde hapsedildiği yerlerdir. Günümüzde hayvan aktivistleri ve hepimizin karşı çıktığı hayvanat bahçelerinde, çok da uzak olmayan bir geçmişte hem de medeniyetin sözde beşiği sayılan Avrupa'da, Afrikalılar başta olmak üzere Uzak Doğulular ve Kızılderililer tıpkı hayvanlar gibi kafeslere kapatılıp ziyaretlere açılıyordu. 1958'de -altmış dört yıl önce- Paris'te, Hamburg'da, Barselona'da, New York'ta, Londra'da, Milan'da ve Varşova gibi şehirlerde kurulan bu sergiler tüm Avrupalılar tarafından da ilgiyle karşılanıyordu. En son, 1958'de Brüksel'de sergilenen bu acımasız "insanat" bahçelerini, medeni olduğunu iddia eden 400 milyon Avrupalı ziyaret etmiştir. Fransa'nın Cezayir'de sivil halka yaptığı katliamlarda 1,5 milyon insan soykırıma kurban gitmiştir; on binlerce kişi kaçırıldı, bir daha da haber alınamadı. Ruanda'da daha dün, 90'lı yıllarda -otuz yıl önce- iki büyük kabile birbirlerine düşürülerek binlerce insanın katledilmesine sebep olunmuştur. Afrika'nın bütün yer altı, yer üstü kaynaklarını kendi zenginlikleri için sömüren Avrupa, Afrikalıları altın madenlerinde, kendi topraklarında köle yaptılar. Kendi coğrafyaları hariç tüm coğrafyalarda problem oluşturan Batı, Afrika'da bu planlarını, desteklediği darbelerle sürdürmüştür. Sadece son elli yılda, Afrika Kıtası'nda, başarılı başarısız en az 200'e yakın darbe girişimi olmuştur.

Peki, ya biz, Osmanlı Devleti'nin 1500'lü yıllardan sonra himayesine giren Kuzey Afrika ve Afrika içleri uzun yıllar Batı sömürgesinden kurtulmuştur. Asla zulmetmedik, kimseye fırsat vermedik. Anadolu insanı, gencecik yavrularını Afrika'nın Avrupa tarafından istila edilmemesi için feda etmiştir, ne yer altı ne de yer üstü kaynakları için onları asla sömürmedik. Batı "Medeniyeti getireceğim." diye "insanat" bahçeleri kurarken biz her yıl 30 bine yakın Afrikalı öğrenciyi yurdumuzda barınma ve eğitim imkânları sağlıyoruz. Buradaki inancımız bir Afrika atasözüyle özdeşleşiyor: "Yüzümüzün ve gözlerimizin rengi ne olursa olsun gözyaşlarımızın rengi aynıdır." Yine, Büyük Önder Atatürk'ün şu önemli sözü de Türk milletinin sömürgecilğe karşı duruşunu özetlemektedir: "Sömürgecilik ve emperyalizm yeryüzünden yok olacak ve yerlerine milletler arasında hiçbir renk, din, ırk farkı gözetmeyen yeni bir ahenk, yeni bir iş birliği çağı gelecektir."

Değerli milletvekilleri, Afrika'ya açılım politikamız ülkemizin çok boyutlu dış politikasının önemli bir parçasıdır. Karşılıklı olarak tarihsel ve kültürel bağlarımızın bulunduğu, şehitlerimizin var olduğu Afrika topraklarında yaşayanların Türk milletine ve Türk devletine karşı olumlu ve güvenli yaklaşımları bizleri ziyadesiyle memnun etmektedir. Kıtayla ilişkilerimizi eşit ortaklık ve karşılıklı fayda temelinde geliştirmekte, Afrika ülkelerinin siyasi, ekonomik ve sosyal kalkınmalarına katkıda bulunmak, Afrika Kıtası'nda barış ve istikrarın tesisine katkı sağlamak, Afrika kaynaklarının Afrikalılara yarar sağlayacak şekilde geliştirilmesini hedeflemek en önemli meselelerimizdir.

Afrika'ya açılım politikamızla Sahraaltı Afrika ülkeleriyle başta siyasi ilişkiler olmak üzere ticari yatırımlar, kültürel projeler, güvenlik ve askerî iş birliği ve kalkınma projeleri gibi birçok alanda hızlı ilerlemeler sağlanmıştır.

Türkiye, kıtanın dört bir yanında geniş, diplomatik temsil ağıyla Afrika halklarının daha fazla kalkınmasının, refah arayışının yanındadır ve kıtada 43 büyükelçimiz bulunmaktadır. Türkiye'nin Afrika ülkelerine yaklaşımı, Afrika Birliği'nin kurucu ilkelerinin tümüyle örtüşmekte; kıtada bütüncül, kapsayıcı, karşılıklı saygı ve kazan-kazan temelinde eşit ortaklığı temel almaktadır. Kıtayla toplam ticari hacmimiz 2021 yılı sonu itibarıyla 40 milyar dolar civarındadır. Bu tabii ki yeterli değildir. Bu rakamın artacağına, kıtaya bakış açımızın da partilerüstü olduğuna inanıyoruz.

Değerli milletvekilleri, işte bu 40 milyar doları aşan ticaretimizin içinde Kütahya'nın da çok önemli bir hacmi vardır. Kütahya olarak çinide dünyanın en büyük üreticilerinden biriyiz. Ayrıca, seramikte, camda dünyaya, özellikle Çin'e kafa tutuyoruz. Sağlık turizminde, kaplıcalarda ve sera alanında Türkiye'nin öncü şehirlerinden biri olma yolundayız. 2021 yılı Türkiye İhracatçılar Meclisi verilerine göre 400 milyon dolar ihracat gerçekleştirdik. 7 adet organizasyon sanayi bölgesiyle, 177 üretim yapan fabrikasıyla 20 bin kişiye istihdam sağlanmaktadır. Yatak kılıfı ve ev tekstili, enerji sektörü ve kuru akü, rafineri ekipmanları ve tank teknolojileri, iklimlendirme, bitkisel destek ürünleri imalatı gibi pek çok alanda faaliyet gösteren fabrikalarımızın yanı sıra Simav'dan 17 ülkeye rot ihraç ediyoruz. Türkiye'de iki noktada soğuk dövme çelik üretimi var, bunlardan biri Simav'dadır. İnşaatlarda çatı ve kalıp malzemelerinin birçoğu Simav'da üretiliyor. Çok ciddi bir pekmez üretim merkeziyiz. Türkiye'de kullanılan tüm Hyundai ve Ford arabalarının iç dizayn aksamındaki elektrik kabloları Tavşanlı'da üretiliyor. 1.000 kW'ye kadar elektrik güç kaynakları Tavşanlı'da üretiliyor yani Tavşanlı yalnızca leblebiden ibaret değil. Gediz'de 52 adet sanayi tesisimiz var; mermer, tarım, tarım makineleri, plastik ve hepimizin bildiği ve kullandığı bir tekstil markasının ana üssü Gediz'dir. Yurdumuza bu kadar katma değer kazandıran ve istihdam sağlayan sanayicimizin bir kaygısı var: Bölgesel iklim koşullarına göre belirlenecek kademeli doğal gaz satışının Kütahya için dezavantaj olacağını düşünüyorlar. BOTAŞ'ın bu kararı tekrar gözden geçirmesini bekliyoruz.

İlimizde 1.780 endemik bitki türü bulunmakta; 282 bitki türü literatüre girmiş ve 11 bitki türü yalnızca ve yalnızca Kütahya'da yetişmektedir. İlimizin zenginliklerinin tamamını vakit azlığından dolayı paylaşamıyorum ama orada bir şehir var; şimdiye kadar gitmediyseniz ya da gelmediyseniz o şehir bizim şehrimizdir ve adı Kütahya'dır. Bu şehre, Kütahya'ya yatırım için bekliyoruz, sanayi için bekliyoruz. Bu şehre turizm için bekliyoruz, kaplıca tedavisi için bekliyoruz, seralar için bekliyoruz, Murat Dağı için bekliyoruz. Sizi Aizanoi için bekliyoruz; Domaniç, Haymana tarihimizi anmak için sizi bekliyor. Emet'te, Hisarcık'ta dünya bor işletmelerinin merkezini görmemiz için bekliyoruz. Kısaca, değerli vekillerim, sizleri bu şehri gezmek, doğası ve tarihini görmek

için ve yatırım yapmanız için davet ediyoruz.

Bu arada, adım adım 2. Lig'e doğru yürüyen, eski başarılarını tekrar yaşatacağına inandığımız Belediye Kütahyaspor'a da başarılar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, bizler Meclisimizin kürsüsünden sesleniyoruz, yerel, ulusal ve uluslararası konularda açıklamalar yapıyoruz ama sesimizi ulusal basından ziyade yerel basın aracılığıyla duyuruyoruz. Daha önce de bu kürsüden ifade ettiğim gibi, bizim sesimizi bulduğumuz bölgelerden yurdumuza ve tüm dünyaya duyurmamızı sağlayan önemli bir kaynak olan ve ülke yönetiminin dördüncü gücü olarak kabul edilen yerel basınımız ekonomik olarak çok ciddi sıkıntılar yaşıyor. Bu nedenle, tarafsız, bağımsız, yerli ve millî yerel basınımıza hep beraber destek olalım. Kâğıt fiyatları tonajda geçen yıl 675 dolar iken bu yıl 940 dolara çıkmıştır. Yerel basın sadece "basılı gazete" demek değildir, özel radyolar ve televizyonlar da aynı sıkıntıları yaşamaktadır. Bu nedenle, Basın İlan Kurumunun payının, yüzde 15 diliminin KDV'de yapılan düzenleme gibi düşürülmesi, bunun yerel gazeteler için yapılması gerekmektedir. Ayrıca "doğrudan temin" adı altında yapılan ihalelerin de en aza indirilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde yerel gazeteler daha fazla kapanacak ve bu sorun ciddi bir istihdam sorunu olarak yansıyacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken Gazi Meclisi ve büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.01

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.08

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 55'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

76 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

2'nci madde üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden İstanbul Milletvekili Sayın Zeynel Özen.

Buyurun Sayın Özen. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; içinde bulunduğumuz şubat ayı biz Aleviler için kutsal bir aydır. Aleviler sessizce, şatafattan uzak, gösterişten uzak oruç tuttular, cemlerini yaptılar. Ben tüm Alevi halkının yaptığı hizmetlerin Hak katında kabul edilmesini diliyorum.

Değerli milletvekilleri, iktidar 84 milyonu temsil ettiğini iddia etmekte. Buraya çıkan her hatip de kürsüde "Kürt-Türk kardeşler, Alevi- Sünni kardeşler." der. Bu, hamasettir arkadaşlar. Şimdi, bu sözün doğru olmadığını, gerçekliğe aykırı olduğunu size tek tek, madde madde açıklayacağım.

Alevilerin eşit yurttaşlık talepleri yıllardır çeşitli bahanelerle görmezden geliniyor, bunun için kendi aramızda birlik olmadığımızı dair bahaneler öne sürülüyor. Aleviler arasında çeşitli yorum farklılıkları olabilir. Kaldı ki Sünni tarikatlar ve mezhepler arasında da çok daha fazla farklılıklar vardır. Alevilikte zaten yol bir, süre binbirdir. Alevilikte şeyhülislamlık, halifelik gibi makamlar olmadığı için tekçilik diye bir şey olamaz. Alevilikte yolun farklı süreklileri olabilir ama Alevilerin temel talepleri doğrultusunda herhangi bir farklılık yoktur. Türkiye'de, Alevilerin 7 çatı kuruluşunun, ortak açıklamaları mevcuttur. Bu talepleri bir kez daha dikkatinize sunmak için detaylandırıyorum. Bu talepleri sağır sultan bile duydu ama ne yazık ki bu Meclis duymadı.

1) Alevi inancı tanınmalı ve gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Cumhuriyetin kuruluşundan bu tarafa Alevilik ve Aleviler yok sayılmış; yapılan Anayasa'da, yasalarda, yönetmeliklerde ne Alevilere ne de Alevilerin inanç ve ibadetlerine yer verilmemiştir. Bu yönde, Anayasa, yasalar ve tüm yönetmelikler taranmalı, Köy Kanunu'ndan İmar Kanunu'na kadar tüm alanlardaki yok saymalar, eksiklikler giderilmelidir. Ki bununla ilgili Meclise detaylı bir kanun teklifi verdim, maalesef Meclis gündeme bile almadı.

2) Alevilerin ibadethanesi cemevleridir. Arkadaşlar, inançlarda esas olan beyandır. Devletin görevi ise bu beyanı kabul edip gereğini yerine getirmektir. Alevi toplumu, tartışmasız bir şekilde, toplu ibadetlerinin cem, ibadethanelerinin de cemevi olduğunu beyan etmektedir. Bu hakikati yok sayıp cemevlerine farklı statüler aramak yerine, cemevlerine ibadethane statüsü tanınıp anayasal güvenceye kavuşturulmalıdır. Buradan muhalefete de sesleniyorum: Muhalefet, siz, elinizde olan belediyelerdeki cemevlerinin tapusunu derhâl Alevi kurumlarına teslim edin. Hiçbir sinagog, cami, kilise yok ki tapusu devletin veya belediyelerin, elinde olsun.

3) Okullarda okutulan zorunlu din dersleri ve mevcut eğitim sistemi Aleviler için bir asimilasyondur. Okullarda okutulan zorunlu din kültürü ve ahlak bilgisi dersi, dayatılan seçmeli din dersleri Sünni İslam dersleridir. Alevi çocukları Sünnileştirilmektedir. Bu konuda yıllardır Alevi örgütleri mücadele etmekte, mitingler yapmakta, davalar açmaktadır. Bu derslerin Alevi çocukları açısından bir asimilasyon dersi olduğu Danıştay ve AİHM kararlarıyla birçok kez teyit edilmiştir. Son Millî Eğitim Şurası'nda 4-6 yaş arası bebeklere zorunlu din dersi için tavsiye kararı alınmıştır. Başta Aleviler olmak üzere, asimilasyon tehdidi yaşayan ve çocuğun pedagojik gelişiminden endişe eden birçok kesimde infial yaratmıştır. Demokratik kitle örgütleri bu karara karşı seslerini duyurmak için 27 Şubatta Kadıköy'de demokrasi ve laiklik mitingi gerçekleştirecektir.

4) Madımak Oteli ibret müzesi olmalıdır. 2 Temmuz 1993 tarihinde Pir Sultan Abdal'ı anma etkinliğine katılan 33 canımız katledildi. Sivas Madımak Oteli ibret müzesine dönüştürülmelidir; katliamı teşhir eden, lanetleyen görseller yer almalıdır. Böylece bu insanlık dışı katliamlardan ders çıkartılmalı ve bir daha tekrar etmemesi için, yaşananlar lanetlenmelidir. İleri demokrasilerde bu tür mekânların müzeye dönüştürülmesi gelecek kuşakların böylesi katliamları bir daha yaşamaması için elzemdir. Bu minvalde, Koçgiri, Dersim, Maraş, Çorum, Sivas ve Gazi gibi geçmişte yaşanan Alevi katliamlarıyla yüzleşilip rızalaşma sağlanmalıdır. Alevi katliamlarıyla ilgili ayrı ayrı hakikatler komisyonu kurulmalı, devlet bu katliamlarla ilgili gizli arşivleri açıklamalıdır; dava süreçleri yeniden ele alınmalı, bu katliamlarla ilgili ibret müzeleri ve anıtlar yapılmalıdır.

5) Alevi inanç merkezleri Alevilere iade edilmelidir. Alevi toplumunun inanç ve ibadet merkezleri olan başta dergâhlar ve ocak merkezleri olmak üzere birçoğu Vakıflar Genel Müdürlüğü, Kültür Bakanlığı veya belediyelerin mülkiyetindedir. Bu inanç merkezleri, Hacı Bektaş Dergâhı örneğinde olduğu gibi, ya müze olarak kullanılmakta ya da Çorum Osmancık'taki Koyunbaba Türbesi gibi Sünni inanç temsilcilerine verilip amaç dışında kullanılmaktadır. Bu duruma son verilmeli ve tüm Alevi inanç merkezleri, dergâhları Alevilere iade edilmelidir.

Değerli arkadaşlar, biz Aleviler yurttaşlık görevimizi eksiksiz yerine getirmemize karşın taleplerimiz hiçbir zaman dikkate alınmadığı gibi, ne kamuda varız ne de yasalar karşısında eşitiz. Alevi ibadethaneleri olan cemevlerimiz bugün, elektrik faturalarında hâlen ticarethane olarak tanımlanıyor. Yedi yüz yıllık Şahkulu Dergâhı Cemevi'ne 55 bin Türk lirası, Garip Dede'ye 30 bin TL, Pir Sultan Abdal Kültür Derneklerine bağlı cemevlerine -yıllardır süren- ticarethane faturaları olarak 9 milyon 200 bin lira civarında borç çıkarılmakta. Biz kimseye "Gelin, elektriğimizi, suyumuzu ödeyin." demiyoruz. Bir inanç olarak tanındıktan sonra

zaten bu sorunlar olmayacaktır. Laikliğin gerçek anlamda uygulandığı tüm demokratik ülkelerde olduğu gibi devlet, inançlara tarafsız ve eşit mesafede olmalıdır. Laik bir devletin belirli bir dinî yapılanması, dinî bir kurumu olmamalıdır; dinleri, inançları ve ibadethaneleri devlet finanse etmemelidir; devlet, sadece, herkesin kendi inancını finanse etmesine aracı olmalıdır. Demokratik, özgür bir sistemde dinler, inançların esas sahibi olan o inancın mensuplarına bırakılır; Aleviler olarak bizim talebimiz de tam olarak budur. Dedelere maaş gibi Alevi inancında asla yeri olmayan vaatlerle Alevi inanç hizmeti sunan pirleri de camide ellerine tutuşturdukları hutbeyi okuyan imama çevirmek isteyenlere rızalık vermeyeceğiz. Laiklik ve demokrasinin evrensel değeri neyse o ilkelere asla uzaklaşmayacağız, Alevilerin bunda kullanılmasına da izin vermeyeceğiz.

Geçen hafta Alevilere karşı yoğun saldırılar yaşandı, "Yakup Tilki" isimli bir şahıs Alevilere dakikalarca ağır hakaretler yağdırdı. Bu şahıs cesaretini Alevilere karşı uygulanan nefret suçlarındaki cezasızlıktan almıştır. Neyse ki kamuoyundan gelen yoğun tepkiler üzerine, bu Yezid, Muaviye soylu edepsiz yobaz şimdi tutukludur. Bu durum "Yakup Tilki" isimli aşağılık şahsiyetten öte, sırtını dayandığı egemen zihniyetin Alevilere reva gördüğü gerçekliğin bir yansımasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ZEYNEL ÖZEN (Devamla) - Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Hayrettin Karaman'ın "Alevilerle evlenilmez." açıklaması, eski AKP Milletvekili Hüseyin Besli'nin "Kürt Aleviler çifte kavrulmuş yalancılardır." hakareti bunun ibretlik örneklerindendir.

Cumhurbaşkanına en ufak bir eleştiri yapanın bile çocuk çocuk demeden hayatının karardığı bir ülkede Alevilere karşı işlenen nefret suçlarına her gün bir yenisinin eklenmesinin tek sorumlusu iktidardır. Dersim'in Nazımiye Kaymakamı Uğur Tutkan, sosyal medyada Düzgün Baba Cemevi'ne ithafen "Cemevlerini biz ticarethane olarak göreceğiz. Kanunsuzluk, usulsüzlük kıblesi olanlara doğru yolu göstereceğiz. Sana da uzantılarına da devletimizin gücünü göstereceğiz." diyerek tehditler savurdu. Ardından, eli silahlı kişilerle beraber çekilen bir fotoğrafla da Alevilere gözdağı vermeye çalıştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayalım.

ZEYNEL ÖZEN (Devamla) – İşte, bu Hükûmetin Alevilere yaklaşımının resmi burada arkadaşlar, buraya bakın; uzun namlulu silahlarla çekiyor ve bu lafları söylüyor.

Değerli milletvekilleri, bir sorunu yok sayarak çözemezsiniz. Kürt sorununu, Alevi sorununu demokratik yollarla çözmezseniz, nasıl Kürt sorunu bugün ülkemizin sorunu olmaktan çıkmış, uluslararası bir sorun hâline gelmiş, Alevi sorunu da bu yolda ilerler çünkü ÂLHM'in, Danıştayın verdiği kararlar var; bu kararlara bu Hükûmet uymuyor ve uluslararası bir sorun olacak.

Son olarak, hepinizi selamlıyorum, diyorum ki yaşasın inançların ve halkların kardeşliği.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden, Ankara Milletvekili Sayın Levent Gök.

Buyurun Sayın Gök. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Mustafa Kemal Atatürk'ün 11 Haziran 1937'de tarım, ziraat gelişsin diye hazineye şartlı olarak bahşettiği, bağışladığı Atatürk Orman Çiftliği arazisi, 52 bin dönüm tapulu, 50 bin dönüm kullanım hakkı olmak üzere 102 bin dönümden şu an 33 bin dönüme kadar düşerek üçte 2'sini kaybetmiştir. Atatürk Orman Çiftliği, özel yasalarla, yürütme eliyle birtakım özel yöntemlerle, satışlarla ve kiralamalarla yasaya aykırı olarak devredilmiştir.

Atatürk Orman Çiftliği arazisi üzerinde son zamanların en çok tartışmalı konularından bir tanesi de şu anda Cumhurbaşkanının oturduğu Cumhurbaşkanlığı sarayıdır.

Değerli milletvekilleri, Osman Kavala'nın Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince verilen hak ihlali kararı üzerine, şubat ayının başında Sayın Cumhurbaşkanı şöyle bir söz söyledi, dedi ki: "Bizim mahkeme kararlarımızı tanımayanları biz de tanımıyoruz. Türk mahkemelerine herkes saygı duysun."

Değerli milletvekilleri, o hâlde beni can kulağıyla dinlemenin tam da sırasıdır.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Dinliyoruz Başkanım.

LEVENT GÖK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Atatürk Orman Çiftliği arazisi üzerinde yapılan Cumhurbaşkanlığı sarayına birçok sivil toplum örgütü, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizler, pek çok duyarlı yurttaş o konuya itiraz ettik, dedik ki: "Buraya çivi dahi çakamazsınız çünkü burası birinci derecede tarihî sit alanıdır." Ama bütün itirazlara rağmen, orada, Cumhurbaşkanlığı sarayı yapıldı, 1.150 oda mı, 1.250 oda mı? Ben bile sayısını şu anda bilmiyorum. Şu anda çalışan binlerce kişiyle, suyuyla, elektriğiyle, doğal gazıyla Atatürk Orman Çiftliği arazisinde Atatürk'ün vasiyetine aykırı olarak bir bina inşa edildi. Bu inşaatın kaçak olduğunu herkes söylüyordu ama kaçak olduğu biline biline yapılmış bu durumdan herkesin de haberi vardı.

Değerli milletvekilleri, şöyle bir gelişme oldu: Saray kaçak olunca buna bir yasal kılıf bulmak gerekiyordu. Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu, 2014 yılında şöyle bir ilke kararı aldı, dedi ki: "Millî park dâhilinde ve tarihî sit alanları üzerinde kamu hizmet binası yapılabilir." Bakın, Koruma Yüksek Kurulu "Kamu hizmet binası yapılır." diyerek Cumhurbaşkanlığı sarayına yasal bir kılıf bulmaya çalıştı. 2014 yılında Koruma Yüksek Kurulunun almış olduğu bu ilke kararı üzerine duyarlı yurttaşlar, sivil toplum örgütleri, odalar dava açtılar. Sonunda geline nokta Danıştay 6. Dairesi ve Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulundan geçerek, Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun "Tarihî sit alanları üzerinde ve millî parklar üzerinde kamu binası yapılabilir." şeklindeki ilke kararı iptal edildi. Dolayısıyla, Cumhurbaşkanlığı sarayının yasal kılıfı olarak Koruma Yüksek Kurulu tarafından alınan bu karar iptal edilmiş oldu.

Şimdi, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ortada kapı gibi bir mahkeme kararı var. Danıştay dedi ki: "Burada kamu binası dahi yapamazsın."

Değerli milletvekilleri, bildiğiniz gibi, idare mahkemesi kararlarının uygulanması zorunluluğu vardır. Bu kararı, uygulanmak üzere mahkeme tebligat gönderdi ve Koruma Yüksek Kurulu da şöyle bir cinlik yaptı: Aldı kararı önüne, Danıştayın kararını uyguluyoruz gibi gözüktü ve 2021 yılının Mart ayında, geçtiğimiz yıl, dedi ki: "Millî parklar ve tarihî sit alanları üzerinde Danıştay kararını uyguluyoruz. Kamu kurumu değil, resmî kurum yapılır." şeklinde bir laf cambazlığı yaptı yani kamu kurumu yapamayız ama resmî kurum yapılabilir mi? Değerli hukukçu milletvekili arkadaşlarım, "resmî" ile "kamu" arasındaki farkı bana anlatacak bir arkadaşımız var mıdır acaba? Yani "Kamu kurumu olmaz, resmî kurum olur." demekle aynı şeyi söylemiyor musunuz? Onlar da biliyorlar elbette minarenin kılıfa uymadığını ama hiç olmazsa Danıştayın kararını uyguluyor gözükmek istiyorlar.

Koruma Yüksek Kurulu bu kararı alınca ben ve birkaç arkadaşımız bu kararın iptali için de dava açtık. Değerli arkadaşlarım, Koruma Kurulunun almış olduğu "Atatürk Orman Çiftliği arazisi üzerinde resmî kurum yapılamaz." şeklindeki kararına karşı şahsım da dava açtı. İlk davada enteresan bir şey oldu. Ne oldu? O zaman Başbakanlık, Cumhurbaşkanlığından önceki bir dava sürecinde, Başbakanlık o davaya müdahil olarak dedi ki: Bu mahkemeden verilecek karar doğrudan doğruya

bizim Atatürk Orman Çiftliği'nde yapmış olduğumuz Başbakanlık konutunu -yani şimdiki Cumhurbaşkanlığı sarayını- etkileyecektir. Burada vereceğiniz karar, bizim bu inşaatın yapımını doğrudan etkileyecektir." Ve davaya müdahil oldular. Böyle bir tabloyla karşı karşıyayız.

Değerli milletvekilleri, açmış olduğum dava sonunda 6. İdare Mahkemesi yürütmeyi durdurma talebimi reddetti. Ben de bunun üzerine Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna itiraz yoluyla başvurdum ve yaklaşık on gün önce Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu "Siz burada 'resmî kurum' ibaresini de kullanamazsınız." diyerek yürütmeyi durdurdu; karar bu.(CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı sarayına yasal kılıf bulunması amacıyla yapılan bütün değişiklikler hem iptal edildi hem de yürütmesi durduruldu, şu anda Cumhurbaşkanlığı sarayının savunulacak hukuksal hiçbir zemini kalmadı.

Şimdi, mahkeme kararı bu, değerli arkadaşlarım, mahkeme kararı. Bu karar Cumhurbaşkanlığına tebliğ edildi gereği yapılsın diye. Peki, gereği ne burada? Şu andaki Cumhurbaşkanlığı sarayının hukuki statüsü nedir bu kararlarla?

AHMET KAYA (Trabzon) – Kaçak.

LEVENT GÖK (Devamla) – Gecekonudur değerli arkadaşlarım, tam anlamıyla bir kaçak saraydır; gecekondu. Yasal kılıfı olmayan, yasal bir statüye dayanmayan bir saraydan yönetiliyoruz şu anda. Peki, Anayasa nerede, hukuk nerede, yargı nerede, bu kararların uygulanması nerede?

Değerli milletvekilleri, çok ciddi bir konuyu anlattığımı düşünüyorum. Şimdi, sözümde şuraya geliyorum Sayın Cumhurbaşkanının az önce bahsettiğim cümlelerini kurarak: "Bizim mahkeme kararlarımızı tanımayan biz de tanımıyoruz." diyen Sayın Cumhurbaşkanına "Bu kararı tanıyın." diye bir ihtaratta bulunmak istiyorum.(CHP sıralarından alkışlar) "Türk mahkemelerine saygı duyun." diyen Sayın Cumhurbaşkanına "Sayın Cumhurbaşkanım, siz yürütmenin başısınız, en başta sizin saygı duymanız gerek." diyerek bir çağrıda bulunuyorum.(CHP sıralarından alkışlar)

Peki, ne olacaktır? Bir gecekondu, bir kaçak saray, bu kaçak sarayda... Başka yerde vatandaş gecekondu yapsa tepesine devletin bütün organları çöker, suyunu keser, doğal gazını keser, elektriğini keser ve sonunda yüzlerce polis de yıkmaya gider.

Şu anda sarayın kaçaklığını Meclisteki arkadaşlarıma ifade ediyorum; lütfen, bunları da iletiniz, böyle ciddi bir konuda kaçaklığı tescil edilmiştir. Bu kaçak sarayda hâlen kaçak elektrik kullanılmaktadır, kaçak su kullanılmaktadır, kaçak doğal gaz kullanılmaktadır. Şimdi "Elektriği ödemiyorum." diyenlere...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Çözüm önerin nedir Sayın Gök? Çözüm önerinizi, onu söyleyin. Çözüm önerin ne?

LEVENT GÖK (Devamla) – "Elektriği ödemiyorum." diyenlere...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – "CHP gelince yıkacağız." de, onu söyle; anlayalım. Millete anlatın, millete anlatın bunu.

LEVENT GÖK (Devamla) – "Elektriği ödemiyorum." diyenlere deniliyor ki: "Elektriğini ödemezsen elektriğini keseriz."

Peki, "Kaçak elektrik kullananlara ne yapacaksınız?" soru burada, soru burada. (CHP sıralarından alkışlar) Elektrik kaçak, su kaçak, doğal gaz kaçak.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkanım, hukuki tespiti yok mu?

LEVENT GÖK (Devamla) – Ben hukuki yönünü anlatıyorum değerli arkadaşlarım.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkanım, yürütmeyi durdurma var, iptal yok ki.

LEVENT GÖK (Devamla) – Yapılacak çare şudur: Yapılacak çare hukuka uymaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız lütfen.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başkanım, yürütmeyi durdurma var, iptal henüz yok; devam ediyor.

LEVENT GÖK (Devamla) – Eğer devletin en üst tepesi hukuk kurallarına uymazsa... Yürütmeyi durdurma kararları da anında hüküm doğuran konulardır ve uygulanması gereken konulardır iptal kararları gibi, aksi yerine gelinceye kadar ama değerli arkadaşlarım, bu hukuk garabetini Türkiye kimseye anlatamaz.

Şimdi, yapılması gereken iş, hukuka uymaktır. Bir kere Cumhurbaşkanımızın "Ben bu kararı tanımıyorum." diyeceğini düşünmek dahi istemiyorum. Çünkü geçtiğimiz ay bütün dünyaya "Türk mahkemelerini tanıyın ve lütfen, ona saygı duyun." diyen bir Cumhurbaşkanına düşen görev, en başta kendisinin bu yargı kararına uymasındır, bu kararı tanımasıdır. Aksi hâlde, sarayın elektriğinin kesilmesi, doğal gazının kesilmesi, suyunun kesilmesi, gördüğümüz yıkılan gecekondu örnekleri saray için de geçerli olmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayalım.

LEVENT GÖK (Devamla) – Türkiye eğer bir hukuk devletiye ve Anayasa önünde herkes eşit ise bu mahkeme kararlarının uygulanması zorunluluğu karşısında kimse bir yere kımıldayamaz. Uygulanması gereken bir mahkeme kararını bütün kamuoyuyla paylaşıyorum ve Cumhurbaşkanlığı sarayının bir an önce boşaltılması -şu andaki konumuyla- olmazsa elektriğinin kesilmesi, olmazsa suyunun kesilmesi, olmazsa doğal gazının kesilmesi ve icra marifetiyle tahliyesi söz konusudur. Benim uyarım budur. (CHP sıralarından alkışlar) Şunu diyebilirsiniz: "Ben hukuk kurallarını tanımıyorum." diyebilirsiniz.

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırıkkale) – Kaçak saray.

LEVENT GÖK (Devamla) – O zaman değerli arkadaşlarım, o zaman hiçbir kimseye, dünyaya anlatacak sözünüz kalmaz. Bütün dünyadaki itibarlı hükümetler hukuka uyarak ayakta kalmıştır, benim de sizlere önerim budur.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Can.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, sadece tutanağa geçsin: Türkiye bir hukuk devletidir, dava derdesttir, devam etmektedir.

Arz ederim.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yürütmeyi durdurma, bir geriye işlem oluşturmaz Başkanım, mevcudu durdurur. "Mevcudu durdurur." diyor, bu kadar. Geriye işlem tesis edilmez yürütmeyi durdurma kararında. İptal davası falan...

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde söz talepleri karşılanmıştır.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talep eden, Kayseri Milletvekili Sayın Dursun Ataş.

Buyurun Sayın Ataş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan

uluslararası anlaşma üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, Türk tarihinin en önemli yazılı eserlerinden olan Göktürk Kitabeleri'nin sonunda Bilge Kağan "Türk Oğuz Beyleri, milletim; iştin, üstte mavi gök çökmedikçe, altta yağız yer delinmedikçe senin ilini ve töreni kim bozabilir? Ey Türk, titre ve kendine dön." diye buyurmuştur. Ancak, AKP iktidarında başta dış politika olmak üzere Türk töresi bozulmuş, özellikle dış politikada temayüller hiçe sayılmıştır.

Sayın milletvekilleri, AKP'nin yürüttüğü dış politika tamamen hayal kırıklığıdır. Türk tarihinin en kötü diplomasisini yürüten AKP, ülkemizi bütün komşularıyla sorunlu hâle getirmiş, sürekli U dönüşleri olan, istikrarsız ve kişisel dostluklara dayalı politikasının bedelini vatanında yükleyen bir dış politika izlemiştir. Geline nokta sözde soykırım açıklamasına tepki dahi veremediğimiz ABD, Türkiye'yi F-35 projesinden çıkardı. "Onun yerine F-16 verecekler." dediniz, o da yalan çıktı, ödediğimiz milyarlarca dolar bile boşa gitti. Libya'da sesimiz kesildi, Azerbaycan meselesinde masaya alınmadık, Doğu Akdeniz'de geri adımlar attık, Ukrayna-Rusya savaşı kapıda, Türkiye'nin ara buluculuğuna kimse güvenmiyor, kabul etmiyor, rabialı günler geride kaldı, Mısır'la diplomatik ilişkilere başladık.

Sayın milletvekilleri, Mısır'daki U dönüşü gibi, AKP iktidarının dış politikadaki U dönüşleri ilk değildir; daha önce Suriye'de de aynısını yaşadık. Erdoğan ve Esad, aileleriyle birlikte tatil yaparken, Bakanlar Kurulunu birlikte toplarken "kardeşim Esad" birden "katil Esad"e dönüştü. AKP'nin Suriye gerçeklerinden kopuk "yeni Osmanlılık" hayallerinin ve bu U dönüşlerinin bedelini milletimiz çok ağır ödemiştir. AKP'nin Suriye politikası yüzünden 5 milyondan fazla Suriyeli ülkemize getirilmiş, milletimizin 84 milyar dolar parası Suriyelilere harcanmış ve sınırimıza birçok terör örgütü yuvalanmıştır. Suriye'deki yangına körükle giden iktidar, bugün, Suriyelilerin ülkemizde yarattığı ekonomik ve sosyal sıkıntıların başsorumlusudur.

Sayın milletvekilleri, bahsettiğim gibi, AKP'nin dış politikadaki tutarsızlıkları ilk değildir. Mavi Marmara fiyaskosu daha dün gibi aklımızdadır. İktidar ve yandaşlarının inadı ve İsrail'in hukuk tanımayan pervasızlığı nedeniyle 10 Türk vatandaşı uluslararası sularda katledilmiştir. AKP iktidarı göz göre göre gelen facia sonrası 3 şart koşturmuş. AKP'nin şartlarına göre, İsrail özür dileyecekti, dilemedi; ölenlerin yakınlarına tazminat verilecekti, verilmedi, anlaşmaya göre sadece lütuf ödemesi yapıldı; Gazze'ye yönelik abluka kalkacaktı, abluka daha da ağırlaştı. Ancak zamanla AKP ile İsrail'in ilişkileri normale döndü, İsrail'le ekonomik ilişkiler daha da arttı, Filistin'i bombalayan jetlerin yakıtları bile Türkiye üzerinden gitti.

Seçim meydanlarında "one minute" naraları atan Erdoğan, daha sonra Mavi Marmara gemisini organize eden İHH'yi hedef göstererek "Gazze'ye giderken bana mı sordunuz?" dedi. İsrail, Kudüs'ü vururken meydanlarda göstermelik kınamanın arkasında Türkiye'nin İsrail'le olan ekonomik ve askerî anlaşmaları bugün aynen devam ediyor. Diğer taraftan Sayın Cumhurbaşkanı defalarca Gazze'yi ziyaret edeceğini söylemişti, aradan dokuz yıl geçti, Sayın Cumhurbaşkanı, Gazze'yi ziyaret edemedi ama biz İsrail'i sürekli ülkemize davet ediyoruz. Şimdi, İsrail Devlet Başkanının ülkemizi ziyaret etmesini bekliyoruz. Sormadan edemiyoruz: Ne değişti, "one minute"e ne oldu?

Değerli milletvekilleri, tarih 24 Kasım 2015; sınırlarımızı ihlal ettiği gerekçesiyle bir Rus uçağı Türk F-16'ları tarafından düşürüldü. Cumhurbaşkanı Erdoğan iki gün sonra CNN'e verdiği mülakatta Rus uçaklarının düşürülmesiyle ilgili olarak Rusya'dan özür dilemeyeceğini söyledi. Erdoğan "Özür dilemesi gereken bir taraf varsa bu biz değiliz, hava sahamızı ihlal edenler özür dilemeli." ifadelerini kullandı. Rusya Devlet Başkanı Putin ise "Sırtımızdan bıçaklandık, çok ciddi sonuçları olacak." dedi, özür ve tazminat istedi. Bunun üzerine Erdoğan "Özür dilemeyeceğiz, yine olsa yine yaparız." karşılığını verdi ve tarih 27 Haziran 2016, Erdoğan, düşürülen uçak için özür diledi. Sonuç olarak AKP yine dış politikada sert bir U dönüşü yaptı.

Sayın milletvekilleri, Alman bir gazetenin Türkiye temsilcisi Deniz Yücel, 27 Şubat 2017'de tutuklandı; terör örgütü propagandası yapmak, halkı kin ve düşmanlığa tahrikle suçlandı. Yücel'in Almanya'ya iadesi hakkındaki bir soruya Erdoğan "Hiçbir suretle olmayacak, ben bu makamda olduğum sürece asla, elimizde görüntüler, her şey var, bu tam bir ajan, terörist." ifadelerini kullandı. Almanya Başbakanı Merkel Yücel'in tahliyesini istedi, Merkel'in açıklamalarından birkaç gün sonra yurt dışı yasağı bile konmadan tahliye edildi. Tarih 16 Şubat 2018, Deniz Yücel özel bir uçakla Almanya'ya gitti.

Hemen aklımıza çok benzer bir AKP vakası daha geliyor, Rahip Brunson. Rahip Brunson ajanlıkla suçlanıyordu. Erdoğan "Bu fakir görevde olduğu sürece bu teröristi kimse alamaz." dedi. Ne tesadüftür ki ABD Başkanı Trump'ın bir "tweet"i sonrası Rahip Brunson'a ev hapsi kararı çıktı. Yetmedi, 26 Temmuz 2018'de ABD Başkan Yardımcısı çok sert bir açıklama yaptı: "Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Türk Hükûmeti, size bir mesajım var. ABD Başkanı adına konuşuyorum, Brunson'u derhâl serbest bırakın yoksa sonuçlarına katlanmaya hazır olun." dedi, dolar bir anda 7,28'e fırladı. Trump, 17 Ağustos'ta "Bu iş henüz bitmedi, insanlarımızı alıkoyamazlar." ifadesini kullandı. Tarih 12 Ekim 2018, Rahip Brunson tahliye edildi, oysa o fakir hâlâ o görevdeydi.

Değerli milletvekilleri, AKP'nin dış politikadaki hataları saymakla bitmez. Yine, kralları öldüğünde ulusal yas ilan ettiğiniz, krallarına devlet şeref madalyası verdiğiniz Suudi Arabistan. Önce Osmanlı eseri Ecyad Kalesi'ni yıktı, Türk mallarına ambargo koydu, sonra da Yunanistan'la ortak tatbikat yaptı, Türk okullarını yasakladı; bugün ise Suudi Arabistan'ı ziyareti yine gündemde.

Başka bir örnek ise kongrelere onur konuğu olarak çağırıp kafasından konfeti temizlediğiniz Barzani, Papa'nın ziyareti anısına tasarlanan pulda Türkiye'nin doğu ve güneydoğusunu sözde kürdistan sınırlarına dâhil etmiştir.

AKP'nin dış politikada U dönüşlerinin bir başka durağı ise Birleşik Arap Emirlikleri oldu. İktidar, önce çıkıp Birleşik Arap Emirlikleri'ni 15 Temmuzun finansörü, hain darbe girişiminin suç ortağı ilan etti. Ardından AKP'nin meşhur U dönüşü gerçekleşti. Birleşik Arap Emirlikleri'nden swap anlaşmasıyla para aldık, bu hafta Sayın Cumhurbaşkanı Birleşik Arap Emirlikleri'nde resmî ziyaretlerde bulundu. Yani iktidar, dün "15 Temmuzun finansörü" deyip havuz medyasına "Şerefsizler" diye manşet attırdığı Birleşik Arap Emirlikleri'yle bugün milyar dolarlık anlaşmalar yapıyor. İnsanın aklına geliyor; bugün dostunuz olan, tank palet fabrikasından yalılara, fabrikalardan boğazdaki arsalar, fındık bahçelerinden AVM'lere, Borsa İstanbul'dan otellere kadar pek çok şeyi sattığınız Katar yarın düşmanımız olursa ne olacak?

Sayın milletvekilleri, AKP, dış politikada Türkiye'yi oradan oraya savurmaktadır. Orta Doğu'da bizden habersiz yaprak kıvıldamaz iddiasından, Orta Doğu'da esen rüzgârdan nasıl korunacağız sürecine girildi. Orta Doğu'da AKP'nin hayalleri olan Tunus'ta El Nahda, Libya'da Geçici Konsey, Mısır'da Mursi, Gazze'de Meşal, Filistin'de Hamas, Suriye'de Esad'ın düşme ihtimali, hepsi yalan oldu. Emevi Camisi'nde namaz kılınamadı, Arap Baharı kışa döndü, AKP'nin politikası ülkemize milyarlarca dolara mal oldu. Ülkemizin kaybolan itibarı ise cabası oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

DURSUN ATAŞ (Devamla) – Sayın milletvekilleri, diğer bir önemli mesele Doğu Türkistan. Çin, soydaşımız ve dindaşımız olan Uygur Türklerine acımasız zulümler uygulamaktadır. Dilleri, dinleri, bütün özgürlükleri kısıtlanan Uygurların tek umudu Türkiye, dış politikada Doğu Türkistan'ı görmezden gelmektedir. Filistin'den Arakan'a ümmetin haklarının savunucusu olduğunu iddia eden partinin yönettiği bir ülkede, Müslüman Uygur Türklerinin toplama kamplarına kapatılması, sistematik işkencelere, tecavüzlere uğraması neredeyse haber bile olmamaktadır. AKP iktidarı Doğu Türkistan'ı, orada yaşanan zulmü görmezden gelmeye devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin güçlü bir dış politika birikimi vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN ATAŞ (Devamla) – Başkanım, müsaade eder misiniz.

BAŞKAN – Evet, selamlamayı da gelenek hâline dönüştürdük, hadi siz de selamlayın.

DURSUN ATAŞ (Devamla) – Peki.

Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün dış politikası, dış politikaya ilişkin öğütleri, çizdiği yol haritası bugün de hâlâ geçerlidir, uymak gerekir. Çünkü dış politika hata kaldırmayan bir alandır; ciddiyet ister, kişisel dostluklara dayalı dış politika değil, güçlü, millî, tutarlı ve istikrarlı bir politika izlenmelidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, bundan sonraki birleşimlerde kürsüdeki hatibe selamlama için ek süre vermeyeceğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birleşimin başından beri bu hakkı kullandırımdı. Hak değil aslında, öyle bir şey kullandırımdı için, selamlamayı bugüne özel, bitene kadar kullandıracağım, bilginiz olsun ama asla bir dahaki birleşimde böyle bir olay olmayacak, şimdiden bilginiz olsun. Çünkü her ilave ettiğimizde bir sonrasının talebi geliyor, bilginiz olsun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Erkeklerle birse, kadınlara artı bir olmalı Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ya, o ayrı bir konu. Pozitif ayrımcılık yapıyoruz zamanı gelince ama bu gelenek hâline dönüşmesin veya bir hak hâline dönüşmesin.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 76) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden Kayseri Milletvekili Sayın İsmail Özdemir.

Buyurun Sayın Özdemir. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemiz ve Moldova Cumhuriyeti arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, geride bıraktığımız haftalarda Genel Kurulumuz tarafından kabul edilen Şuşa Beyannamesi'yle Türkiye Cumhuriyeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti arasında ilişkilerin daha da güçlendirilmesi ve derinleşmesine yönelik önemli bir dönem başlamıştır. Beyannamenin, 9 Şubat 1994 tarihli Türkiye Cumhuriyeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Dostluğun ve Çok Yönlü İşbirliğinin Geliştirilmesine İlişkin Antlaşma, Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında İşbirliği ve Karşılıklı Yardımlaşma Protokolü ve 16 Ağustos 2010 tarihinde imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Karşılıklı Yardım Antlaşması'na dayanılarak hazırlanmış anlaşılmalıdır. Bunun yanında, 13 Ekim 1921 tarihli Kars Antlaşması'na sadık olduğuna vurgu yapılması ise son derece hassas dinamiklere bağlı olan Kafkasya'nın huzur, barış ve güvenliğine verilen önemi işaret etmiştir.

Dünya siyasi tarihi boyunca küresel ticaret, göç ve güvenlik konularında öne çıkan Kafkasya bölgesinin, 21'inci yüzyıla birlikte sonraki dönemler için barış iklimini yansıtabilmesi adına geçmişten gelen tecrübelerin korunması büyük önemi haizdir. Bölge devletleri arasındaki ilişkilerin normale dönüştürülmesi ve uzun vadeli barışın tesisi yönündeki çalışmaların da esas olduğuna beyannameye değinilmesi müşterek niyeti ortaya koymuştur. Ayrıca, taraflardan herhangi birinin bağımsızlığına, egemenliğine, toprak bütünlüğüne, uluslararası düzeyde tanınmış sınırlarının dokunulmazlığına veya güvenliğine karşı üçüncü bir kesimin tehdit ve saldırı gerçekleştirmesi hâlinde birbirlerine yardım sağlanacağına ilanı “tek millet iki devlet” anlayışının kapsamının artık çok daha ileri bir seviyeye eriştiğine işaret etmektedir. Bu durum memnuniyet verici bir gelişmedir. Kafkasya bölgesindeki Türk mevcudiyeti şimdiye kadar hakkı yenen, zulme uğrayan ve mağdur edilen tarafken bahse konu olan karşılıklı dayanışmanın ne derecede büyük bir anlama sahip olduğu iyi anlaşılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Azerbaycan'la olan stratejik iş birliğimiz bölgesel düzeyde kalmayıp giderek küresel bir boyut kazanan potansiyele sahiptir. 2 ülkenin iş birliğinin gelişmesi Kafkasya bölgesindeki kalıcı barışın sağlanmasında önemli sonuçlar doğurmuştur. Buna ilave olarak, ülkemiz tarafından ilan edilen “3+3” formatındaki bölgesel ilişkilerin geliştirilmesi teklifinin yine bölge ülkeleri tarafından olumlu karşılanması, bir başka değere sahip meseledir. Ermenistan'ın Azerbaycan'la vardığı anlaşma ve akabinde ilişkilerin normalleştirilmesine yönelik sergilenen iradede sonra ülkemizin de Ermenistan'la müzakerelere başlaması, kalıcı barışın tesisi konusunda bölge ülkelerinin niyet ve irade sahibi olduğunu göstermektedir. Kafkasya dışından oluşturulan yapılanmalarla bölge ülkeleri arasında kalıcı husumet ve aşılabilir sorunlar yaratmak isteyen çevrelerin hesapları bu yüzden şimdilik boşa çıkarılmıştır. Ancak hâlâ önümüzde katedilmesi gereken uzun ve meşakkatli bir yol vardır. Dolayısıyla, bölge ülkelerinin samimiyetle barışın tesisi konusundaki kararlılıklarını sürdürmelerinin kendi lehine olduklarını anlamaları gerekir. Aksi takdirde, bu bölgede yaşamayan sözde temsilcilerin diğer başkanlarda kurdukları yapılanmalar üzerinden tuzu kuru günler geçirmesinin ceremesini gerçekte mensubu olduğunu iddia ettikleri ülkeler çekecektir. Ermenistan'ın, bu anlamda kendi huzur, refah ve kalkınması için malum diasporanın güdümünden kurtulmasının ne derecede değerli olduğunu görmesi kendi yararlarına olacaktır.

İlk etabı Moskova'da gerçekleştirilen, Türkiye ve Ermenistan tarafından tayin edilen özel temsilcilerin buluşmalarında herhangi bir ön şart sunulmamış olması bu sebeple olumlu olarak karşılanmıştır. Bundan sonraki aşamalarda karşılıklı güven artırıcı adımların atılması beklenmektedir. Nitekim, iki ülke arasındaki uçuşların başlamış olması, ilişkilerin pozitif yönde ilerleyişinin bir işaretidir. Türk milleti zengin ve engin bir kültürle, insanı yaşatma merkezli anlayışa sahip; saygılı, nezaketli ve adil bir karakterdedir; olmayan iddialar, asılsız suçlamalarla hedef alınmamız, tarihin ve bugünün hakikatlerine elbette aykırıdır. Dahası, bu mesnetsiz suçlamalar asla ama asla netice vermeyecek uğraşlarla muhataplarına ağır kayıplar sunmaktan başkaca bir işe de yaramayacaktır. Bu anlamdaki haklılığımız ve kararlılığımız elbette ki katidir. Ermenistan tarafı bu gerçeği kabul ettiği gün, kendi adına bölgedeki varlığını sürdürebileceği ve refah seviyesinin artmasını sağlayacağı kalıcı bir barışa varan neticelerle yüzleşebilecektir. Temennimiz, Azerbaycan'ın toprak bütünlüğüne saygı gösterilmesi, saldırgan tutumlardan vazgeçilmesi ve bize karşı yöneltilen asılsız isnatların taraflara katkı sağlamayacağını görülmesi, anlaşılması ve kabul edilmesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, 21'inci yüzyıl şartlarında inandığı değerler uğruna millî çıkarlarını korumak, bağımsızlığını muhafaza etmek, istikrarını sağlamlaştırmak ve dünyanın geri kalanına da daha adil bir nizamın

gelmesini sağlamak üzere yol almaktadır. Azerbaycan ve Türk dünyası ülkeleri, bu kutlu mücadeledeki yol ve kader arkadaşlarımızdır. Karabağ'da elde edilen zafer bu yolu açmış, Türk dünyası ülkelerinin birlik ve beraberliği pekişmiştir. Birbirini takip eden hızlı silsileler yoluyla Karabağ Zaferi sonrasında Türk dünyası ülkeleri arasında kara ve deniz sınırlarıyla ilgili anlaşmazlıkların çözümü aynı kapsamda memnuniyet verici bir başlangıç olarak yorumlanmalıdır.

Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyinin artık "Türk Devletleri Teşkilatı" adıyla anılacak olması, aynı amaç için verilen eşsiz kıymetini haiz çabaların varlığını işaret etmektedir. Bu düsturla, Türk Devletleri Teşkilatının "Türk Dünyası 2040 Vizyonu" adıyla ortak hedef belirleyerek çalışmalarını hızlandırması tarihteki değere sahiptir. Dikkat edilirse, dünya genelinde çok katımlı ülkeler arasındaki yapılanmalar; temsil, idare, ortak eylem ve birliklilik gibi farklı sahalarda derin fikir ayrılığı hatta çözümler yaşarken Türk dünyası ülkeleri bir araya gelerek yeni bir vizyonu ortaya koymayı başarmıştır. Elbette bu yolda yapılacak kapsamı son derece geniş alandaki faaliyetler mevcuttur. Karşılıklı ticaret hacminin geliştirilmesi maksadıyla, ürünlerin serbest dolaşımı başta olmak üzere ortak üretim, ortak pazar girişimleri gibi hususların ön plana çıktığı malumdur.

Diğer yandan, savunma sanayisi alanındaki iş birliğinin askerî imkân ve kabiliyetlere katkı sağlayarak tüm Türk dünyası ülkelerinin menfaatine olacak ve caydırıcılık yönündeki potansiyellerini artıracak nitelikte olması lazımdır. Kazakistan'ın yaşadığı ve ülkenin istikrarını tehdit eden gelişmelerden de tecrübe ettiğimiz üzere, ihtiyaç hâlinde Türk dünyası ülkelerinin birbirlerine savunma ve güvenlik alanlarında destek olabilecek yasal altyapının hazır olmasının zorunluluğu ortadadır. Bunun yanı sıra küresel enerji güvenliğinin risk altında olduğu, enerji fiyatlarındaki istikrarsızlığın giderek arttığı ve her iki durumun da bazı bölgelerdeki gerginliklerden kaynaklandığı malumumuzdur. Bu durumda "Güney Gaz Koridoru" olarak isimlendirilen ve kaynağı Türk dünyası ülkelerinden oluşan, ülkemiz üzerinden geçerek Avrupa'ya ulaşan hattın önemi giderek artmaktadır. Azerbaycan'la aramızdaki gaz hattı TANAP'a ilave kaynakların eklenmesiyle birlikte şüphe yok ki Türk dünyasının önünde daha pozitif bir iklim vasat bulabilecektir. Böylelikle küresel istikrar ve güvenliğin kaynağı pek tabii Türk dünyası ülkelerinin istikrarına, güvenliğine ve refahına bağlı olacaktır. Zengezur Koridoru'nun taşıdığı büyük anlam kendisini burada göstermektedir. Bahsettiğimiz bu konuların tümü var olan yalınlığıyla karşımızda duran önemli bir fırsattır ve günden güne gelişen koşullar bu fırsatın somut neticelerini almaya hepimizi biraz daha yakınlıktır. Ayrıca, Birleşmiş Milletler dâhil olmak üzere çoklu yapılarda Türk dünyası ülkelerinin ortak hareket edebilmelerinin tesisiyle her birimizin etkinliğinin artacağı, sesimizin daha gür çıkabileceği olanaklar da beraberinde gelebilecektir. Dünyanın daha adil bir nizamla kavuşabilmesi için tarih Türk milletine yeniden büyük bir sorumluluk, fırsat ve imkân tanımaktadır. İnşallah bu çabalar hedefine ulaşacak, insana insanca bir yaşam Türk dünyasının birliğinden geçecektir. Bu meselelerinin tamamına Şuşa Beyannamesi'nin önemli bir temel vazifesi teşkil ettiğini görüyoruz. Uluslararası konularda ikili iş birliğinin dayanışma ruhuyla ele alınarak karşılıklı desteklerin sunulmasının taahhüt edilmesi, Güney Gaz Koridoru'nun etkin biçimde kullanılması, uluslararası ulaştırma koridorlarının potansiyelinin daha da geliştirilmesi ve ortak bir Türk diasporasının kurularak genel sorunlar karşısında birlikte hareket edilip devamı dayanışmanın sergilenmesi karara bağlanmıştır. Temennimiz, bu olumlu gelişmelerin sürmesi ve daha ileri bir noktaya, daha ileri bir seviyeye ulaşmasıdır.

Bu vesileyle, ilgili anlaşmaların tamamına olumlu yönde oy kullanacağımızı belirterek Gazi Meclisimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz İsmail Bey, süreyi çok düzgün kullandığınız için.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Muş Milletvekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun Sayın Koçyiğit. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, ekranları başında bizleri izleyen değerli halklarımız; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Tabii, uluslararası sözleşmeleri konuşuyoruz ama uluslararası sözleşmelerin mahiyetine geçmeden önce AKP'nin genelde dış ilişkileri yürütme biçimine dair birkaç kelam etmek zorunluluk. Şimdi, Türkiye'nin her geçen gün erozyona uğrayan bir dış politikası var. Dış politikayı bir kurumsal akıldan, bir devletin dış politikasından ziyade, AKP'nin dış ilişkiler komisyonu gibi yürüttüğünü çok iyi biliyoruz. Daha ziyade, AKP Genel Başkanının direktifleri doğrultusunda, AKP'nin güncel ihtiyaçları doğrultusunda ilişkiler bozuluyor, ilişkiler düzenleniyor, işte dün "kardeşim Esad" denilen birdenbire "Esad" oluyor, birdenbire Sisi'yle köprüler atılıyor, Mursi tutuluyor, vesaire vesaire. Yani velhasılkelam tamamen ideolojik saiklerle, bir partinin ihtiyaçları doğrultusunda, partinin güncel siyasetine odaklı olarak, özellikle de iç politikaya tahvil edilmek üzere, iç politikayı dizayn etmek üzere bir dış siyaset yürüttüğünüzü açık ve net bir şekilde ifade edelim.

Şimdi, konjonktür de bunun için uygundu. Biliyorsunuz, ABD 2003 yılında Irak'a müdahale etti, büyük bir hezimete uğradı, geri çekilmek zorunda kaldı, birçok sorun yaşadı ve en nihayetinde bir hegemonya kaybı yaşadı. Sonra 2011 yılında halkların demokrasi istemi ve demokrasi talebiyle ortaya çıkmaları, "Arap Baharı" denilen süreç ve bu süreçte Rusya'nın uygun bir ortam bularak güneye inmesiyle, aslında Türkiye, daha doğrusu AKP iktidarı, deyim yerindeyse bir taşla birden kuş vurmanın imkânına sahip olmuş oldu. Özellikle, Rusya ile ABD arasındaki tarihsel çelişkiyi kullanan, tarihsel çelişkiyi kendisi için bir fırsat olarak gören anlayış, en nihayetinde günün sonunda aslında şunu hedefliyordu: Kürtler kazanım elde etmesin. Evet, kâh Rusya'ya yanaşırken, kâh ABD'ye yanaşırken, kâh NATO parçası, NATO'nun bir üyesi olduğunu ifade edip, kâh "NATO'ya muhtaç değiliz, bizi niye NATO'yla sınırlandırıyorsunuz." diye ahkâm keserken, en nihayetinde temel motivasyonu Kürtlerin kazanımlarını engellemek, güneydeki olası statüyü, kuzey Suriye'deki olası statüyü engellemek ve tabii ki aslında, Türkiye'deki Kürtlerin kazanımlarını, demokratik siyasetteki kazanımlarını geriiletme üzerine bir pozisyon aldığını çok iyi biliyoruz. Bu çelişkileri kullanma meselesi sürekli gelip Kürtlere takıldığı için, işte, günün sonunda Kürtlerin kaybetmesi için tavizler, Kürtlerin kaybetmesi için yanlış ve yanılgılı pozisyonlar da alınmıştı ki biz, bunu, en özet şekliyle, aslında İŞİD Kobani'ye saldırdığında gördük. Ama sadece orada değil, bakın, 20 Ocak tarihinde İŞİD Haseke'deki Sina Cezaevinde bir isyan başlatıldı, kurtulmak istedi, orayı bombaladı, birçok elemanı silahlandı, bir saldırı başlattı; eş zamanlı Kobani'den Haseke'ye desteğe giden güçler Türkiye'nin SİHA'ları tarafından bombalandı. Birkaç gün, on gün süren operasyon sonucunda kuzeydoğu Suriye yönetimi açıklama yaptı "Biz İŞİD'i denetim altına aldık, hiçbirisi kaçmadı." diye. Türkiye 1 Şubat'ta Şengal'e, Mahmur'a ve Derik'e operasyon yaptı.

Şimdi soruyoruz: Ne oluyor, ne oluyor? İŞİD'in Şengal'de yarım bıraktığını AKP Hükûmeti tamamlamak mı istiyor? 74 defa fermana maruz kalmış, gün doğduğunda ellerini açıp güneşe dönen, önce bütün dünya insanlığı için dua edip sonra kendi ailesi ve kavmi için dua eden Ezidi halkından ne istiyorsunuz? Bunca zaman silahlanmamış, bunca zaman silahı, şiddeti reddetmiş, bundan dolayı kırım, soykırıma uğramış Şengal halkından ne istiyorsunuz? Sizi tatmin etmedi mi, 5 bin Ezidi kadının köleleştirilmesi, pazarlarda satılması, küçücük yaşta tecavüze uğraması, istemediği çocukları doğurması yetmedi mi? İnsanların, ailelerinin gözünün önünde, 21'inci yüzyılda diri diri katledilmesi size yetmedi mi değerli arkadaşlar? Ne bekliyorsunuz? Ne olmasını bekliyorsunuz? Gidip çocukların, kadınların, sivil yerleşim yerlerinin başına bombalar yağıdırıyorsunuz ama 2 kilometre güneyde İŞİD'liler cirit atıyor, en üst düzeydeki liderlerine Amerika operasyon yapıyor, üstelik operasyonu bir NATO müttefiki olan Türkiye'ye söylemiyor ama bakın, Hükûmetin çıtı çıkmıyor.

Sadece bu değil, sadece bu değil; bunların her birini üst üste koyduğumuzda, yine son dönemde İŞİD'lilerin ailelerine dönük yargılamaları, nasıl bir ayda, iki ayda serbest bırakıldıklarını, "Etkin pişmanlıktan yararlanıyoruz." adı altında nasıl arka

kapıdan salındıklarını da çok iyi biliyoruz. Ama sadece onları bilmiyoruz, Ankara Gar katliamının, Suruç katliamının davalarında mahkeme heyetlerinin müştekileri nasıl azarladığını, müştekilere nasıl yaklaştığını ama bu sırada, olayın faili olan IŞİD canilerine nasıl müsamaha gösterdiğini de çok iyi biliyoruz. O zaman soruyoruz: Nedir bu? Açıklayın. Yüzyıldır Kürtlere özel bir yargı rejimi uyguluyorsunuz, yüzyıldır; istiklâl mahkemelerinden başladı, devlet güvenlik mahkemeleriyle devam etti, özel yetkili mahkemeler arkasından geldi, sonra sulh ceza mahkemeleri ve hâlâ sizin bu özel yargı rejiminiz Kürtlerin başında Demokles'in kılıcı gibi sallanıyor. Sadece yargıda bir özel rejim uygulamadınız, siyasette de özel bir rejim uyguladınız. Sırf Kürtler Parlamente'ye girmesin diye yüzde 10 barajını getirdiniz, Aleviler temsil edilmesin diye yüzde 10 barajını getirdiniz. Sonra Aleviler, Kürtler, Ermeniler, diğer bütün halklar birleşip Halkların Demokratik Partisini kurduğunda, eşit, özgür bir yaşam tahayyülünü Meclis sıralarına getirdiğinde ne yaptınız? Bu sefer de "Bu oyunu oynamam." dediniz, kendi koyduğunuz yasaları yeniden ihlal ettiniz ve bu sefer, sonucunu beğenmediğiniz seçimi sopalarla yeniden yaptırdınız ve sonra da dönüp buna "halkın iradesi" dediniz. Bu mudur halkın iradesi? Halkın iradesi nerede? Nerede Selçuk Mızraklı? Selahattin Demirtaş nerede? Figen Yüksekdağ nerede? Gültan Kışanak nerede? Aysel Tuğluk nerede? Hepsi cezaevinde. Hani halkın iradesi? O zaman söyleyin, açık ve net, çıkın söyleyin "Kimliğinde 'Diyarbakır' yazanlar, 'Muş' yazanlar, 'Dersim' yazanlar, 'Ağrı' yazanlar, 'Siirt' yazanlar, 'Van' yazanlar, 'Hakkâri' yazanlar; biz bunların seçme ve seçilme hakkını askıya aldık, geçersizdir." deyin, biz de bilelim. Hani, özel bir rejimle yönetiyorsunuz ya, biz de hakkımızı bilelim en azından.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Saçmalıyorsun, saçmalıyorsun!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Sadece özel yargı rejimiyle yönetmiyorsunuz. Bakın, siz, özel idari sistemle de yönettiniz; şark ıslahat planları, umumi müfettişlikler, OHAL uygulamaları, bunların hepsi neydi? Bunların hepsi Kürt sorununu görmezden gelen, Kürt sorununu halı altına süpüren anlayışın sonuçlarıydı. Ama bugün, 21'inci yüzyıl, bütün dünya aya çıkmış, şimdi biz aya çıksak, Kürtler bir uydu yapsa aya çıksa, AKP oraya da müdahale edecek. Olur da orada bir çadır kurarız, olur da orada başımızı sokacak bir evimiz olur diye siz buradan kıyameti koparacaksınız. Allah bilir, hangi Marslıyla ittifak yapacaksınız da bizi aydan indirmeye çalışacaksınız; anlayışınız, bakış açınız bu.

Diğer bir mesele, sadece Kürtleri değil, Alevileri de eşit yurttaş görmüyorsunuz. Ya, arkadaşlar, siz niye Aleviliği tarif ediyorsunuz? Siz Aleviliği ya da başka bir inancı tarif etme hakkını, hukukunu kendinizde nasıl görüyorsunuz? Sizin kaymakamınız bir kutsal mekâna gidip silahlarıyla nasıl poz verir ya, nasıl verir, nasıl verir? Bugün cami neyse cemevi de odur, sinagog neyse cemevi de odur, havra neyse cemevi de odur, kilise neyse cemevi de odur ve Alevilerin ibadethanesidir. Orada nasıl ibadet edeceğini, hizmetini nasıl yürüteceğini size de sizin kaymakamınıza da sizin valinize de sormak zorunda değil. Bir kere olsun mütevazılık yapın, bir kere olsun deyin ki: "Ya haddimizi aştık, özür dileriz Alevi toplumundan. Biz kimiz ki bir halkı, bir inancı tanımlamaya çalışıyoruz?" Yetmiyor, uzun namlulu silahlarla kapısına dayanıyorsunuz ya! Elektrik faturasını ticarethane diye gönderiyorsunuz. Avrupa'da, Almanya'da Aleviler inançsal protokolle karşılanıyorlar, biliyor musunuz? Bütün cemevleri, mezarlıkları resmî statüde; inançlarına göre eğitim alabiliyorlar. Burası? Burası Aleviliğin öz yurdu, 20-25 milyon Alevi yaşıyor bu ülkede Kürt'üyle, Türk'üyle, Alevi'siyle, Tahtacı'sıyla, Çepni'siyle; niye bu Meclis üzerine düşeni yapmıyor? Niye sabah akşam, bu toplumun hayrına olmayan, bu toplumun yararına olmayan yasalar getiriyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Aleviler kardeşimiz, size rağmen bu kardeşliğe devam edeceğiz biz.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Bir gün de gelin, deyin ki: "Ya, yüzyıldır bu Alevilere haksızlık ediyoruz; ibadethanelerine el koyduk, dergâhlarına el koyduk, inanç önderlerinin yetişmesini engelledik, pirlarını, rayberlerini tutukladık. Ya, biz bu inancı tanıyalım, bu inanç bu toprakların inancı, bu ülkenin inancı, bu coğrafyanın inancı; başka bir yerden gelmedi ki!" Size sorarak mı var olacak? Siz "Var olun." dedikçe mi var olacak? Bin yıllardır yaşamış, bin yıllardır baskı görmüş, kurşunlanmış, kılıçtan geçmiş ama yaşamış ve yaşatılmış. Siz sanıyor musunuz ki Çorumlar, Sivaslar, Maraşlar, Gaziler oldu diye Aleviler inancından vazgeçecekler? Siz sanıyor musunuz ki siz Şengal'i bombaladınız, Mahmur'u bombaladınız diye Kürtler Kürtlüğünden vazgeçecekler? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Koçyiğit, selamlayalım lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Siz sanıyor musunuz ki Selçuk Mızraklı'yı tutukladığınız için, Selahattin Demirtaş'ı tutukladığınız için, Gültan Kışanak'ı tutukladığınız için Kürtler Kürtlüğünden vazgeçecekler? Ben size söyleyeyim: Bakın, ben Dersim'de doğdum...

O el işaretinizi indirin! Herkes gibi biz de vekiliz, biz de buraya halkın iradesiyle, seçilmiş oylarla geldik; bu üstenci tavrınızı bırakın, siz burada hangi hakka sahipseniz biz de o hakka sahibiz ve biz bu ülkenin sorunlarını dile getiriyoruz.

SABRİ ÖZTÜRK (Giresun) – Biraz birleştirici olun, hep sınır uçlarıyla oynuyorsunuz, hep ayrıştırıyorsunuz. Kardeşliği ön plana çıkarın, birlik beraberliği ön plana çıkarın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Kim ayrıştırıyor biliyor musunuz Sayın Vekil?

BAŞKAN – Sayın Koçyiğit, Genel Kurula...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Kaymakam ayrıştırıyor, vali ayrıştırıyor, ayrımcılık yapanlar ayrıştırıyor, cemevinin kapısına silahla gidenler ayrıştırıyor, silahla.

BAŞKAN – Sayın Koçyiğit, teşekkür ediyoruz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Turan, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in 76 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, konuşmacının hitabını inanin çok büyük bir üzüntüyle takip ettik. Artık kızmaktan başka acınası bir hâl olduğunu görüyorum. İfadelerin seçildiğini biliyorum, ellerine verilen metin var, aynı iddialar, aynı ithamlar, ağır ifadeler; bunları külliyen reddediyoruz. Örneğin "Kürtleri bombalayan devlet" "Kürtleri bombalayan siz" tarzı ifadeler ne kadar izansız, insafsız yaklaşımlar. 85 milyon kardeşliğini yirmi yıldan beri haykıran bir ekibiz "Kardeşlerimizin dertleri bizim derdimiz." diyen bir ekibiz. Kürtlere TRT Kurdî'den başlayın da üniversitelerde, benzer çalışmalarda ne haklar verildiğini tüm toplum bilir. Hatta daha ötesi, Kürtçe siyasi propaganda imkânını getiren biziz. O yüzden, 85 milyonu kardeş bilen böyle bir ekibe bu kadar ağır ithamların insaftan ari olduğunu düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ayrıca, tekraren söylüyorum, bu memleketin Alevi-Sünni meselesi gibi bir meselesi yoktur. Bu memleketin insan hakları meselesi varsa çözecek olan biziz. Büyük adımlar attık, Alevi Enstitüsü başta olmak üzere çok mesafe aldık. Eksiğimiz varsa yine biz tamamlarız ancak bunu aziz kürsüden itham ederek, hakaret ederek ifade etmenin ne Alevilere ne Kürtlere ne Türklere ne Sünnilere faydası olmadığı kanaatindeyim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül.

34.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in 76 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Şimdi, tabii, görüşmelerin, konuşmaların sonuna geldiğimiz bir aşamada... Gerginlik seviyesi bu kadar yüksek bir konuşmayla işlerin sonuna geldik. Şunu söyleyeyim: Sayın Bülent Turan'ın ifade ettiği hususlara bizler de katılıyoruz ama Türk ordusu -yani bunu iftiharla söyleyebiliriz, bu, belgelerle de sabittir- sivil hassasiyetini dünyada yaptığı bütün operasyonlarda, bütün faaliyetlerde -ki bunlar bizzat meşru müdafaa hakkından kaynaklanan operasyonlardır- en üst seviyede gösteren bir ordudur; biz kendi ordumuzla gurur duyuyoruz. Allah'a şükürler olsun ki bir sivil katliamıyla, böyle ithamlarla biz karşı karşıya değiliz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Buradaki sıkıntıların temeli, tabii, terör yuvası olarak bildiğimiz Kandil'den sonra ikinci bir Kandil olarak mamur edilmeye çalışılan, inşa edilmeye çalışılan o Sincar bölgesindeki terör yuvalarına, diğer bölgelerdeki terör faaliyetlerine "Türk ordusu tarafından gelinemez, bu derine kadar inilemez." denilen yerlere inildiği için bu kadar büyük bir rahatsızlığın olduğunu görüyoruz. Yoksa, Türk ordusu dünya da çok iyi bilmektedir ki bu konularda rüşünü ispat etmiş; her operasyonunda önce sivilleri korumak ve sivillere zarar vermemek üzerine planlarını, programlarını yapan ve bunu uygulayan bir ordudur. Bu rahatsızlıkların sebebini biz çok iyi anlıyoruz.

Teşekkür ederim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Koçyiğit...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sataşmadık Başkanım.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sataşmadım ben, bir şey demedim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, tutanaklara geçirelim en azından...

BAŞKAN – Hayır, niçin, tutanaklara ne geçireceksiniz? Niye geçireceksiniz?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Evet, şundan: Bizim rahatsızlığımız tam da sivil yerleşim yerlerinin bombalanmasıdır.

BAŞKAN – Onu söylediniz kürsüden.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Tamam, tekrar düzeltme ihtiyacı var çünkü söylendi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – 5 defa daha söyle, 10 defa daha söylerim.

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Sataşma varsa ona göre söz verin Başkanım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Terörle ilgili bir mesele değildir; Şengal bir sivil yerleşim yeridir, Mahmur bir sivil yerleşim yeridir.

BAŞKAN – Tamam, Sayın Koçyiğit, teşekkür ediyorum.

ARZU ERDEM (İstanbul) – 20 defa aynı şeyi anlattın zaten, yeter ya!

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 76) (Devam)

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın ve bugün yapılacak diğer açık oylamaların elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını, oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum. Bu açıklama, bugün yapılacak diğer açık oylamalar için de geçerli olacaktır.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucu:

"Kullanılan oy sayısı :259
Kabul :259 (x)

Kâtip Üye
İshak Gazel
Kütahya

Kâtip Üye
Mustafa Açıkgöz
Nevşehir"

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

2'nci sırada yer alan Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Karayolları İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesi, Karayolu

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşması ve Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşmasına Ek Karayolu Yatay İşaretleme Protokolüne Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Karayolları İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesi, Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşması ve Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşmasına Ek Karayolu Yatay İşaretleme Protokolüne Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3178) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 273) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon raporu 273 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

KARAYOLU İŞARETLERİ VE SİNYALLERİ SÖZLEŞMESİ, KARAYOLU İŞARETLERİ VE SİNYALLERİ SÖZLEŞMESİNE EK AVRUPA ANLAŞMASI VE KARAYOLU İŞARETLERİ VE SİNYALLERİ SÖZLEŞMESİNE EK AVRUPA ANLAŞMASINA EK KARAYOLU YATAY İŞARETLEME PROTOKOLÜNE KATILMAMIZIN UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 8 Kasım 1968 tarihinde Viyana'da imzaya açılan “Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesi”, 1 Mayıs 1971 tarihinde Cenevre’de imzaya açılan “Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşması” ve 1 Mart 1973 tarihinde Cenevre’de imzalanan “Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşmasına Ek Karayolu Yatay İşaretleme Protokolü”ne beyan ve çekincelerle katılmamız uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde söz isteyen yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde söz isteyen yok.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde söz isteyen yok.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Oylama için bir dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 273 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı	:272
Kabul	:272 (x)

Kâtip Üye
İshak Gazel
Kütahya

Kâtip Üye
Mustafa Açıkgöz
Nevşehir ”

Teklif, kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

3'üncü sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İsviçre Federal Konseyi Arasında Diplomatik Misyon, Konsolosluk ve Daimi Temsilcilik Mensuplarının Refakatçilerine İlişkin Kazanç Getirici Faaliyetler Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İsviçre Federal Konseyi Arasında Diplomatik Misyon, Konsolosluk ve Daimi Temsilcilik Mensuplarının Refakatçilerine İlişkin Kazanç Getirici Faaliyetler Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2223) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 125) (xx)

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 125 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen yok.

Maddelerine geçilmesine oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE İSVİÇRE FEDERAL KONSEYİ ARASINDA DİPLOMATİK MİSYON, KONSOLOSLUK VE DAİMİ TEMSİLCİLİK MENSUPLARININ REFAKATÇİLERİNE İLİŞKİN KAZANÇ GETİRİCİ FAALİYETLER HAKKINDA ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 22 Mart 2019 tarihinde Ankara'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İsviçre Federal Konseyi Arasında Diplomatik Misyon, Konsolosluk ve Daimi Temsilcilik Mensuplarının Refakatçilerine İlişkin Kazanç Getirici Faaliyetler Hakkında Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

(x) 273 S. Sayılı Basmayazı tutanağına eklidir.

(X) Açık oylama kesin sonuçlarını göstere tablo tutanağına eklidir.

(xx) 125 S. Sayılı Basmayazı tutanağına eklidir.

ilgili. MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, 3'üncü maddede, burada bir dakika söz istiyorum sizden 3'üncü maddeyle

BAŞKAN – Pardon...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 3'üncü maddeyle ilgili bir söz talebim var burada efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İşlem bitmedi Sayın Başkan.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 3'üncü maddeyle ilgili Başkanım, şu çok önemli bir şey...

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, hepsinde yapılan hata şu: Yürürlük maddesinde “Cumhurbaşkanı yürütür.” diyor, bu yanlış bir deyim. “Cumhurbaşkanı uygular.” denilmesi lazım Başkanım.

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama yanlış.

BAŞKAN – Mahmut Bey, oylama işlemini başlatıyorum.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Oylama için bir dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 125 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı :282

Kabul :281

Çekimser :1 (X)

Kâtip Üye
İshak Gazel
Kütahya

Kâtip Üye
Mustafa Açıkgöz
Nevşehir

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Sayın milletvekilleri, 4'üncü sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

4.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 194)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

5'inci sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

5.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2058) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 290)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

6'ncı sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

6.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 291)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

7'nci sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

7.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 190)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

8'inci sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

8.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 172)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

(X) Açık oylama kesin sonuçlarını göstere tablo tutanağa eklidir.

Ertelenmiştir.

9'uncu sırada yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

9.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 98)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

10'uncu sırada yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

10.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1455) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 205) ^(x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde, gördüğünüz gibi.

Komisyon Raporu 205 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Komisyon hileli iş yapıyor. Komisyon sabahtan beri burada Başkanım.

BAŞKAN – Teklifin üzerinde söz isteyen yok.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ZİMBABVE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA TİCARET VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 10 Ekim 2018 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 3'üncü madde üzerinde söz istiyorum, konuşmak istiyorum.

BAŞKAN - 3'üncü maddeyi okutuyorum Mahmut Bey.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, söz istiyoruz ya!

BAŞKAN - Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Buyurun Mahmut Bey.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ya, Sayın Başkan, işlem bitmedi daha, bitsin ondan sonra...

BAŞKAN – Şimdi 3'üncü maddeyle ilgili bir görüşü varmış, ondan sonra...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Yani görüştüğümüz bu uluslararası sözleşmelerle ilgili 3'üncü maddelerde şu deniliyor: "Bu Kanun hükümlerini - yürürlüğe ilgil maddeyi- Cumhurbaşkanı yürütür." ibaresi var. Bu ibare, hukuk tekniği açısından doğru bir ibare değil.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Mahmut Tanal mı yürütecek?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani burada "Cumhurbaşkanı uygular." denilmesi lazım.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – "Mahmut Tanal yürütür." dememiz lazım!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Cumhurbaşkanı neyi yürütür? Yani burada sözleşmelerde "yürütülür" ibaresi hukuk tekniğine yakışmıyor, doğru bir ibare değil, doğru bir deyim değil, "Cumhurbaşkanı uygular." olması lazım. Bunların hepsinin bu şekilde düzeltilmesini istirham ediyorum sizden.

Teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Peki, değerlendirilecek görüşleriniz.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sayın Başkanım, Cumhurbaşkanı yerine, Mahmut Tanal yürütür!

BAŞKAN - Sayın Özdemir, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, MHP Kayseri eski İl Başkanı Zeynel Temur'un vefatına ilişkin açıklaması

İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Milliyetçi Hareket Partisinde uzun yıllar Kayseri'de il başkanlığımızı yapmış olan çok değerli gönül ve dava insanı Zeynel Temur'un Hakk'ın rahmetine kavuşması bugün hepimizi üzmüştür. Bu vesileyle ben kendisine Cenab-ı Allah'tan rahmet, Kayseri il teşkilatımız ve camiamıza başsağlığı diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

10.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1455) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 205) (Devam)

BAŞKAN – Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Oylama için bir dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

^(x) 205 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 205 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 269
Kabul : 269^(x)

Kâtip Üye
İshak Gazel
Kütahya

Kâtip Üye
Mustafa Açıkgöz
Nevşehir”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Sayın milletvekilleri, 11'inci sırada yer alan 25 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlayacağız.

11.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 25)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

12'nci sırada yer alan 31 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlayacağız.

12.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 31)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonun bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 22 Şubat 2022 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum, iyi akşamlar diliyorum.

Kapanma Saati: 19.33

^(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.